LA VANGUARDIA .cat

FUNDADA EL 1881 PER DON CARLOS I DON BARTOLOMÉ GODÓ

DIMARTS, 20 D'AGOST DEL 2024. NÚMERO 51.358 · WWW.LAVANGUARDIA.CAT · 2 EUROS

EL SECTOR EXTERIOR

El fre de l'economia a la UE es comença a notar en les exportacions

Espanya manté la venda de béns en nivells rècord, però s'aprecia una desacceleració: a Catalunya cau un 5,3% el primer semestre

ECONOMIA / P. 37

El PP prepara una ofensiva de peticions perquè compareguin ministres

El PP no donarà treva al Govern central. Per començar el curs, ja ha demanat les compareixences de Pedro Sánchez i de diversos ministres, com María Jesús Montero, Fernando Grande-Marlaska, Margarita Robles, Pilar Alegría i Óscar Puente. Els motius són diversos: les eleccions a Veneçuela, la immigració o la fugida de Carles Puigdemont. POLÍTICA / P. 9

GAZA ES COLA EN LA PROCLAMACIÓ DE HARRIS

SETH HERALD / REUTERS

Milers d'activistes, convocats per organitzacions pacifistes i propalestines de tot el país, es van citar ahir a Chicago per exigir, davant la convenció demòcrata, un canvi de política exterior que inclogui l'embargament d'armes a Israel quan, després de deu mesos d'ofensiva a la franja de Gaza, la xifra de morts supera les 40.000 persones. INTERNACIONAL / P. 3 I 4

TENDÈNCIA

IA per entendre el llenguatge animal

CULTURA / P. 29

ABRIC ROMANÍ

No era un neandertal, sinó un cérvol

SOCIETAT / P. 19

FC BARCELONA

Gündogan tempteja anar-se'n al City

SOCIETAT / P. 33

El jove detingut pel crim del nen d'11 anys passava les vacances a Mocejón

El sospitós té 20 anys, la seva família resideix al mateix poble de Toledo que la víctima, i se n'examinarà l'estat mental

Gràcies a càmeres de seguretat i al rastreig d'un mòbil, la Guàrdia Civil va detenir ahir el presumpte assassí d'un nen d'11 anys diumenge mentre jugava a futbol amb els seus amics a Mocejón (Toledo). Els investigadors indaguen sobre el possible motiu del crim, i s'examinarà l'estat mental de l'arrestat. SOCIETAT / P. 16

Bojos i no tan bojos

Miquel Molina
Director adjunt

El passat mes de febrer, durant el festival BCNegra, a l'escriptor de Kentucky Chris Offutt, narrador de l'Amèrica profunda, se li va preguntar si creia que Donald Trump podia guanyar les eleccions a un Joe Biden que ja encadenava relliscades alarmants. El públic va saludar amb una ovació la seva taxativa resposta: "Al meu país hi ha molts bojos, però no hi ha tants bojos com per a això, així que no crec que Trump guanyi les eleccions". Mig any després, els demòcrates han executat un número de màgia de substitució digne dels millors il·lusionistes. Del bagul en el qual van amagar Joe Biden ha sortit una candidata que té opcions d'obtenir la presidència dels Estats Units. Ara, el gran repte d'aquesta aspirant, Kamala Harris, és aconseguir que els votants *no tan bojos* la votin a ella, i no a Trump, el proper mes de novembre.

Harris i el seu candidat a vicepresident, Tim Walz, poden guanyar o perdre, però el que és indubtable és que l'arrencada de la seva campanya s'ensenyarà en el futur com a exemple de com l'esperança i el bon humor serveixen per donar ales a una candidatura. Sobretot si l'oponent és un subjecte malcarat i ressentit que ha construït la seva imatge política a partir de l'insult a l'adversari. Perquè al que s'aferren aquestes setmanes els candidats demòcrates és a rendibilitzar el contrast entre la seva campanya en positiu i el discurs cada vegada més sorrut de Donald Trump. L'entusiasme ven. No s'espera un gir brusc del guió. Tot i que és probable que en la convenció demòcrata que va començar ahir a Chicago s'esbossin propostes polítiques, ningú no espera de Harris que dediqui molt de temps a la qüestió programàtica. És una tendència universal: a l'elector li interessen cada vegada menys els programes electorals, potser perquè, després de tantes decepcions, ja ningú no creu que estiguin redactats per complir-se. El gran repte que tenen per davant els entusiastes Harris i Waltz, a més d'alimentar l'optimisme, és saber reaccionar de manera àgil davant la volatilitat política i econòmica d'un món imprevisible. Qui sap a quantes calamitats hauran de fer front abans del 4 de novembre.

Per cert, en una entrevista a *La Vanguardia* el febrer del 2020, el mateix Chris Offut també va predir que Trump fracassaria en els comicis d'aquell any. Va encertar. L'Amèrica assenyada li va donar la raó.

LA IMATGE

SXENICK / EFE

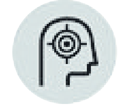
Un espectacle nocturn. Una imatge de la superlluna de l'Esturió sobre el pont de Rande, que creua la ria de Vigo entre Redondela i Moaña, presa la matinada d'aquest dilluns

PEL FORAT DEL PANY

Esquerra a Spotify

Després de la investidura de Salvador Illa, s'han donat a conèixer els noms dels diferents consellers i d'alguns membres del *sottogoverno* del Govern del PSC. Hi ha hagut diverses reaccions dels adversaris polítics, però cap per part dels quadres d'ERC. Per aquesta raó, l'anunci diumenge passat en el seu compte d'X que ja està disponible "la *playlist* republicana més actual per continuar gaudint de l'estiu" va ser carn de canó per a l'independentisme més indignat. Però també hi va haver comentaris jocosos. "No sabem quina opinió li mereix a ERC el Govern d'Illa, ni els nomenaments de familiars, però sí sabem la música que els agrada escoltar...", va afirmar Gonzalo Boye, advocat de Carles Puigdemont. Igualment, la banda catalana La Ludwig Band es "va sorprendre" que no aparegués a la llista de 35 melodies seleccionades un dels seus temes, el que va ser versionat per *Polònia*, el programa satíric de TV3: *Junqueras, no vull currar amb vostè*. "Ei! Aquesta no hi és?", pregunta el grup.

PENSEM QUE...

El Barça no sap vendre

El FC Barcelona no s'ha caracteritzat mai per saber vendre els seus jugadors (la millor operació sortida de la seva història és Neymar i la va fer sense voler), però la pèssima situació econòmica actual del club agreuja encara més aquesta poca destresa. Sabedors els altres equips que el club blaugrana va necessitat financerament, retallen les seves ofertes o demanen els futbolistes sense cap cost. És el cas de Gündogan. Fitxat l'any passat amb tota la parafernàlia com a jugador que acabava contracte, l'alemany va fer una temporada més que correcta com a barcelonista després de firmar un contracte per dos anys i un extra opcional. El Barça vol ara desfer-se d'ell per alliberar massa salarial i inscriure Dani Olmo, i, com tothom del món del futbol sap, inclòs el Manchester City, el club anglès desitja recuperar-lo sense pagar un euro. I el Barça no ho veu malament. Mentrestant, l'Atlètic de Madrid està a punt de tancar el traspàs de João Félix al Chelsea. Es parla de 50 milions d'euros, variables a part.

ELS SEMÀFORS

Josep Maria Contel
Taller d'Història de Gràcia

La trajectòria més que centenària dels veïns de Gràcia engalanant els seus carrers fa de la festa major d'aquest barri una de les celebracions més esperades i concorregudes de Barcelona. / P. 22

Tom Mustill
Biòleg i cineasta

Al seu llibre *Cómo hablar balleno*, el divulgador científic acosta una nova era d'avenços en biologia i tecnologia que pretén descodificar la comunicació animal. / P. 29

Sergi Roselló
Director del festival Porta Ferrada

El festival de Porta Ferrada, amb una programació de cinquanta concerts en dos mesos, tanca la seva 62a edició amb 56.450 espectadors i un 87% d'ocupació mitjana en els seus set espais. / P. 30

Kyle Chayka
Periodista

El periodista dels Estats Units denuncia en el seu assaig *Mundofiltro* que els productes culturals s'han fet més plans per poder passar pel motllo de les xarxes socials. / P. 32

ÍNDEX

Internacional

La cursa cap a la Casa Blanca

Gaza irromp a la festa de Harris

Milers d'activistes exigeixen a la convenció demòcrata l'embargament d'armes a Israel

WILL OLIVER / EFE

Activista propalestí ahir en els preparatius de la manifestació a l'Union Park de Chicago

JAVIER DE LA SOTILLA
Chicago (Illinois). Servei especial.

Farah al-Ashram, una jove de 22 anys de Cleveland, va arribar ahir a la nit a Chicago després d'un llarg trajecte nocturn de nou hores en bus des de la seva ciutat natal. Qualsevol esforç és insuficient, assegura, "per lluitar pel meu país, el dels meus pares, i fer valer els seus drets davant aquest genocidi". Llueix un mocador palestí que tapa el seu hijab i sosté una pancarta en què demana al seu Govern que deixi de finançar amb els seus impostos l'ajut militar a Israel, que ha assassinat més de 40.000 persones a Gaza en deu mesos d'incessants bombardejos. Recentment, es va assabentar que alguns dels seus familiars eren entre les víctimes, quan va assistir a una manifestació amb la seva mare i li van repartir un fullet amb els noms dels assassinats.

Allò va impulsar la seva indignació. Per això avui és a Union Park, a un quilòmetre de l'estadi United Center, on aquesta setmana se celebra la Convenció Nacional Demòcrata que coronarà Kamala Harris com la candidata del partit i Tim Walz com el número dos. Durant una hora, marxarà al costat d'unes altres 10.000 persones –convocades per una coalició de 200 organitzacions de tot el país– cap a les portes del perímetre de seguretat desplegat per enviar un missatge a la vicepresidenta: no tindrà el seu vot si no inclou en el seu programa un embargament d'armes a Israel.

"No n'hi ha prou amb l'alto el foc", assegura la Farah, que dijous escoltarà amb atenció les propostes de Harris

Fa quatre anys, acabats de fer els 18, la Farah va votar per primera vegada en unes eleccions presidencials. Va optar per Joe Biden amb el convenciment que calia derrotar Donald Trump, que durant el seu mandat va traslladar a Jerusalem l'ambaixada dels Estats Units a Israel. "Avui em sento culpable perquè vaig votar un president que ha permès la matança del meu propi poble", assegura. Dijous, escoltarà amb atenció l'esperat discurs de Harris, en el qual acceptarà de manera cerimonial la nominació del seu partit, que ja la va convertir oficialment en candidata el mes passat després de la renúncia de Biden.

La Farah reconeix que Harris "té una perspectiva diferent" a la de Biden –que en la seva trajectòria política de cinc dècades s'ha autodefinit com un sionista convençut– i celebra el seu to més dur i menys vacil·lant quan parla del patiment palestí. "Però les accions són més fortes que les paraules", assenyala, "i la seva promesa d'un alto el foc no servirà de res si manté la tramesa d'armes". Els EUA envien cada any 3.800 milions de dòlars en assistència econòmica i militar a Israel, que s'afegeixen als 158.000 milions enviats des de la fundació de l'Estat hebreu, cosa que el converteix en el principal receptor d'ajuda exterior americana des de la Segona Guerra Mundial.

La lluita de la Farah és compartida amb centenars de milers de joves que s'han mobilitzat aquest any per exigir la fi del vessament de sang a Gaza. Com Ned Katz, un jueu de 29 anys que ha conduït en solitari durant sis hores des de Lexington (Kentucky) per assistir al que creu que serà una mobilització històrica. "Soc aquí perquè fa deu mesos que veig com nens palestins volen pels aires amb total impunitat i necessito expressar que això és inacceptable. No acceptarem un genocidi en el nostre nom", assegura.

En Ned, que no ha assistit a una gran manifestació des de les protestes del moviment Black Lives Matter després de l'assassinat de George Floyd el 2020, arriba a Chicago inspirat pel record del que va passar en aquesta mateixa ciutat el 28 d'agost del 1968. Cinc mesos després de la renúncia de Lyndon Johnson a la seva reelecció, la convenció demòcrata va topar amb multitudinàries protestes contra la guerra del Vietnam, que van ser brutalment reprimides per la policia i van frustrar el que sol ser una celebració festiva. Tem que la mateixa brutalitat es repeteixi aquesta setmana, en vista del que considera una desproporcionada presència policial, amb desenes de furgons al voltant del parc i centenars d'efectius que encapsulen la manifestació.

El perímetre de seguretat separa la indignació de l'entusiasme en la convenció demòcrata

Cinquanta-sis anys després, els paral·lelismes són evidents: Biden va renunciar fa un mes a la seva reelecció, i es va convertir en el president més tardà que fa aquest pas, i les protestes per Gaza, que també van proliferar a les universitats de tot el país, s'han traslladat fins a les portes de la convenció. En aquesta ocasió, però, els demòcrates arriben amb una candidata esperançadora; a Gaza no s'hi ha desplegat cap tropa nordamericana, a diferència del Vietnam, una matança que acabaria deixant 58.000 soldats americans morts, i aquesta manifestació no és, ni de bon tros, tan multitudinària com la del 1968.

L'ambient d'indignació a l'exterior del perímetre de seguretat contrasta amb la calma i l'entusiasme dels assistents a la convenció demòcrata. El partit ha fet pinya al voltant de Harris amb una causa comuna: batre Trump a les urnes al novembre. L'onada d'il·lusió generada es manifesta en rècords de recaptació, la remuntada en les enquestes i una energia contagiosa en tots els seus discursos. El president Bi-

Continua a la pàgina següent

CONVENCIÓ DEMÒCRATA

El tret de sortida

OBJECTIU. La convenció nacional demòcrata és la instància del Partit Demòcrata dels Estats Units que designa el candidat a president i vicepresident.

ANTIGUITAT. Les convencions es duen a terme cada quatre anys des del 1832, organitzades pel Comitè Nacional Demòcrata.

TERRITORIALITAT. Hi participen delegats electes per cada estat del país i territoris com Puerto Rico i les illes Verges, com també dels anomenats superdelegats (senadors, governadors, membres i exmembres del Comitè Nacional, expresidents, etcètera).

TRET DE SORTIDA. La convenció marca el final de les eleccions primàries i el principi de la campanya presidencial.

La carrera cap a la Casa Blanca

Crònica dels irrepetibles fets de l'estiu del 2024 que van suposar un gir absolut en la història dels EUA

L'adveniment de Kamala

VICTOR J. BLUE / BLOOMBERG L.P. LIMITED PARTNERSHIP

Una jove camina davant del mural que mostra Kamala Harris somrient, una actitud de felicitat que trasbalsa els rivals

FRANCESC PEIRÓN
Nova York. Corresponsal

La història dels Estats Units tindrà un capítol d'adveniment dedicat als irrepetibles fets de l'estiu del 2024.

Chicago va marcar aquest dilluns una altra fita d'aquest any electoral tan boig que porta a la presidència. Els demòcrates van obrir la seva convenció, en què nominaran Kamala Harris i no Joe Biden, amb l'esperança de revalidar el govern al novembre, quan fa dos mesos les seves perspectives s'assemblaven més a les d'un funeral que no pas a les del festeig d'un bateig.

La litúrgia de l'Església dona el nom d'Advent a les quatre setmanes que precedeixen el Nadal, com una oportunitat per preparar-se en l'esperança i en el penediment per l'arribada de Jesucrist.

El messies del Partit Demòcrata es diu Kamala Harris, dona no blanca que farà 60 anys a l'octubre. El seu adveniment té un mèrit remarcable. Fins a l'inici del període d'estiu era injuriada pels seus propis acòlits ideològics. La seva resurrecció, i més si guanya, serà objecte d'estudis i tesis.

Cap nord-americà, ni tan sols els brillants guionistes de l'aclamada sèrie *L'ala oest de la Casa Blanca*, es podien imaginar el matí del 27 de juny que aquella jornada començaria un dels periples recents més fascinants i decisius en el relat dels EUA.

Aquella nit, el president Joe Biden va acabar tocat i enfonsat en el debat que va mantenir amb Donald Trump. Feia temps que la campanya del republicà havia aconseguit que la descripció de Biden, de 81 anys, com un vell sense nord i incapacitat arrelés profundament entre els conservadors.

Molts demòcrates també ho

Fa dos mesos a Chicago s'estava a punt de coronar Biden, i la vicepresidenta només era una secundària

creien, però miraven cap a una altra banda, temorosos que acceptar aquella situació, i forçar un recanvi d'última hora, fos l'avantsala del desastre.

Tot i que els politòlegs afirmen que els debats tendeixen a canviar molt poques coses, el del 27 de juny va suposar una rebolcada dels esdeveniments.

La publicació de manera gairebé immediata d'un editorial del *The New York Times* que demanava la renúncia de Biden es va convertir en una crida a sometent dels progressistes que conclou ara a Chicago.

El president va assegurar que només se n'aniria si Déu l'hi demanava.

Enmig d'aquella controvèrsia, cada vegada més sorollosa, l'estiu del 2024 va portar l'intent d'assassinat de Trump, el 13 de juliol, durant un míting a Butler (Pennsilvània). La seva supervivència va significar per als seus fidels un missatge diví, i va arrelar en una convenció republicana carregada d'eufòria desencadenada per un candidat capaç d'esquivar la mort a mans d'un dement.

Tot i això, amenaçat en privat i en públic pels seus amics, Biden va tirar la tovallola el 21 de juliol. Va passar el testimoni a la vicepresidenta i de sobte, com si s'hagués obrat un miracle, els demòcrates van recuperar la fe i, sobretot, la joia que escenifica el somriure de Harris.

Des d'aleshores, les enquestes li donen opcions de victòria i Trump està totalment desconcertat, sobretot després de veure l'elevada concurrència als mítings de la seva nova rival. Ara ell és l'avi, i la seva contrincant alimenta la misogínia de Trump, un re-

Regust agredolç en l'entorn del president, que veu en el ràpid èxit de Harris un rebuig cap a ell

pel·lent que allunya les votants.

Harris ha tingut la capacitat de transformar el pessimisme que envoltava la cursa de Biden en una atmosfera més alegre.

De manera accelerada, va unificar el partit i va aconseguir la nominació sense haver competit directament a les primàries, circumstància que Trump qualifica de cop d'Estat i d'inconstitucional, més aviat com a excusa per no acceptar la seva possible derrota a les urnes.

El discurs d'ahir a la nit de Biden, en l'obertura de la reunió de quatre dies a Chicago, va marcar el principi del seu comiat després de mig segle a primera línia. Volia subratllar els seus èxits com a president, apuntalar el seu llegat, i mostrar plena confiança en la seva hereva.

Expliquen des del seu entorn que tenia una sensació agredolça. A Biden li ha dolgut el que considera les traïcions de Nancy Pelosi i de l'expresident Barack Obama després que li demanessin que ho deixés córrer. Al seu equip n'hi ha que observen el ràpid èxit de Harris com "un rebuig encara més brutal de Biden". Després del seu discurs, ell i la primera dama van emprendre un viatge de vacances a Califòrnia.●

Joe Biden defensa la candidatura de Harris en l'obertura de la convenció

Ve de la pàgina anterior

den, que ahir a la nit va fer un al·legat en la convenció en suport a la seva successora, assegura que la seva prioritat és abandonar la Casa Blanca amb la pau a Gaza. Ahir el seu secretari d'Estat, Antony Blinken, es va reunir a Jerusalem amb el primer ministre israelià, Benjamin Netanyahu, que va dir que ha acceptat el seu pla per a un alto el foc.

Tot i això, en Ned, com la vintena de manifestants amb qui ha parlat *La Vanguardia*, considera que no és suficient: "La negociació ha estat una pantalla de fum. Israel pot acceptar una pausa temporal, però el seu objectiu continua sent el mateix, eliminar el poble palestí". L'alto el foc permanent, assegura, no es donarà "fins que el Govern posi fi al suport material i diplomàtic a Tel-Aviv". "Aquesta és la meva única demanda. I ha d'arribar com més aviat millor per evitar una guerra a gran escala a l'Orient Mitjà".

Malgrat les protestes a fora, dins de l'United Center es mantindrà durant tota la setmana una forta imatge d'unitat, amb més de 5.000 delegats, desenes de governadors, congressistes, els expresidents Barack Obama i Bill Clinton i estrelles mediàtiques donant suport al tiquet Harris-Walz. Els manifestants també tenen la seva representació a l'estadi, amb 30 delegats elegits com a conseqüència del vot "no compromès" durant les primàries que mostraran el seu descontentament per Gaza. Tot i que representa una minoria de l'electorat, el moviment per Gaza podria tenir prou força per fer perdre les eleccions a Harris. El suport de joves i àrabs americans va tenir un pes necessari en la victòria per la mínima de Biden el 2020, quan va aconseguir recuperar *swing states* com ara Michigan, l'estat amb més població àrab del país.

Molts dels que avui es manifesten han perdut la fe en la política americana i saben que, sigui quin sigui el president, els lobbies proisraelians –com Aipac– són tan influents que les polítiques no canviaran de la nit al dia. D'altres, com en Ned i la Farah, afirmen que, en funció del discurs que faci dijous, es plantejaran votar la candidata demòcrata per evitar el mal major.●

PERINI NAVI PRESS OFFICE / EFE

El veler, en una imatge distribuïda per la firma constructora

El magnat Mike Lynch, entre els desapareguts del 'Bayesian'

El iot es va enfonsar en una tempesta a Sicília, amb 22 persones

PALERM Agències i Redacció

El magnat tecnològic Mike Lynch, popularment conegut com el *Bill Gates britànic*, i la seva filla, Hannah, de 18 anys, formen part dels sis desapareguts en el naufragi del veler *Bayesian*, ahir davant de la costa de Sicília. La seva dona, Angela Bacares, també era al iot i és una de les 15 persones rescatades per la Guàrdia Costanera italiana, que també va trobar el cos sense vida del xef Ricardo Thomas, segons va confirmar la BBC.

El iot de luxe va ser castigat per una tempesta inesperadament violenta i es va enfonsar davant de la costa de Palerm, va informar la Guàrdia Costanera. De 56 metres d'eslora i matrícula britànica, el veler es va enfonsar amb 22 persones a bord poc abans de l'alba. Els desapareguts eren de nacionalitat britànica, nord-americana i canadenca. Entre les persones rescatades hi havia un nen d'un any. Vuit d'elles van ser traslladades a hospitals i totes estaven en situació estable.

"El vent era molt fort. S'esperava mal temps, però no d'aquesta magnitud", va dir a Reuters un funcionari de la Guàrdia Costanera a Palerm. Les tempestes i les fortes pluges han fuetejat Itàlia els últims dies –amb inundacions i esllavissaments de terra que han causat importants danys al nord del país– després de setmanes de calor abrasadora.

El capità d'un vaixell pròxim va dir a Reuters que quan s'havia desencadenat la tempesta havia encès el motor per mantenir el control de l'embarcació i evitar una col·lisió amb el *Bayesian*. "Vam aconseguir mantenir el vaixell en posició i, quan va haver passat la tempesta, ens vam adonar que el vaixell que teníem darrere havia desaparegut", va declarar Karsten Borner a la premsa. La seva tripulació va trobar llavors alguns dels supervivents en un rai salvavides –entre ells n'hi havia tres que estaven greument ferits, un nadó i la dona del propietari"– i els va pujar a bord abans que els guardacostes els recollissin.

Els guardacostes van informar que hi havia bussejadors inspeccionant les restes del naufragi, 49 metres de profunditat. Les sis persones donades per desaparegudes podrien haver mort atrapades a les cabines. La recerca amb

Quinze rescatats, un cos trobat i sis desapareguts, incloent-hi la filla del 'Bill Gates britànic'

helicòpters i embarcacions ahir en no va trobar cap rastre. La Fiscalia de Termini Imerese va obrir una investigació per aclarir els fets.

El *Bayesian*, construït per la drassana italiana Perini el 2008 i renovat per última vegada el 2020, estava gestionat per l'empresa de iots Camper & Nicholsons. Va guanyar una sèrie de premis pel seu disseny i podia allotjar fins a 12 convidats en sis suites i una tripulació de 10 persones, segons les pàgines web especialitzades en iots. Anteriorment conegut com a *Salute*, el seu pal de 75 metres era el pal d'alumini més alt del món, afirma Perini en la seva pàgina web.

El vaixell va salpar del port sicilià de Milazzo el 14 d'agost i va ser localitzat per última vegada a l'est de Palerm diumenge a la nit, amb un estat de navegació de "fondejat" davant del port sicilià de Porticello (Palerm), quan, segons alguns testimonis, una forta tromba marina va trencar el gran pal, cosa que va desequilibrar l'embarcació, que va bolcar i es va enfonsar, segons l'aplicació de seguiment d'embarcacions Vesselfinder.

Quatre investigadors de la Marina britànica van viatjar ahir a Palerm per col·laborar amb les autoritats locals, va informar la BBC.

Mike Lynch, de 59 anys, va llançar diverses empreses de software i va fundar la companyia tecnològica Autonomy el 1996 i és considerat un dels emprenedors *tech* més influents del Regne Unit. El 2011, Lynch va vendre la seva empresa al gegant informàtic Hewlett Packard (HP) per 11.000 milions de dòlars (9.943 milions d'euros), cosa que li va generar guanys de 800 milions de dòlars (723 milions d'euros) i un litigi judicial de més de 13 anys, del qual va ser absolt al juny. La companyia HP va declarar que havia trobat "greus irregularitats comptables" en la firma Autonomy i acusava Lynch de 17 càrrecs –després reduïts a 15– de "frau i conspiració". En cas que hagués estat declarat culpable, s'hauria enfrontat a 25 anys de presó als Estats Units, i va estar més d'un any en arrest domiciliari a San Francisco en espera de judici, després de ser extradit del Regne Unit el maig del 2023.

En una entrevista amb el diari britànic *The Times* a finals de juliol, Lynch va expressar que havia cregut que moriria en una presó nord-americana: "Tinc diverses afeccions que haurien fet difícil la meva supervivència", va afirmar.●

Les presons britàniques pengen el cartell de "no hi ha cel·les disponibles"

RAFAEL RAMOS
Londres. Corresponsal

Hi ha turisme massificat i presons massificades. Hi ha *overbooking* de vols i hotels, i també de presons. Hi ha saturació dels hospitals, les escoles i els serveis públics, i també del sistema judicial i penitenciari, almenys a la Gran Bretanya. Però sense que això aporti res a l'economia, més aviat al contrari.

Les més de mil detencions (i ara per ara gairebé mig miler de sentències) en relació amb els aldarulls xenòfobs atiats per l'extrema dreta han tingut l'efecte col·lateral que a les presons no hi cap ni una agulla. Ja abans de la crisi estaven al 99% de capacitat, i l'arribada de nous inquilins les ha desbordat com un aiguat.

El Govern laborista de Keir Starmer va posar ahir en marxa un pla d'emergència, consistent a allotjar provisionalment a les cel·les de les comissaries de policia els qui rebin condemnes fermes o siguin enviats a presó preventiva. Això, fins que s'alliberin espais a les presons, reduint fins a un 40% les penes que no siguin per terrorisme, delictes violents castigats amb més de quatre anys, ofenses sexuals o violència domèstica.

La culpa de la saturació no és que es cometin més crims que abans al Regne Unit, sinó que l'anterior govern conservador va incrementar en un 25% de mitjana les condemnes i va endarrerir el moment en què es pot obtenir la llibertat condicional, de manera que els presos que ja hi eren passen més temps a la presó sense deixar espai als nous. A això cal afegir-hi el retard en la celebració dels judicis, que fa que en aquest moment hi hagi prop de 17.000 acusats que esperen la seva compareixença davant el jutge. Tot per semblar durs en tema de llei i ordre i atendre les demandes de mà dura de la premsa de dretes.

"No estic segur que el problema se solucioni aviat o fàcilment", ha declarat Mark Icke, vicepresident de l'Associació de Directors de Presons de la Gran Bretanya. El pla del Govern laborista és accelerar la construcció de presons per crear vint mil places addicionals, però molts experts consideren que massa gent va a la presó i massa delictes no violents són castigats amb penes de privació de llibertat sense cap valor de rehabilitació, i aquí hi ha l'origen del problema.

Mentrestant, el Govern continua detenint persones relacionades amb els aldarulls d'aquest estiu, basant-se en denúncies i imatges de càmeres de seguretat, amb instruccions als jutges que imposin sentències severes. Dos dels últims condemnats han rebut penes exemplaritzants de sis i cinc

La detenció de més de mil persones pels aldarulls racistes ha desbordat les presons

anys, respectivament, a fi de dissuadir qualsevol *hooligan* a qui li passés pel cap cremar pròximament mesquites i centres d'acolliment de refugiats, llançar còctels molotov a la policia o saquejar botigues d'electrodomèstics i supermercats.

El sistema penitenciari britànic té capacitat per a 88.000 persones (el Regne Unit és el país europeu que proporcionalment més gent empresona, 150 per cada 100.000 habitants, seguit d'Espanya i Portugal), i ahir hi havia posat el cartell de "no hi ha habitacions", malgrat que a alguns reus se'ls envia fins a 500 quilòmetres de distància del seu lloc de residència. I això que el cost per als contribuents de mantenir un pres és de 60.000 euros anuals.●

SCOTT HEPPELL / AFP

La policia de Newcastle deté un manifestant ultra

L'imperi de l'Or Blanc (i 3)

El canvi climàtic altera els patrons de pluja i fa que els ocells devorin els conreus d'arròs al Senegal i Mauritània

El riu dels nens espantaocells

LAURA ARAGÓ

De sol a sol. Alpha Issa, de 14 anys, treballa de set del matí a set de la tarda al conreu d'arròs de la seva família a Guia (Senegal). La seva missió és espantar els ocells que, a causa del retard de les pluges, cada vegada venen abans i es queden més als camps.

LAURA ARAGÓ / ÈLIA BORRÀS / XAVIER ALDEKOA
Guia. Senegal

Alpha Issa, de 14 anys, alça el seu prim braç cap enrere per agafar embranzida i catapulta una pedra de fang sec cap a l'arrossar. La roca sobrevola una capa de brots verds fins aterrar al costat d'uns ocells rabassuts i de plomatge vermell cridaner, que amb prou feines s'immuten. L'Alpha arrenca a córrer cap a ells. Pica de mans i ulula fins que els animals s'allunyen. Tornaran. Almenys fins que no arribin les primeres pluges.

Molts menors s'estan fins a 12 hores diàries espantant els ocells perquè no destrueixin els conreus familiars

Els camperols de la vall del riu Senegal, frontera natural amb Mauritània, esperen l'aigua amb l'angoixa que la seva collita desaparegui d'un dia a l'altre. La culpa és als núvols. El canvi climàtic ha alterat els patrons de pluja i ha endarrerit els primers xàfecs del maig fins a finals de juliol. Si abans les aus granívores s'hi estaven unes quantes setmanes, ara es queden gairebé tot l'estiu i poden devorar fins al 40% dels conreus.

L'Alpha, com molts altres nens de la zona, es vesteix d'espantaocells per evitar-ho: resisteix els dies de més calor perseguint ocells de sol a sol.

Són les cinc de la tarda i la xafogor castiga amb força el mosaic d'arrossars que tenyeixen de verd les dues ribes del riu. El calendari marca mitjans de juliol i encara no ha caigut ni una gota aquest any, de manera que els camps d'arròs són l'únic lloc fèrtil en quilòmetres. També l'únic refugi. "Els ocells es concentren als arrossars perquè no hi ha res més al voltant", explica Laure Tall, investigadora en la Iniciativa de Prospectiva Agrícola i Rural (IPAR) de Dakar. "Si tot està sec perquè no ha plogut, els camps són els únics llocs on hi ha menjar", explica.

Al delta del riu Senegal les aus van arrasar l'any passat el 38% de la producció d'arròs

Des del marge del seu camp, Silaye Bocar Wade, de 60 anys, observa nostàlgic com l'Alpha corre darrere dels ocells. "Era meravellós passar el dia aquí, em va ensenyar la cultura de l'esforç i a defensar la família", recorda. Fa mig segle, quan en Silaye custodiava aquells camps, era diferent. "No hi havia tants ocells ni durant tant de temps. Ara en unes poques hores es poden menjar perfectament tota la collita".

Les xifres confirmen les seves sospites. A la vall del riu Senegal, les aus provocaven fa una dècada, de mitjana, la pèrdua del 13,2% de la producció d'arròs i danys de fins a 10 milions d'euros, segons un estudi publicat a la Revista d'Economia Agrària el 2012. Aquell any els governs del Senegal i Mauritània van firmar un acord per fer front al problema dels ocells de manera conjunta i dur a terme operacions de fumigació i monitoratge. Però els esforços no han evitat que el problema s'agreugi. I l'última dècada el canvi climàtic ho ha exacerbat encara més. "Ha augmentat la variabilitat de pluges i la sequera prolongada", explica Cheikh Oumar Ba, director executiu de la IPAR. I els ocells ho han aprofitat. L'any passat van arrasar 19.000 de les 50.000 hectàrees d'arròs del delta del riu Senegal. El 38% de la collita es va fer malbé en el moment de collir-la, va denunciar la Societat d'Ordenació i Explotació de les Terres del Delta del Riu Senegal (SAED). "El clima és molt més inestable i perdem la capacitat de preveure-ho i anticipar-nos-hi", afegeix Cheikh.

Això no només amenaça la sobirania alimentària de Mauritània i del Senegal, que depèn en gran manera de la producció d'arròs, sinó que deixa una generació de camperols sense recursos per tornar els deutes, ja que molts agricultors demanen préstecs per comprar llavors, fertilitzants o llogar maquinària.

A pocs quilòmetres del camp de l'Alpha, Oumar Mamadou Ba i Mamadou Demba Sy, de 20 i 30 anys, també passen l'estiu espantant ocells. Aquest any han optat per viure al costat dels seus conreus fins que arribin les pluges. La seva llar provisional són quatre troncs que sostenen, a mig metre de terra, un sostre de fulla seca que els fa ombra. Després d'un 2023 devastador, aquest any extremen precaucions: el seu pare, Mamadou Oumar Ba, depèn de la collita per pagar el lloguer del camp. "Necessitem que aquesta temporada tiri endavant", confessa el progenitor.

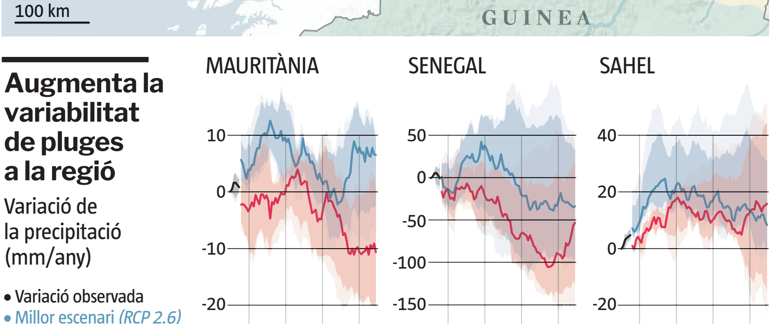
Des de les oficines de la IPAR, Laure Tall emmarca la qüestió: "D'una banda hi ha un augment de les temperatures mitjanes i més episodis de calor extrema, i de l'altra, la temporada de pluja cada vegada és més curta". Cau una quantitat semblant d'aigua però en menys dies, cosa que causa l'erosió de la terra i perjudica els conreus. "És en aquell moment que l'aigua es converteix en un element negatiu en lloc de positiu".

"Abans no hi havia tants ocells ni durant tant de temps; es mengen la collita en hores", lamenta en Silaye

També fa més calor. La temperatura mitjana a la conca del riu Senegal ha augmentat un grau i mig des de l'era preindustrial i s'espera que pugi dos graus més el proper segle. Quan el petit, Alpha Issa, sigui vell, la precipitació a la regió haurà caigut a la meitat, segons previsions per a finals de segle del Grup Intergovernamental d'Experts sobre el Canvi Climàtic. El camp que ara custodia serà encara més vulnerable. Sense una acció significativa, el futur de l'arròs a la regió es dibuixa incert. Potser llavors amb un exèrcit de nens d'espantaocells com l'Alpha no n'hi haurà prou.●

El riu Senegal recorre les portes del Sahel

FONT: BMZ, PIK, GIZ i UNHCR — LA VANGUARDIA

El nou curs polític

Feijóo prepara per al setembre una ofensiva de desgast contra Sánchez

El PP exigeix la compareixença a les Corts del president i diversos ministres

JULIO HURTADO
Madrid

El PP no ha donat ni un segon de treva al Govern espanyol i, en ple agost, ha posat en marxa la seva maquinària per forçar la compareixença al Senat dels ministres d'Exteriors, per la crisi veneçolana, i Transports, a qui responsabilitza del "caos ferroviari".

A més, de cara al setembre, el grup popular ja té registrades al Congrés tres peticions de compareixença del president del Govern espanyol, una de les quals també pel paper d'Espanya a Veneçuela, i les altres dues, sobre la fugaç visita de Carles Puigdemont a Barcelona i la crisi migratòria a les Canàries, precisament on Pedro Sánchez passa uns dies de vacances "estirat a la gandula", censura l'oposició.

Per si no fos prou, la diputació permanent de la Cambra Baixa tindrà sobre la taula quan es reuneixi, el 27 d'agost, les peticions de compareixença d'altres tres ministres, el de Transports, que tornaria a donar explicacions després de passar pel Senat; la d'Hisenda, a qui es demanen comptes pel nou sistema de finançament autonòmic; i la d'Educació, per reclamar-li que protegeixi les seleccions esportives espanyoles davant la proposta que les catalanes i basques puguin competir en algunes disciplines.

I la cosa no acaba aquí, perquè, al marge d'aquesta bateria de sol·licituds parlamentàries, el PP exigeix, sense més ni més,

El titular de Transports compareix divendres al Senat pel "caos ferroviari"

el cessament dels ministres de l'Interior i de Defensa per haver permès que les forces de seguretat de l'Estat i el Centre Nacional d'Intel·ligència (CNI) no impedissin la fugida de Puigdemont, que el Govern espanyol encoloma als Mossos d'Esquadra.

Davant la sensació que a la Moncloa, després d'aconseguir, amb l'agosarada aposta de tot al 42 vermell –el nombre d'escons del PSC al Parlament– la investidura de Salvador Illa com a president de la Generalitat, prenien un respir, l'executiva d'Alberto Núñez Feijóo ha desplegat tot el seu poder institucional per desgastar l'Executiu des de tots els fronts possibles.

DANI DUCH / ARXIU

El president del PP, Alberto Núñez Feijóo, al ple celebrat a mitjan juliol

En primer lloc, des de la Cambra Alta, on la majoria absoluta del PP va obrir el 13 d'agost les portes de bat a bat perquè José Manuel Albares es defensés davant els senadors de l'oposició de les acusacions de "connivència" del Govern d'Espanya amb el "règim dictatorial" de Nicolás Maduro. Divendres s'obriran una altra vegada perquè Óscar Puente expliqui com va gestionar les avaries als trens i les aglomeracions a les estacions mentre, diu el PP, estava "jugant a golf".

I en segon lloc, quan es posi en marxa el nou període de sessions al Congrés, sotmetent Sánchez a un dilatat qüestionari sobre els temes en què el PP ha basat la seva ofensiva d'estiu: Veneçuela; Puigdemont, per la fugida del qual reclama la dimissió de Fernando Grande-Marlaska i de Margarita Robles, i la immigració irregular, el terreny en el qual Vox, ara que han partit peres als governs autonòmics, erosiona més els populars.

Amb Feijóo convalescent d'un despreniment de retina que l'ha mantingut allunyat dels focus –la seva única intervenció pública aquest agost ha estat una entrevista radiofònica–, tots els dirigents del PP que han passat per la seu del carrer Génova de Madrid –Dolors Montserrat, Esteban González Pons, Elías Bendodo, Carmen Fúnez...– per mantenir el pols contra el Govern espanyol han incidit en un mateix tema: la "independència fiscal" de què

Els populars criden Montero, Puente i Alegría al Congrés, i demanen el cessament de Marlaska i Robles

gaudirà Catalunya arran del pacte d'investidura entre el PSC i ERC, en què els populars veuen la liquidació de l'Estat de benestar, després de donar per fet que el nou model de finançament anirà en detriment dels serveis públics de la resta de les comunitats autònomes, i fins i tot la "derogació" de la Constitució, per tal com entenen que atempta contra la igualtat de tots els espanyols.

I és en aquest flanc on l'oposició vol obrir bretxa, ja que no són poques les veus del socialisme clàssic que han alertat d'una deriva insolidària. La vicepresidenta María Jesús Montero, que va ser consellera d'Hisenda a Andalusia abans d'assumir la cartera ministerial del ram, haurà d'anar molt a totes per convèncer uns i altres que la sanitat, l'educació o els serveis socials, els pilars de la cohesió social i territorial, no es veuran afectats.

Conscient que la tornada de l'Espanya invertebrada seria un malson per a la socialdemocràcia de sang jacobina, el PP ja emet cants de sirena als líders regionals del PSOE que més podrien patir per quadrar els números i, veient que el Govern espanyol es resisteix a convocar la Conferència de Presidents i el Consell de Política Fiscal i Financera (CPFF), els fòrums multilaterals en què considera que s'ha de debatre la reforma del sistema, reunirà els seus presidents o vicepresidents de comunitats o ciutats autònomes, que són ni més ni menys que 14, per marcar l'agenda a l'Executiu, sota l'acusació que ha posat el cartell d'"Es ven Espanya".●

El contraatac del PSOE

Coneguda al PSOE la determinació del PP d'aplicar la màxima "intensitat" possible en la tasca de fiscalització al Govern en l'arrencada del curs polític, Ferraz ha decidit fer el mateix amb l'oposició apuntant els seus canons cap a Gènova. Més concretament cap al president del PP, Alberto Núñez Feijóo, i cap a qui el va succeir al capdavant de la Xunta de Galícia, Alfonso Rueda. De moment, el PSOE ha anunciat accions legals pel suposat "tracte de favor i fins i tot revelació d'informació privilegiada" de la Xunta cap a Micaela Núñez Feijóo. La germana del líder de l'oposició, que actualment dirigeix l'empresa Eulen per a la zona del nord-oest d'Espanya, que acumula nombroses adjudicacions de contractes per valor de 54 milions d'euros. El PSOE ha donat al líder popular fins al setembre perquè "expliqui aquestes adjudicacions a familiars directes". Encara que l'advertència no fes efecte, els socialistes tenen un roc a la faixa amb la comissió d'investigació de les mascaretes que es reprendrà al Congrés al setembre. A la llista de compareixents hi figuren, a més de Rueda, mitja dotzena d'alts càrrecs de Sanitat i Consum de la Xunta durant la pandèmia, així com el representant legal d'Eulen. Tanmateix, tal com va fer el PP amb l'entorn familiar de Pedro Sánchez durant la comissió del cas Koldo, el PSOE està insinuant la possibilitat d'incloure finalment a la llista tant la germana de Feijóo com Eloísa Núñez, cosina de Feijóo i exgerent de l'àrea sanitària de Santiago de Compostel·la, a qui se li atribueix la decisió d'atorgar un contracte de quatre milions d'euros a Eulen. / Asier Martiarena

El PSC reorganitza la direcció del grup després de la formació del Govern

Ferran Pedret en serà el nou president i Elena Díaz, la portaveu

JOSEP M. CALVET
Barcelona

El PSC ha reorganitzat la direcció del seu grup parlamentari després de la formació del Govern de Salvador Illa, que s'ha nodrit en bona mesura de l'estructura que el partit mantenia a la Cambra catalana, començant pel seu president i la seva portaveu, Illa i Alícia Romero, respectivament.

Ja se sabia que el nou president del grup seria Ferran Pedret (Barcelona, 1979), home de plena confiança del líder dels socialistes catalans, que va assistir a les negociacions amb ERC i Comuns per a la investidura, i gran coneixedor dels entrellats parlamentaris (és diputat des del 2012 i en l'anterior legislatura va ser secretari de la Mesa). Militant socialista des del 1993, ha tingut diverses responsabilitats orgàniques en la JSC i en el partit, i va viure molt de prop els moments àlgids del procés la tardor del 2017.

Ahir el partit va confirmar el nomenament de Pedret i va anunciar que la diputada Elena Díaz (Barcelona, 1985), secretària adjunta a organització i coordinació territorial de la federació del Maresme, serà la portaveu del grup, en substitució de Romero, nova consellera d'Economia i Finances. És un perfil més jove i de militància més recent, ja que té el carnet del partit des del 2015.

Díaz tindrà Jordi Riba (Igualada, 1975), que va ser regidor de l'Ajuntament de la seva ciutat natal durant 20 anys i tinent d'alcalde entre el 2003 i el 2011, i Sara Jaurrieta (Barcelona, 1975), secretària de salut del PSC i primera secretària de la federació de Barcelona, com a portaveus adjunts. Riba i Jaurrieta substituiran com a portaveus adjunts la nova consellera d'Educació, Esther Niubó, i Raúl Moreno, secretari general de Drets Socials i Inclusió.

Altres membres de la direcció del grup parlamentari seran Imma Ferret (Santa Margarida i els Monjos, 1972), Alberto Bondesio (Reus, 1984), Rocío García (Cornellà de Llobregat, 1968), David González (Cerdanyola del Vallès, 1994) i Eva Candela (Terrassa, 1961). A més, el PSC disposa de tres membres a la Mesa de la Cambra: David Pérez, Rosa Ibarra i Judit Alcalà.

Els canvis en el grup no s'acabaran aquí, ja que alguns dels nous consellers o integrants del *sottogoverno* podrien deixar el seu escó els pròxims dies per centrar-se en les seves noves responsabilitats. De moment set dels catorze primers integrants de la candidatura del PSC per Barcelona i els cap de llista per Girona, Sílvia Paneque, i Lleida, Òscar Ordeig, han fet el pas a l'Executiu català. En conseqüència, fins a una desena de candidats podrien recollir noves actes de diputat.

Mentrestant es van sabent nous càrrecs del Govern d'Illa. Aquest cap de setmana es va fer públic que l'ornitòleg, naturalista i activista Jordi Sargatal (Figueres, 1975) dirigirà l'àrea de medi ambient del Govern. El científic especialitzat en l'estudi d'ocells coordinarà la gestió de l'aigua, la protecció del medi ambient, l'energia i la gestió de residus a Catalunya. La formalització del seu nomenament tindria lloc la setmana vinent en el primer Consell Executiu després del parèntesi d'aquesta setmana, en qual no hi haurà reunió de l'Executiu.

Sargatal haurà d'afrontar l'impacte ambiental de projectes controvertits, com ara l'ampliació de l'aeroport del Prat, i continuar amb la constitució de l'Agència de la Natura.

Cal recordar que Sargatal va lluitar als setanta per la preservació dels aiguamolls de l'Empordà, que després es van convertir en el parc que ell mateix va dirigir durant 14 anys.

En paral·lel, el *Diari Oficial de la Generalitat* (DOGC) va publicar ahir els nomenaments d'Alfons Jiménez, secretari d'organització del partit a Girona i parella actual de la consellera Sílvia Paneque, cap de gabinet del Departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica, que ella mateixa dirigeix.

L'ornitòleg i activista Jordi Sargatal s'encarregarà de l'àrea de medi ambient de l'Executiu d'Illa

El DOGC també va publicar el nomenament de Joaquim Lladó com a cap de protocol i de Cristina López com assessora en acció institucional del mateix departament. I també hi ha nomenaments a Interior i Seguretat Pública. L'exalcaldessa de Santa Coloma de Gramanet, Núria Parlon, s'emporta el primer tinent d'alcalde de la ciutat, Esteve Serrano, com a cap de gabinet a Interior, i Goyi Salgado, que fins ara també treballava en l'equip de l'alcaldia de l'Ajuntament de Santa Coloma. Salgado serà la cap de protocol d'Interior.

En el Departament de Salut, la consellera Olga Pané ha decidit de moment ratificar alguns càrrecs eventuals de l'anterior administració, com ara Maria José Pérez, com a responsable de planificació i comunicació estratègica; Francesc Xavier Ponsa, com a cap de protocol, i Rosaura Vela, com a cap de l'oficina de la secretària.●

JORDI BORRÀS / ACN

Ferran Pedret serà el nou president del grup parlamentari del PSC

Junts demana la compareixença d'Illa al Parlament

La composició del Govern de Salvador Illa ha aixecat polseguera entre l'oposició. Junts va registrar ahir una petició de compareixença del president al Parlament perquè doni explicacions sobre els integrants que formen part de l'Executiu. Els postconvergents van arremetre ahir en un comunicat contra el nomenament d'Alfons Jiménez –parella de la consellera Sílvia Paneque i a qui també demanen que reti comptes a la Cambra catalana– com a cap de gabinet de Territori o l'elecció de Yolanda Collboni –germana de l'alcalde de Barcelona– com a assessora de Presidència. A parer de Junts, són dos casos de "nepotisme" i és una "pràctica gens exemplar". Paral·lelament, els postconvergents van criticar el "silenci" d'ERC i els comuns davant els primers passos d'un Govern "de part i que comença malament". Per la seva banda, el Partit Popular va acusar Illa de voler convertir l'Executiu en un "xiringuito de familiars socialistes" i demanen al president que faci una auditoria de la Generalitat per eliminar la "despesa supèrflua". Els populars creuen que el líder del PSC està "copiant el pitjor del *sanchisme* i del separatisme". / Pedro Ruiz

Podem insta Maduro a "mostrar les actes electorals" de Veneçuela

ASIER MARTIARENA
Madrid

L'eurodiputada de Podem, Irene Montero, va citar ahir el Govern de Nicolás Maduro a mostrar públicament les actes de les recents eleccions presidencials celebrades el 28 de juliol a Veneçuela al·legant que "és evident que n'hi ha de poder haver una mostra".

Després d'un cap de setmana de nombroses protestes tant a l'Amèrica Llatina com a Europa per l'opacitat del recompte electoral veneçolà, l'exministra d'Igualtat va advocar perquè les actes vegin la llum per dissipar qualsevol dubte sobre el recompte.

Però de la mateixa manera, va emmarcar la seva petició en la necessitat d'incorporar un respecte d'anada i tornada, i de totes les parts implicades, cap als resultats que finalment emanin de les urnes: "A Veneçuela hi ha de prevaler la democràcia sense ingerències de cap mena i respectant la sobirania dels veneçolans i les veneçolanes", va exclamar per acusar directament el Partit Popular de parcialitat pel fet de donar suport a "la dreta més colpista" de l'Amèrica Llatina.

Montero es va expressar així durant una visita als treballs de localització d'una fossa comuna a Montecarmelo, al nord de Madrid, on va ser qüestionada per la proposició no de llei que el PP ha anunciat perquè el primer ple del Congrés de setembre "reconegui la victòria del candidat de l'oposició, Edmundo González", sense esperar-se a la posició que adopti el Govern de Pedro Sánchez.

"El que demanem, i també estan demanant els principals països del món, és que puguem veure aquestes actes, per poder respectar, una vegada vistes, la voluntat sobirana del poble veneçolà, que és qui ha de decidir el seu govern", va insistir la també secretària política de Podem.

En aquest sentit, Montero va admetre que no li sorprèn la posició del PP, a qui ha acusat de donar suport a Espanya al "colpisme judicial" amb referència als casos de *lawfare* contra el seu partit denunciats per Podem.●

Les crítiques de l'Executiu al Suprem per l'amnistia tensen el Poder Judicial

Els progressistes frenen una maniobra dels conservadors per censurar Puente

JOAQUÍN VERA
Madrid

El ple del Consell General del Poder Judicial (CGPJ) es va reunir ahir –de manera telemàtica– per abordar, segons tenien a l'agenda, "afers urgents" de gestió de la carrera judicial, com ara jubilacions, excedències o permisos. Una reunió rutinària que, una vegada ajornada la decisió d'elegir el nou president de l'òrgan de govern dels jutges, semblava que havia de transcórrer amb tranquil·litat. Amb tot, una maniobra –sense èxit– dels vocals proposats pel Partit Popular va provocar un nou xoc entre blocs. En sec, l'ala progressista va frenar l'intent que el ple censurés les crítiques del Govern espanyol al Tribunal Suprem amb motiu de la llei d'Amnistia.

Va ser el ministre de Transports, Óscar Puente, que la setmana passada va verbalitzar el malestar que hi ha al si del Govern espanyol i entre els seus socis parlamentaris habituals, per la interpretació que s'ha fet al Suprem de l'aplicació de la llei d'oblit. Puente va assegurar que els tribunals no es poden "extralimitar a l'hora d'interpretar la llei" i que aquesta llei hauria de posar "punt final" en l'àmbit judicial al procés.

Els deu vocals conservadors van provar d'incloure en l'ordre del dia, ja que la consideraven urgent, una proposta per emparar el Suprem, malgrat que l'instructor del procés, Pablo Llarena, no ha sol·licitat empara al CGPJ. El text pretenia que el ple mostrés el "més ferm rebuig" de les declaracions de Puente, perquè consideraven que "excedeixen" el que és el legítim ús de la llibertat d'expressió i les "crítiques moderades i racionals a les resolucions judicials".

La desena de signants designats pel Partit Popular critiquen que des de les files del Govern espanyol s'afirmi que el Suprem "s'extralimita a l'hora d'interpretar una llei", ja que "és la funció principal que atribueix la Constitució als òrgans judicials". A més, lamentaven en l'escrit que li atribueixin "una actuació que no hi ha per on agafar-la". "Són manifestacions fora dels límits que exigeix la separació de poders i el respecte entre els poders (...) amb aquestes declaracions només s'aconsegueix el desgast de la justícia i el qüestionament de la seva independència", sentenciava el sector conservador en el text que no va prosperar.

CHEMA MOYA / EFE
La seu del Consell General del Poder Judicial en una imatge d'ahir

El 2 de setembre, tres dies abans de l'obertura de l'any judicial, provaran d'elegir president

Sí que van tirar endavant, per unanimitat, 112 acords en relació amb afers que el gabinet tècnic va qualificar d'urgents i inajornables, malgrat que l'òrgan continuï escapçat. La majoria dels acords que es van aprovar, segons va informar el CGPJ, estan relacionats amb el règim jurídic de jutges i magistrats: excedències voluntàries per a la cura dels fills, reingrés al servei actiu en la carrera judicial, sol·licituds d'inclusió en plans anuals de substitució, llicències per a afers propis...

D'altra banda, també es va fixar una nova data per provar d'elegir el nou president del Poder Judicial, que també ho serà del Tribunal Suprem. Després de tres intents infructuosos, els vocals s'han citat el 2 de setembre, tan sols tres dies abans de l'obertura de l'any judicial, per intentar nomenar el president, malgrat que les posicions continuen molt distanciades, segons detallen fonts pròximes a les negociacions. El sector conservador continua apostant per Pablo Lucas, mentre que els progressistes aposten per Pilar Teso. Tots dos són magistrats de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Suprem.

També ahir va arribar al CGPJ una queixa contra l'instructor Pablo Llarena presentada per l'advocat Gonzalo Boye, que defensa Carles Puigdemont i Toni Comín. L'expresident i l'exconseller denuncien el jutge del Suprem per "la desatenció i el retard injustificat i reiterat" en la tramitació i resolució dels recursos, en vista de la seva decisió de no aplicar-li l'amnistia.●

Puigdemont denuncia Llarena davant el CGPJ per retardar els seus recursos sobre l'amnistia

Dimiteix un diputat del PSOE imputat per un cas d'abús a un menor

REDACCIÓ Barcelona

El diputat a les Corts de Castella i Lleó del Partit Socialista Juan Luis Cepa ha dimitit de tots el càrrecs després que transcendís la seva imputació en una investigació desenvolupada pel Tribunal Superior de Justícia de Castella i Lleó (TSJCyL) en relació amb un cas d'abús d'un menor.

La causa estava oberta des de fa més d'un mes, però fins que no es va donar a conèixer la notícia de la investigació el diputat, que va ser denunciat en un jutjat ordinari de Ciudad Rodrigo, no va presentar la renúncia.

Va ser el PSOE de Castella i Lleó qui va informar ahir dilluns al matí que Cepa acabava de presentar la renúncia a les Corts i que també deixava els càrrecs orgànics. Va al·ludir a "motius personals" per justificar aquesta decisió. Després, hores més tard, el TSJCyL va detallar que manté oberta aquesta causa en què està implicat el diputat.

Cepa, que ha exercit durant les últimes dues legislatures com a portaveu d'Agricultura i Ramaderia del grup socialista a les Corts, va ser elegit procurador autonòmic per la província de Salamanca.

Com que es tracta d'un diputat autonòmic i conseqüentment té el benefici de l'aforament, la investigació va ser derivada al Tribunal Superior de Justícia de Castella i Lleó, que ara, en presentar la seva renúncia en condició de procurador, previsiblement tornarà al jutjat de primera instància, una vegada les Corts acreditin oficialment que ha renunciat a l'acta i, per tant, deixa de ser aforat.

La Sala Civil i Penal del TSJCyL ha declarat secreta la investigació.●

Noves citacions del jutge Peinado en la causa contra Begoña Gómez

BARCELONA Agencias

El jutge que investiga la dona del president del Govern central, Begoña Gómez, ha citat a declarar dilluns que ve dia 26 el conseller delegat de Reale i el subdirector de Fundació La Caixa, a qui prendrà declaració com a testimonis.

En concret, es tracta del conseller delegat de Reale Seguros, Ignacio Mariscal, i el subdirector general de la Fundació La Caixa, Marc Simón Martínez.

En una providència d'ahir, recollida per Europa Press, el magistrat Juan Carlos Peinado acorda aquestes noves testificals, que tenen relació amb la càtedra que Gómez va impartir a la Universitat Complutense. Es tracta dels representants de les entitats que van finançar-la.

Una acta de la Comissió Mixta de Seguiment de la Càtedra Extraordinària de Transformació Social Competitiva que impartia la dona de Sánchez assenyala que Simón va estar de manera presencial amb altres càrrecs de la Universitat Complutense en una reunió de seguiment.

El 2 d'agost el jutge que investiga Gómez per la presumpta comissió de delictes de corrupció en els negocis i tràfic d'influències va demanar a la Universitat Complutense que aportés els convenis de fundació de totes les càtedres extraordinàries creades, així com els currículums de tots els seus respectius directors i codirectors.

Aquestes dues noves testificals s'afegeixen a les que ja estaven fixades per a dilluns vinent. Aquell mateix dia, el jutge també prendrà declaració com a testimonis a la directora de Wakalua, Leticia Lauffer, i al conseller delegat de Barrabés, Luis Miguel Ciprés.

Cal recordar que tant Begoña Gómez com Pedro Sánchez –a través de l'Advocacia de l'Estat– s'han querellat contra el jutge Peinado pel delicte de prevaricació. A més, Gómez també acusa el magistrat de revelació de secrets per, presumptament, notificar a les acusacions populars parts d'un procediment declarat secret.●

LA VANGUARDIA

PRESIDENT-EDITOR
JAVIER GODÓ, COMTE DE GODÓ

DIRECTOR
Jordi Juan

DIRECTORS ADJUNTS
Lola García
Miquel Molina
Enric Sierra

ADJUNTS AL DIRECTOR
Enric Juliana
Álex Rodríguez
Manel Pérez

SUBDIRECTORS
Isabel Garcia Pagan
Lluís Uría
Joel Albarrán
Lucía González

Els demòcrates coronen Kamala Harris

La Convenció Nacional Demòcrata escenificarà aquesta setmana la proclamació de Kamala Harris, dona i negra, actual vicepresidenta dels Estats Units, com a candidata del partit a la presidència a les eleccions del 5 de novembre, d'aquí menys de tres mesos. Harris ja va aconseguir aquesta nominació a començaments del juliol, mitjançant una votació no presencial. Però la convenció, iniciada ahir a Chicago, la proclamarà candidata, amb un gran aparell mediàtic, a la jornada final de dijous.

Els demòcrates van a l'esmentada convenció, que reunirà unes 50.000 persones, després de superar els dubtes que plantejava la candidatura de Joe Biden, el president actual, que havia donat mostres de no trobar-se en el seu millor moment, i experimentar a continuació una sensació d'eufòria gràcies al relleu protagonitzada per l'actual vicepresidenta. Les ombres que han acompanyat la tasca de Harris com a vicepresidenta, atesa la poca visibilitat que ha tingut, es van convertir en una expressió de confiança renovada i en la convicció que podia comportar-se de manera més agressiva que Biden, a la defensiva ateses les seves carències evidents.

El temps dirà quins són els talents reals de Kamala Harris i en quina mesura la seva elecció ha estat encertada. De moment, l'objectiu de la convenció, a més de reunir tots els demòcrates notables –la candidata mateixa; el seu candidat a vicepresident, Tim Walz; expresidents com Barack Obama o Bill Clinton, excandidates com Hillary Clinton, etcètera–, és acreditar la unitat política a les seves files. Això, i esbossar la plataforma demòcrata per a la presidència, en la qual són elements crucials els plans per reduir la inflació, la lluita contra la crisi climàtica o el control de les armes que propicien tants tirotejos al país amb nombroses víctimes mortals.

Cap d'aquestes polítiques no sembla que vagi a esquerdar la unitat demòcrata. Però hi ha una qüestió que sí que es percep com una amenaça: la de la guerra de Gaza i l'actitud que han de prendre els Estats Units. Biden ha rebut crítiques per la seva política de suport militar al règim israelià de Benjamin Netanyahu, els excessos del qual es poden il·lustrar amb les 40.000 víctimes mortals, majoritàriament nens, dones i ancians, que ja han causat els bombardejos constants d'Israel sobre Gaza.

Kamala Harris s'ha pronunciat a favor d'un alto el foc a Gaza i ha declarat sense embuts que ja hi han mort massa civils. Però cal veure si amb això en tenen prou els demòcrates que propugnen una política diferent de la de Biden. De moment, estan convocades davant la seu de la convenció protestes de votants demòcrates que exigeixen revertir les polítiques nord-americanes de col·laboració amb el règim de Netanyahu.

La reunió de Chicago ha de donar a la candidata el suport d'un partit unit

A la candidata Harris li convé clausurar la reunió de Chicago amb el partit unit darrere d'ella, que de fet ja és una representant clara de l'Amèrica multiracial, per ser filla d'una índia i d'un jamaicà i per estar casada amb un advocat jueu nascut a Brooklyn. En la seva llista d'assoliments figuren, fins ara, haver remuntat les tristes esperances de la campanya demòcrata, haver incrementat significativament les donacions econòmiques fins a doblar el juliol passat les del seu rival republicà Donald Trump i haver anunciat unes mesures econòmiques que poden seduir la classe mitjana en estats que es consideren decisius, atès el seu vot oscil·lant, com ara Michigan, Pensilvània o Wisconsin, entre d'altres. Si sap a més a més trampejar les protestes de carrer propalestines, en les quals es preveu que participin desenes de milers de manifestants, Chicago pot suposar un trampolí decisiu per a les seves aspiracions.●

Donar més suport a l'exportació

Les vendes espanyoles a l'exterior han registrat un descens del 2,4% el primer semestre de l'any respecte al mateix període del 2023. A Catalunya –primera comunitat exportadora–, el descens ha estat del 5,3%. Aquesta és una dada preocupant perquè reflecteix que el sector exportador comença a acusar la debilitat de la resta de les economies europees, que són els nostres clients principals. Més del 60% de les exportacions del país es dirigeixen a la Unió Europea. Cal tenir en compte que Alemanya –el primer client d'Espanya– registra un retrocés anual del producte interior brut (PIB) del 0,1%.

Paral·lelament, les compres d'Espanya a l'exterior també van ser menys. En concret, un 2,5% inferiors al primer semestre de l'any passat. Aquest fet va permetre reduir el desequilibri comercial –el saldo entre compres i vendes– malgrat la frenada exportadora. La reducció del dèficit comercial ha estat del 3,6%, fins als 15.823 milions d'euros.

La part més gran d'aquest dèficit comercial milionari respon, com ja és tradicional en l'economia espanyola, a les importacions de petroli i els seus derivats, com gasolina, gasoil o gas natural. El descens dels preus al mercat internacional ha fet possible que, d'ençà que va començar l'any, aquest dèficit comercial energètic hagi baixat un 6,1%. En el futur, a mesura que avanci la producció d'energies renovables i la mobilitat elèctrica, s'hauria de reduir la dependència energètica de l'exterior i, amb això, l'elevat dèficit comercial associat.

El fet més positiu de la balança comercial al primer semestre, tot i això, és que el dèficit comercial del conjunt de béns i serveis sense comptabilitzar els productes energètics es troba molt pròxim a l'equilibri. S'ha situat tan sols en 138,4 milions d'euros. Aquest equilibri comercial no energètic reflecteix la fortalesa econòmica espanyola en uns moments de debilitat del comerç internacional, sobretot –com hem dit– a la UE. En el balanç concret del mes de juny aquest dèficit comercial no energètic fins i tot s'ha traduït en un superàvit que es xifra en 958,9 milions d'euros, el més alt dels últims setze mesos. Caldrà esperar al conjunt de l'any per veure si aquesta tendència tan positiva del segon trimestre es consolida.

Les vendes a l'exterior acusen la debilitat econòmica dels grans països europeus

Des dels sectors exportadors es destaca la necessitat de reforçar la competitivitat de les empreses espanyoles per poder superar les dificultats creixents del context internacional. La necessitat de suport al sector exportador és especialment acusada a Catalunya, ja que les empreses d'aquesta comunitat autònoma realitzen entre el 25% i el 30% del conjunt de les vendes espanyoles a l'exterior. Consolidar la internacionalització creixent de l'economia espanyola –i la catalana– és fonamental per garantir el progrés i el benestar en un món cada vegada més globalitzat. Aquest és un objectiu prioritari que no s'ha de perdre mai de vista.●

POSTALS AMERICANES

Josep Martí Blanch

Impostos a Houston

Cal importar el costum dels Estats Units de marcar l'import dels productes amb el preu de venda sense impostos. Que sigui en el moment de pagar a la caixa quan el consumidor adverteixi que el que ha vist no era l'import final, ja que faltava la càrrega fiscal associada a la compravenda.

Aquesta és una manera efectiva de prendre consciència de l'esforç que ens exigeix a tots el manteniment de les polítiques i els serveis públics. Per exemple, una jaqueta de la NASA al museu aeroespacial de Houston costa 98 dòlars, però davant el dependent que cobra el preu ascendeix a 120 dòlars. L'estranger protesta pel que atribueix a un error. Però l'empleat, acostumat a l'equívoc amb estrangers, no et deixa ni acabar: "Taxes, sir" (impostos, senyor).

A Espanya hi ha qui prefereix que la gent es mantingui en la inòpia i continuï pensant que la única contribució al fisc que fa és l'IRPF, càrrega de la qual molts empleats ni tan sols en són conscients perquè tendeixen a confondre el sou amb la retribució neta. Aquesta mirada, vingui de l'esquerra o de la dreta, encaixa com un guant en la tradició del despotisme il·lustrat: salvar la gent comuna de tot, però sense comptar amb ella per a res. A mi em sembla en canvi més propi d'un país que respecta els seus ciutadans fer-los conscients de quant paguen en impostos. I que sigui d'aquesta manera gens teòrica que cadascú pugui determinar si li sembla molt, poc o d'allò més raonable.

L'estranger protesta pel que atribueix a un error, però l'empleat no et deixa ni acabar

Tornant a la NASA, també aquí la ideologia de gènere i la racialització del discurs han trobat el forat per on colar-se. Dels plafons informatius del programa Artemis 3, el projecte per tornar a portar astronautes nord-americans a la Lluna, el més gran i vistós és el que explica que per primera vegada un negre i una dona trepitjaran la superfície del satèl·lit el 2026.

A diferència del que dèiem al principi sobre els tributs, en això últim no fa falta que copiem res perquè ja som exactament iguals als nord-americans. Ni allà ni aquí no és possible servir una sopa sense afegir-hi com a ingredients els genitals o les identitats sentides. Que sigui així també en l'espai! *Fly me to the moon!*●

Resistencialisme i obstruccionisme

Llàtzer Moix

Sota el franquisme, el catalanisme va apostar pel resistencialisme per sobreviure. L'aposta va resultar encertada. La llengua catalana va ser un bon escut davant la dictadura, va propiciar l'auge de figures literàries i va donar a la lluita nacionalista un substrat cultural i un vernís atractiu. El resistencialisme podia ser vist amb interès fins i tot pels aliens a la ideologia dels promotors, perquè aportava una cultura que enriquia tothom. Sintonitzava a més amb el desig de democràcia i integració europea. Tenia futur.

El tret definitori de l'independentisme més sorollós avui ja no és aquest. Del resistencialisme, alguns han passat a l'obstruccionisme o al que cal denominar *obstaclisme*. Són polítiques que no es distingeixen per la qualitat dels plans propis. Però sí per qüestionar, bloquejar o desbaratar els plans del rival.

Va fer falta un dia sencer perquè l'executiva d'ERC autoritzés el pacte amb el PSC que va encimbellar Illa. Va fer falta que la militància revalidés la llum verda. Va fer falta que les joventuts hi diguessin amén. I no va fer falta més perquè la cúpula republicana devia recordar que una cosa és la democràcia interna, i una altra, la desautorització tàcita dels dirigents.

Comparat amb l'obstaclisme menestral republicà, l'obstruccionisme puigdemontista presenta rivets integristes i recalcitrants. El líder de Junts nega el pa i la sal al Govern central, eludint el contacte públic amb ell, com si els seus mandataris fessin pudor.

Fins ara, tot el que surt per la boca de Puigdemont són invectives contra el Govern espanyol, que acusa de tots els mals de Catalunya –com si la Generalitat hagués estat sempre governada per la via de l'article 155 (i no set mesos)–. Són invectives que estén a tots els que no pensen com ell, ERC inclosa, i que dibuixen un eix rigorista conduent a l'aïllament.

La cotilla independentista que Puigdemont vol imposar al catalanisme és incòmoda per als qui volen vestir-la i antipàtic per a la resta. Sembrar d'obstacles el camí de governs elegits legítimament equival, en última instància, a negar la voluntat popular. Reduir l'estratègia pròpia a aquest obstruccionisme partidista no ofereix més horitzó que el de la victòria pírrica. Puigdemont mateix ho sap. Potser per això es va contradir a última hora i, en lloc de comparèixer al Parlament per a la sessió d'investidura, va preferir posar-se un barret de camuflatge, pujar a un cotxe i fugir una altra vegada.

Si Puigdemont hagués anat al Parlament, els Mossos l'haurien pogut detenir –en lloc de veure com s'escapolia– i hauria ingressat a la presó, el rèdit obtingut hauria consistit només en ajornar uns quants dies la investidura... i, després, en resar perquè els dies de presó no fossin massa. Aquesta opció no millorava l'aspecte del moviment polític que l'havia d'avalar. Més aviat l'enlletgia. Bastant.

CRISTÓBAL CASTRO / SHOOTING

Puigdemont ja està fent malbé l'afany independentista amb la seva antipolítica estèril

El diari *El Punt Avui*, pròxim a Junts, va obrir la portada de divendres dia 9 amb un titular d'una única paraula –"Fonedís", sobre una foto de Puigdemont puny enlaire, durant la fugaç incursió barcelonina. A peu de pàgina, en un raconet, un altre titular informava: "Salvador Illa, nou president".

Un altre dia parlarem sobre què significa que un rotatiu d'estricta obediència independentista saludi com a notícia de segon ordre l'arribada d'un nou president de la Generalitat. Avui em centraré en el significat de *fonedís*. Acudeixo per això a la primera edició (1932) del *Diccionari General de la Llengua Catalana* firmat per Pompeu Fabra. "Fonedís: que és fon o desapareix amb facilitat (...) Fer-s'algú fonedís: desaparèixer d'un lloc".

Certament, això és el que va fer Puigdemont després de la breu arenga al costat de l'Arc de Triomf: desaparèixer (per després reaparèixer a Waterloo). Però no s'ha de descartar que, si persisteix en la deriva obstruccionista, obstinat en la materialització de la seva idea única, Puigdemont perdi tot el crèdit i acabi fonent-se definitivament.

S'ha parlat molt aquests dies sobre el final del procés i l'inici d'una nova era. El primer és evident. El segon, necessari. Ni una cosa ni una altra no enterraran l'afany independentista. Però Puigdemont el pot fer malbé –ja ho està fent– si el continua sotmetent al seu obstruccionisme antipolític i estèril.●

'Cinéma verité'

Begoña Gómez Urzaiz

Es van ajuntar en una casa temporal, que no era de ningú, diversos nens, amics que feia unes tres setmanes que no es veien –dues eternitats, en temps nen–, i van decidir jugar a "pel·lícules de debò", un projecte de *cinéma verité* consistent a representar Episodis Nacionals amb notícies que els han impactat i gravar-les amb el mòbil de l'adult que tinguin més a mà.

Per al primer contingut hi va haver prou consens. Van rodar un curt inspirat en una de les trames que més han intrigat la població infantil catalana els últims anys, l'assumpte Shakira/Piqué. Com que la història ja és una mica antiga, va haver-hi algunes derivades imaginàries en el guió. En aquest cas, Gerard Piqué es presentava a les oficines de Spotify exigint la retirada de la Bizarrap Session per calúmnies, i dues executives que portaven ulleres de sol en interiors li deien que de cap manera, que "clara-mente" i "salpique" són paraules habituals i que no pensaven eliminar el tema de la plataforma. El curt acaba, previsiblement, amb un recitat a crits de "pa tipos como túúúú".

Va sorgir el dubte de què rodar després i es van plantejar diverses opcions. La retirada de la medalla a la gimnasta Jordan Chiles, els trets a Donald Trump, la cancel·lació dels concerts de Taylor Swift a Viena i els anuncis de noves seqüeles a la Disney van estar sobre la taula. No hi havia res que els acabés de convèncer com a material de ficció semidocumental fins que un dels participants va trobar la història perfecta, que ho tenia tot. Suspens. *Cliffhangers*. Persecucions. Comèdia. Policia. Fins i tot hi havia barrets de palla per fer-los servir com a *props*.

En una setmana, l'última de Puigdemont havia adquirit aquella qualitat d'anècdota per a tots els públics, de material que ja no dona per a mems –les xarxes ja estan per a altres coses– ni per a un debat polític real, però sí per a llegendes. Recordes quan l'expresident va fer un Houdini. Aquell famós dia d'agost.

Com passa amb algunes pel·lícules mítiques, aquesta no es va arribar a rodar mai perquè els cineastes es van distreure amb altres projectes. Gelats i piscina, en aquest cas.●

El soterrani del Govern

Sergi Pàmies

La formació del Govern de Salvador Illa ha introduït algunes tendències en l'univers dels tertulians i dels columnistes. Després de més d'una dècada de "marcs mentals", "trampes al solitari" i "peixos al cove" (Laura Serra en va fer una radiografia completa, fa dos anys, al diari *Ara*), el *tertulianès* recupera el concepte *sottogoverno* per referir-se als nomenaments de polítics aparentment a l'ombra, però que influeixen en l'acció de govern. El recurs de l'italianisme, com el de l'anglicisme, pot generar malentesos. La pujada d'adrenalina que produeix lluir un italianisme té el desavantatge de dirigir-se a un lector-oient-espectador que potser ignora els matisos de l'expressió d'origen. Si parlem de cicerons, espaguetis, *vendetta*, *catenaccio* o d'una interpretació musical a cappella, tots ens entenem. Però el concepte *sottogoverno* té una especificitat que, depèn d'on s'aplica, té un significat o un altre.

Depèn d'on s'aplica, el concepte 'sottogoverno' té un significat o un altre

A l'Argentina, els mitjans de comunicació i els politòlegs el fan servir per subratllar el caràcter mafiós, corrupte i subterrani dels poders que, des de l'ombra, intenten influir en governs legítims. De fet, l'origen de l'expressió, atribuïda al filòsof Norberto Bobbio, inclou aquest factor subterrani (que va consagrar Bobbio com a consciència crítica de l'esquerra italiana). El neologisme tenia una càrrega de denúncia per referir-se a un costat fosc que, en la pràctica, s'acaba consolidant com un xantatge estructural a la democràcia.

A Catalunya, en canvi, fa l'efecte que quan, amb la frivolitat de qui assaboreix un caramel nou, repetim i escrivim *sottogoverno*, ens referim als fusibles contractats per controlar l'acció de govern i, sobretot, per defensar els interessos dels partits que li donen suport. Aquí la dimensió mafiosa és irrellevant i, en canvi, se centra en el factor de "recomanat" o "apadrinat" (*enxufats*, n'havíem dit sempre) que se salta el conducte reglamentari per gaudir del privilegi d'això que, amb un cert cinisme, anomenem "assessors" o "càrrecs de confiança". ¿*Sottogoverno*? Potser sí, però convé que els ciutadans, els tertulians, els columnistes i els *enxufats* sapiguem que, en una realitat encara més subterrània, hi ha un *sottogoverno*, el de veritat, que continua movent els fils.●

CARTES DELS LECTORS

Podeu enviar les vostres cartes a **cartes@lavanguardia.cat**. *La Vanguardia* agraeix les aportacions dels lectors i tria per publicar aquells textos que no superin els mil caràcters. Les cartes han d'anar firmades amb nom i cognoms i hi ha de constar el DNI o el passaport, l'adreça i el telèfon. No es publicaran escrits firmats amb pseudònim o inicials. *La Vanguardia* es reserva el dret de resumir-ne o extractar-ne el contingut i de publicar els que consideri oportuns. No es mantindrà correspondència ni s'atendran visites o trucades sobre originals no publicats.

La prova de foc

Ara s'acosta una prova de foc, el famós "finançament singular" per a Catalunya. Ja se senten tambors de guerra dels barons del PSOE i de la dreta. Si, després de tot, aquest finançament queda reduït a la mínima expressió, se li haurà lliurat la Generalitat al PSC en safata de plata a canvi de res. Crec, sincerament, que ens van prendre el pèl en la investidura de Sánchez i ens el prenen ara amb la investidura d'Illa. No trigarem molt a saber-ho.

Joan Soldevila Adán
Barcelona

LA FOTO DEL LECTOR

L'efecte 'On és el Wally?' de les platges de la Costa Brava

Miquel Galceran retrata la platja de Llafranc, una de les més freqüentades de la Costa Brava, que a l'estiu està plena de gom a gom. El mateix passa amb altres cales on es podria jugar al cèlebre *On és el Wally?* de tants banyistes que hi ha. Compartiu les vostres fotos al correu participacion@lavanguardia.es

Cambio de asesores

Ya conocemos los perfiles de los consellers del nuevo Govern y ahora es el turno de sus asesores con conocimientos específicos. Supone un coste importante no tener un equipo permanente especializado, formado con la experiencia en la Administración del Estado, que cuando se crea un nuevo gobierno pueda darle apoyo. ¿Cada vez hay que recurrir a nuevos asesores externos de confianza? A diferencia del sector privado, cuando se selecciona o se da responsabilidad a un ejecutivo no se le complementa con asesores externos por no cubrir su perfil todos los conocimientos necesarios para su posición.

M.ª Jose Torrens Fernández
Subscriptor *Barcelona*

El límite de los principios

Pedro Sánchez viaja a Senegal, Gambia y Mauritania para tratar de frenar las salidas al mar de quienes intentan llegar a España vía Canarias según "La inmigración irregular crece un 66% debido al goteo incesante en Canarias" (Política, 17/VIII/2024).

Ante la insostenibilidad de acoger y amparar números infinitos de inmigrantes, el presidente español, con este viaje, intenta lo que en su día había conseguido Angela Merkel con el presidente turco, Recep Tayyip Erdogan, a cambio de importantes sumas de dinero. Se dio entonces la paradoja de que Alemania pagaba para que los sirios refugiados en Turquía no pudieran salir del país en dirección a Alemania cuando, en momentos históricos recientes, este país reprochaba a los regímenes comunistas de Europa del Este haber convertido sus países en *prisiones* al impedir a sus ciudadanos moverse libremente por el mundo.

Esperemos que el coste de un eventual acuerdo con los destinatarios del viaje de Pedro Sánchez repercuta en los respectivos países.

Leo Stober Aublet
Suscriptor *Sitges*

La utopía del SEPE

Las personas que se encuentran en situación de paro tienen un problema con mayúsculas y es que no pueden conseguir que el SEPE les atienda. En mi caso particular, he estado durante tres días, con un promedio de 15 horas diarias, intentando coger hora para una cita previa en cualquier oficina, sea de donde sea, pero es una utopía, no hay manera de conseguirlo. Sin embargo, ¿alguien hace algo para evitarlo?

Desde la pandemia del 2020 los funcionarios del SEPE y de otras dependencias trabajan desde casa, o sea, teletrabajan, pero se ha acabado la pandemia hace un par de años y seguimos con lo mismo. Así que el pobre desempleado no sabe cómo ponerse en contacto con la oficina para arreglar su situación, lo que es desesperante, pero insisto, ¿alguien hace algo para solucionarlo?

Pedro Guirao Gran
Badalona

Desde la impotencia

En abril dejé de cobrar el subsidio por desempleo aun quedándome cuatro meses por percibir. El motivo es que han pasado los 545 días del plazo máximo de la baja por incapacidad temporal. Reclamo en la Seguridad Social, me derivan al SEPE, que me indica que debo reclamar a la mutua con la que tenía concierto la última empresa en que trabajé. Silencio total.

Visito el servicio de justicia gratuita. Me adjudican abogado de oficio, que presenta reclamación. Esperando respuesta. Visita en el ICAM en junio. Esperando resolución. Solicito ayuda a Servicios Sociales. Gracias a ellos he podido pagar la hipoteca de tres meses. ¿Y la comida? Búsquese la vida.

No puedo trabajar porque estoy de baja pendiente de resolución. Mi situación es desesperante, y mi salud mental, muy frágil. Hacen falta soluciones ya, tanto para la incompetencia de las administraciones como para atender a una salud mental que "está de moda", pero cuya realidad es que he de esperar de uno a dos meses (en el mejor de los casos) a que me visiten.

Siento indignación, rabia e impotencia. Y la única palabra que llevo cuatro meses escuchando es: esperar. Cuando la cabeza te dice basta y las ganas de vivir desaparecen, ya es tarde para esperar.

Cristina Toledo Herranz
L'Hospitalet de Llobregat

Taxi, transporte médico

Reivindico el taxi como transporte para realizar visitas médicas; más barato, más eficaz, más *sano*. Desde hace unas semanas, una persona muy próxima necesita el servicio de ambulancia para realizar las visitas médicas. Es una odisea, algunas las pierde, otras llegan tarde... y sin posibilidad de reclamar, pues no hay responsable visible, solo el telefonista de turno. Hasta dos horas y media de retraso: acumulación de nervios, desespero. Por eso reivindico el taxi como antaño, y al final de mes, como antaño, la Seguridad Social que lo abone, ahorrándose un buen pico.

¿Por qué el interés de utilizar el transporte más caro sin necesidad? En Barcelona tenemos un servicio de taxi adaptado bastante aceptable. Lo dicho, más barato, más eficaz, más sano. Después de ganar la concesión, se echan a dormir, pienso.

Andrés Hinarejos
Barcelona

Barbacoa a la terrassa

A l'edifici on visc, tenir barbacoa a la terrassa o balcons és totalment prohibit, però en altres

---

EL PATI DIGITAL

Isabel Garcia Pagan

Un apunyalòmetre de doble tall

Benvinguts al rànquing d'inseguretat a Catalunya". @apunyalometre és un compte de X que està fent l'agost a costa de ganivetades i retuits. Encara que va ser creat fa més d'un any, el perfil és actiu des de fa poc més de deu dies amb l'objectiu qüestionable de "visibilitzar" el que considera realitat dels carrers catalans. Aquests dies hi ha hagut aparicions estel·lars. La notícia de Mayka Navarro a *La Vanguardia* sobre l'apunyalament del pare de Lamine Yamal va arribar al milió de visites i va despertar el monstre de l'algoritme.

El compte rep tants aplaudiments –reparteix punts i mencions especials per municipis– com retrets per suposades vinculacions polítiques. Fins i tot han aparegut succedanis. Citen xifres oficials i enllacen en un document les informacions dels mitjans de comunicació que relaten els successos. La llista és curta, però el trumpisme és allargat i sagna en X. Barcelona, Calafell –"municipi revelació de la temporada"–, Badalona... Els comentaris van més enllà de l'humor negre: "Anem cap a la punyalliga", es demanen repeticions al "VAR" per mossegades, es llancen discursos xenòfobs...

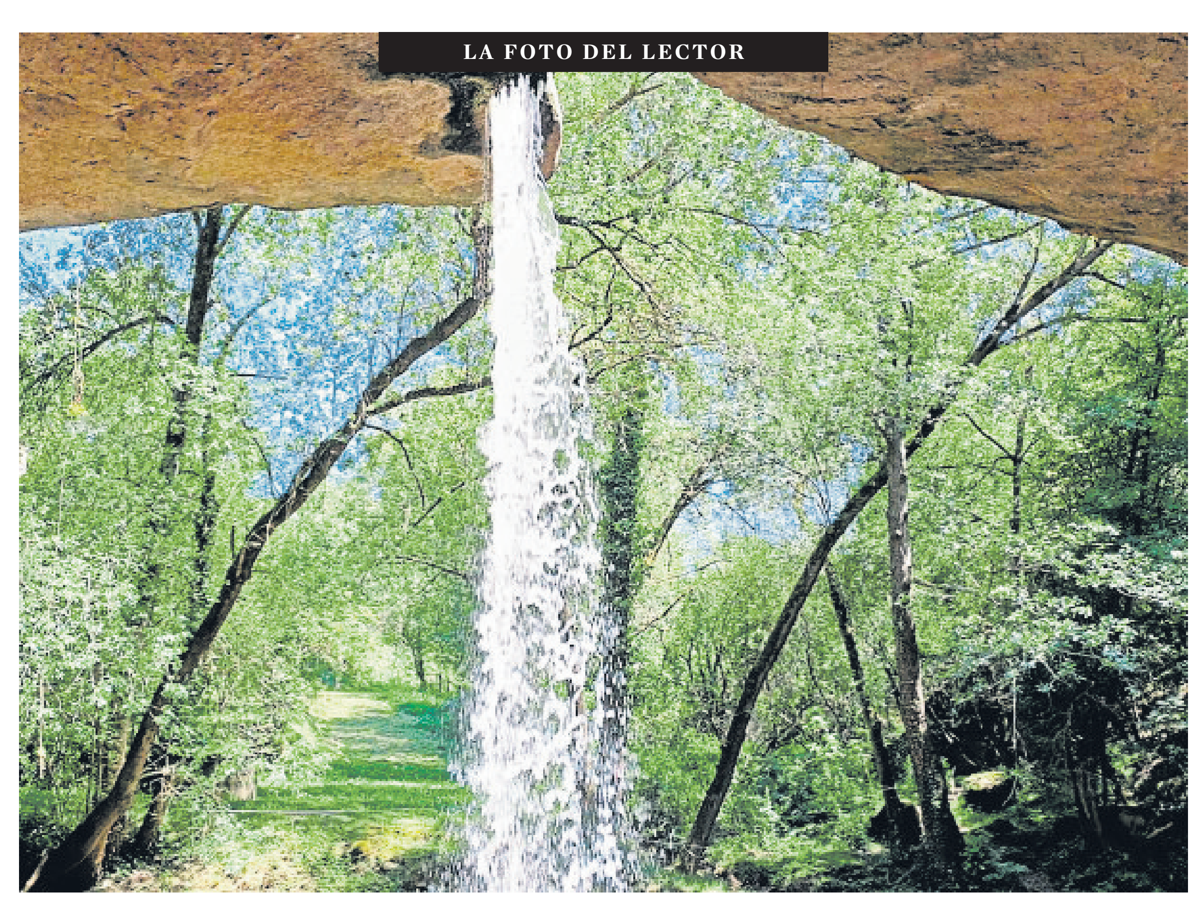
No es publiquen la nacionalitat dels agressors ni de les víctimes però l'algoritme t'atrapa. No sempre amb èxit: "Doncs sembla que els que van intentar assassinar a punyalades el pare de Lamine Yamal –en contra d'allò que havien estat insinuant certs prestigiosos nazinformadors– mengen pernil", subratlla @PabloEchenique.

Més enllà de les dades fredes, la seguretat es mesura per percepcions i, per molt que un apunyalament a Barcelona sigui menys rellevant per a l'estadística que una agressió a Mocejón (Toledo), si hi ha un nen d'11 anys mort, l'impacte és global.

Al mig del joc de coberts, apareixen els Mossos amb un altre estil: un bon samarità "troba a terra una cartera amb documentació i 1.200 euros. La porta a la comissaria de Cambrils. L'hem tornat al seu propietari. Fer del món un lloc millor sempre és possible". No a X. "Ningú que treballi en blanc no porta aquesta quantitat en un cartera", "i l'Agència Tributària?".

L'obsessió per les llistes macabres és part de l'èxit d'@apunyalometre, o de La Federació Balear de Balconing (@botquebota), que ha irritat el *Daily Mail* amb dos anys de retard. Des del seu "darwinisme turismofòbic", classifiquen a la BalconingLeague morts i ferits tirant-se de terrasses a piscines agafats a un més que probable còctel d'alcohol i drogues. Aquest sí que és un rànquing per nacionalitats: i els britànics ostenten el títol de "mestres i senyors".

LA FOTO DEL LECTOR

El so de l'estiu al Salt del Molí de Bellús

Narcís Serrat recomana el refrescant Salt del Molí de Bellús per contrarestar les altes temperatures de l'estiu. Aquesta petita cascada d'uns deu metres d'altura es troba al costat de l'antic molí de farina de la Riera de Graugés, a Avià (Berguedà). Compartiu fotos al correu participacion@lavanguardia.es

comunitats de veïns adjacents, si la prohibició hi és, no en fan cas. Crec que encendre foc en una terrassa o balcó pot ser perillós, però no em vull referir als perills d'un possible incendi. A la cuina de casa, segons quin menjar preparem (bròquil, per exemple) tot i amb extractor, la ferum es pot escampar per arreu si no som prou curosos.

Doncs bé, si en una terrassa couen sardines, que, per cert, són més que bones, tots els veïns sopem sardines vulguis o no, perquè la seva flaire ens envaeix i no hi podem pas fer res. Però fa un parell de dies, crec que el protagonista era el *mondongo*, que fa una catipén per tirar d'esquena.

I si el pròxim dia proveu meló o síndria amb pernil? Bon profit, nois!

M. Àngels Batalla Salvadó
Subscriptora *Barcelona*

¿Peregrino o bullanguero?

Después de un mes intentando cada día reservar una habitación en un hostal, pensión u hotel en Portomarín, no pude hacerlo, y no entendí el porqué hasta que paré a desayunar en el casco histórico de Sarria: por sus calles peatonales avanzaban hordas de *peregrinos* con un perfil más de romero bullanguero que de otra cosa.

Desde Ponferrada coincidí con pocos peregrinos y a partir de Sarria la cosa iba a ser muy diferente. Así pues, jamás hagan este tramo en los meses de verano y, si no pueden en otras fechas, procuren no llegar a Portomarín un lunes, porque el manual del peregrino señala que se ha de iniciar el camino en Sarria un lunes y acabarlo el sábado o el domingo en Santiago de Compostela.

Otro día les cuento cómo sobreviví a adelantamientos kamikazes, a gritos injustificados, a móviles con música a todo trapo, a selfies inoportunos y a colas eternas para sellar la credencial o desayunar.

¡Qué horror!

Tomás Jorge Pérez
Los Realejos (Tenerife)

Todos a escena

Una buena noticia sería que en la ceremonia de inauguración de los próximos Juegos Olímpicos de Los Ángeles 2028 se recupere la tradicional escena de todos los deportistas del desfile en el centro del estadio olímpico, contemplando el encendido del pebetero.

Es una preciosa, magnífica, inequívoca e inmejorable representación antropológica de la más espectacular y fraternal comunión olímpica.

Lluís Elias Tomàs
Igualada

Els millors desitjos

No sóc lectora habitual de *La Vanguardia*. No obstant, l'hi prenc a la meva parella, subscriptor de cap de setmana, per fullejar-la i assabentar-me de què passa al món.

I entre els meus preferits, estan (estaven?) els articles d'Eulàlia Solé. Em sap greu llegir "Balanç d'articulista" (Opinió, 17/VIII/2024), on us acomiadeu per motius de salut.

Espero que aquesta salut us permeti per molts anys seguir gaudint de la vida, amb la major quantitat possible de bones estones.

Ànims i una forta abraçada.

Eulàlia Ortiz
Tarragona

LA VIDA LENTA

Maria de la Pau Janer

Els tòpics van morir a París

Vaig estar a París els últims dies dels Jocs Olímpics. Arribava des de Normandia i els castells del Loira. El recorregut culminava a París, una ciutat que sempre m'ha semblat meravellosa, com a la majoria de mortals. No en soc cap excepció. La cançó que va compondre Hubert Giraud i que van cantar Edith Piaf o Sole Giménez, entre d'altres, titulada *Sous le ciel de Paris*, és un bon exemple de la màgia de la ciutat.

Vaig dubtar sobre si acabar la meva ruta a París. M'imaginava que els Jocs serien una gran atracció per als turistes, que la ciutat estaria plena de gom a gom i que seria complicat circular pels carrers. Totes les meves previsions van resultar errònies. París no era París. "No volem que la vida reprengui el seu curs, durant aquestes dues setmanes l'aire ha estat més lleuger", va declarar el president Macron al final de les Olimpíades. I va arribar a una conclusió: "París ha mostrat la seva cara veritable".

És probable que el president francès es referís a les seus de postal, a la bona organització, a les cerimònies d'inauguració i clausura o a les correctes mesures de seguretat. Jo parlo de la ciutat, d'aquell París incomprensiblement desert que no vaig reconèixer en arribar. Aviat em vaig acostumar als canvis: els decorats parisencs són sempre espectaculars. Els carrers no perden l'encant. Els monuments imposen. El Sena és el riu bonic dels ponts màgics. Tenia la sensació de recuperar les imatges que havia vist de la ciutat (com de moltes altres) durant la pandèmia. Llargues avingudes gairebé desertes. Carrers buits i comerços tancats.

La gent –els taxistes, algun venedor, el propietari d'un restaurant– em va donar la seva versió particular del que passava.

Van fallar les previsions; la gent es va espantar davant la perspectiva d'una ciutat massificada

Cal escoltar els qui et fan la crònica d'un lloc, perquè solen dibuixar panoràmiques que barregen realitat i emoció, com les bones històries. Em van explicar que els lloguers dels pisos turístics van pujar de forma esbojarrada abans dels Jocs. El mateix va passar amb els preus dels hotels. Van fallar les previsions, una cosa que sol ser recurrent a la vida. La gent es va espantar davant la perspectiva d'una ciutat massificada. Van triar altres destinacions per a les vacances.

Vaig recórrer els carrers d'edificis superbs i portes blindades, les botigues on no podia entrar perquè van tancar per vacances davant la falta de públic. Em vaig passejar al costat del Sena i vaig travessar els seus ponts gairebé buits. Els parisencs es desplaçaven amb bicicleta perquè la circulació estava tancada al centre per motius de seguretat, i els taxis es tornaven bojos donant voltes com baldufes.

La meitat dels cabarets parisencs també estaven tancats; no hi havia entrades per als que quedaven oberts. Vam anar a escoltar un grup de jazz. Per allò dels tòpics, em va sorprendre: era un quartet siberià. Quatre músics nascuts a Sibèria que tocaven jazz en un soterrani de la ciutat. Tot estrany, tot sorprenent sota el cel de París.●

grupoGodó

JAVIER GODÓ, COMTE DE GODÓ *President*

Carlos Godó Valls — Conseller Delegat
Màrius Carol — Conseller Editorial
Ramon Rovira — Director General de Presidència
Ana Godó — Directora de Libros de Vanguardia i V. Dossier
Jaume Gurt — Director General Corporatiu
Pere G. Guardiola — Director General Comercial i d'Expansió
Xavier de Pol — Director General de Negoci Media
Jorge Planes — Director d'Estratègia i Desenvolupament Corporatiu

LA VANGUARDIA

JAVIER GODÓ, COMTE DE GODÓ *President-Editor*

Óscar Rodríguez — Director General
Javier Martínez — Director Digital i Subscripcions
Xavier Martín — Director Econòmic Financer
Juan Carlos Ruedas — Director de Màrqueting i Desenvolupament de Negoci

Edita LA VANGUARDIA EDICIONES SL
Av. Diagonal, 477. 08036 Barcelona
Tel.: 93 481 22 00 / 93 481 25 00
Fax: 93 481 24 55
Internet WWW.LAVANGUARDIA.COM
Dipòsit legal B-18078-2011
ISSN 2014-1718 (edició impresa)
ISSN 2462-3415 (edició en línia en pdf)

Difusió controlada per OJD

Imprimeix CRE-A IMPRESIONES DE CATALUNYA SL
Polígon Zona Franca, carrer 5, sector C. 08040 Barcelona
ROTOMADRID, SL. C/ Meridiano, 19. 28850 Torrejón de Ardoz, Madrid
Distribueix MARINA BCN DISTRIBUCIONS SL
Carrer E, 1 (cant. c/6). Pol. Industrial Zona Franca. 08040 Barcelona
Tel.: 93 361 36 00

ANUNCIS I ESQUELES
GODÓ STRATEGIES SLU
Per telèfon 902 178 585
Barcelona Av. Diagonal, 477. 08036
Tel.: 93 344 30 00. Fax: 93 344 31 88
Madrid María de Molina, 54, 4.º. 28006
Tel.: 91 515 91 00. Fax: 91 515 91 09

ATENCIÓ AL SUSCRIPTOR
Tel.: 933 481 482
ATENCIÓ AL LECTOR
Tel.: 93 481 22 00. Fax: 902 185 587
Cartes dels lectors
cartas@lavanguardia.es
Defensor del lector
defensor@lavanguardia.es

Un crim amb més interrogants que respostes

El detingut per matar en Mateo té 20 anys, viu a la localitat i confessa

- *El sospitós passava uns dies de vacances a Mocejón i n’examinaran l’estat mental*
- *La Guàrdia Civil escorcolla una séquia assenyalada pel detingut a la recerca de l’arma*
- *Les càmeres de seguretat i la ubicació d’un mòbil, claus en l’arrest*

JAVIER RICOU
Lleida

ISMAEL HERRERO / EFE

La Guàrdia Civil rastrejat el canal de Mocejón, la localitat toledana on va ser assassinat el nen, buscant l’arma

Els veïns de la població toledana de Mocejón han dormit aquesta nit molt més tranquils. El presumpte assassí d’en Mateo, el nen d’11 anys apunyalat diumenge al matí en un camp de futbol, ha estat detingut. El presumpte homicida, com se sospitava per la mecànica del crim, coneixia l’escenari on va actuar i era molt a prop. L’arrestat és un jove de 20 anys la família del qual viu a la població. Ell viu a Madrid amb la seva mare i freqüentava el municipi. Ara passava uns dies de vacances a Mocejón. La Guàrdia Civil ja va registrar ahir a la tarda els domicilis del pare i de l’àvia del jove a la recerca de l’arma que hauria fet servir en el brutal crim i la roba que portava diumenge per examinar-la a la recerca de restes de sang o traces biològiques de la víctima.

Poc després de la detenció, diversos agents es van desplaçar a un canal pròxim amb detectors de metalls. Hi buscaven l’arma homicida, la qual cosa fa presumir que el sospitós ha confessat el crim i que ell mateix hauria facilitat la ubicació als investigadors.

Per què en Mateo? Per què tant acarnissament en aquell crim? Li va tocar a aquell nen d’11 anys, com li hauria pogut tocar a qualsevol altre menor dels que eren amb ell en aquell camp de futbol? Hi ha cap mòbil? Estem davant una persona amb problemes mentals?

De moment, són poques les respostes i molts els interrogants. El “qui?” sembla que ja s’ha resolt. El perfil físic del sospitós coincideix amb la descripció facilitada per testimonis. La policia buscava una persona jove, prima i amb els cabells rapats. Per al que encara no hi ha resposta és per explicar perquè l’atac va arribar a aquests nivells de crueltat. L’homicida va anar directe al grup d’amics amb qui en Mateo jugava a futbol. Tots van sortir corrents, però el nen d’11 anys hauria quedat endarrerit o va caure a terra. Aquesta hauria estat, si es confirma que l’assassí no buscava una víctima en particular, la seva sentència de mort. En Mateo va rebre diverses punyalades al tòrax i abdomen. Un atac brutal, mortal de necessitat. Si no hi ha cap mòbil clar, una hipòtesi que comença a cobrar força és que el sospitós pugui patir algun trastorn mental.

Aquesta teoria, si es confirmés, avalaria la versió que ahir

La família del nen ja havia apuntat que l’agressor havia de conèixer la zona per la mecànica del crim

encara repetien els veïns: “Li va tocar a en Mateo, com li hauria pogut tocar a un altre”. Alguns veïns van apuntar ahir que el jove, del que sí que sospiten que podria tenir problemes mentals, “volia fer mal a una altra persona, a qui la tenia jurada”, i va ser aquest nen de només 11 anys el que es va quedar el plat pitjor. El detingut no tindria cap relació amb en Mateo, però sí que coneixia un dels amics del nen.

La notícia de l’arrest d’un jove que viu a la mateixa població se sabia, d’altra banda, poc després que el portaveu de la família d’en Mateo, Asell Sánchez, apuntés a “un atac premeditat” i perpetrat per “algú que coneixia molt bé l’entorn”. L’homicida es va colar al camp de futbol per un forat de la tanca. El forat no es veu a simple vista, cal anar-lo a buscar, i va fugir pel mateix lloc.

La notícia de l’arrest sí que ha aclarit, però, els dubtes generats per una nova campanya a les xarxes socials que des del primer moment i sense dades objectives va intentar relacionar el tràgic succés amb la immigració. El portaveu de la família no es va cansar de repetir tot el dia que els pares d’en Mateo només volen que es faci justícia, sense criminalitzar cap col·lectiu. A prop del camp de futbol hi ha un hotel que acull migrants no acompanyats, la metxa aprofitada per encendre aquesta nova campanya de desinformació.

Les imatges captades per les càmeres del poliesportiu i per dispositius privats de seguretat han estat clau per trobar el presumpte homicida, i ara s’entén per què es va tapar el rostre amb un mocador en el moment de l’atac mortal. Com que freqüentava Mocejón (la seva mare viu a Madrid), era conscient que podia ser identificat per altres habitants de la localitat. També serà clau la ubicació del seu telèfon mòbil durant el dia de diumenge.●

Un comportament estrany

La notícia de la detenció de l’assassí d’en Mateo no va sorprendre tant alguns veïns d’aquesta població toledana, com caldria esperar. Després que es fes pública la identitat del sospitós, persones que coneixen aquest jove van afirmar en alguns mitjans de comunicació que el noi ja era conegut per alguns comportaments estranys. De fet, ahir mateix al matí hauria protagonitzat un incident amb un altre veí de Mocejón, segons aquestes fonts, poc abans que l’arrestés la Guàrdia Civil.

Quan se’l van emportar amb el cotxe policial, al vehicle hi va pujar també el seu pare. Els pròxims dies el jove serà sotmès, gairebé amb tota seguretat, a un examen psiquiàtric per determinar si pateix, com apunten les persones que el coneixen, alguna alteració mental.

Europa, en risc "baix" de virus mpox, no controlarà fronteres ni limitarà viatges

El comitè de seguretat creu que hi haurà nous casos però que seran controlables

CARINA FARRERAS
Barcelona

El Comitè de Seguretat Sanitària de la Unió Europea (UE) recomana, davant l'emergència sanitària internacional per mpox (abans *verola del mico*), que no s'estableixin controls a les fronteres ni es restringeixin viatges a països africans per la probabilitat d'expansió de la infecció, ja que el risc a la UE encara és "baix". Tampoc no aconsella la vacunació general, sinó la selectiva en els contactes dels infectats i en les persones amb més risc. Brussel·les va emfatitzar la necessitat de mantenir un "enfocament coordinat" en aquest tema.

La ministra de Sanitat del Govern espanyol, Mónica García, que va reunir els grups d'experts espanyols implicats en la resposta al mpox, va resumir que "en general la recomanació de la UE és clara: vigilar, vacunar i treballar amb la comunitat". García va assegurar ahir que, "avui dia, no són justificats els controls sistemàtics a les fronteres, així com tampoc la modificació substantiva dels grups de vacunació. Sí que cal incrementar la vigilància i capacitat diagnòstica per tenir millors dades".

El Ministeri de Sanitat monitorarà les aigües residuals i reactivarà el Grup de Treball d'ITS

En aquest sentit, va informar que "s'exploraran tècniques de monitoratge d'aigües residuals per veure l'evolució dels nivells de mpox" i que "s'ha reactivat" el Grup de Treball d'Infeccions de Transmissió Sexual (ITS) "amb societat civil i societats científiques", per fer seguiment de la verola del mico a Espanya.

De moment, s'ha detectat només un cas positiu a Europa amb la nova variant de mpox (tipus 1) en un viatger de Suècia que va ser aïllat i tractat. Tot i això, tant el comitè europeu com alguns governs creuen que el nou tipus de virus està circulant. Segons el comitè, "no es descarta l'aparició de més casos nous importats a la UE", però les mesures que ja es prenen per al tipus 2, que va tenir un brot a Europa l'any 2022 i del qual encara hi ha contagis, de manera continguda, ja funcionen. Es tracta d'aïllar el positiu i vacunar les persones del cercle més pròxim, així com persones en risc.

El Ministeri de Sanitat té previst reunir-se aquesta setmana –al principi, estava agendat per a avui– amb les comunitats autònomes, algunes de les quals com Madrid, Andalusia i Múrcia han fet una crida a la població en risc perquè es vacuni. Sanitat assegura que Espanya disposa de fins a 2 milions de dosis (500.000 vacunes que es poden dividir).

Segons dades recopilades pel ministeri, de les 40.610 persones vacunades davant el mpox, només 20.900 (50%) han completat la pauta, malgrat pertànyer al grup de més risc. Sanitat insisteix en la recomanació d'immunitzar-se, tant abans de tenir la infecció (preexposició) per a persones amb pràctiques sexuals de risc, com en aquells que no hagin passat la malaltia però que hagin mantingut contacte estret amb algú que sí que la tingués (profilaxi postexposició). També s'haurien de vacunar aquells que només porten una dosi.

La ministra també va afirmar que en viatgers internacionals a països de risc "es valorarà en els centres de vacunació la indicació de la mateixa".

Sanitat insisteix que es vacunin les persones considerades en el grup de risc o que només portin una dosi

A Espanya encara no s'ha detectat cap cas de la nova variant i, tot i que no descarta que ja sigui present al nostre país, Sanitat ha destacat que els positius més recents no han canviat ni en gravetat ni en simptomatologia respecte als que s'han registrat des de l'abril del 2022, quan va esclatar el brot amb la variant (tipus 2) que ha estat circulant a Europa. De fet, García va recordar que Espanya ha passat de 7.500 a 268 casos anuals (4 en els últims 10 dies) "gràcies a la vigilància i la vacunació".

La mutació circula des de fa mesos a la República Democràtica del Congo i països pròxims. El debat originat és la poca atenció que ha rebut el país, que no té vacunes i que no n'ha sol·licitat fins al juny.

Encara no s'ha contrastat la contagiositat i perillositat de la nova variant tipus 1 amb un subtipus 1b (la primera, paradoxalment, s'anomenava tipus 2). El ministre de Sanitat de la RD del Congo va assenyalar que és més difícil de detectar perquè els símptomes són menors que en la variant anterior. Unes primeres indicacions l'associen a més mortalitat (el primer tipus era d'1%, i el segon, d'entre el 3% i el 6%).●

ARLETTE BASHIZI / BLOOMBERG L.P. LIMITED PARTNERSHIP
Malalts de mpox en un centre sanitari de Kivu (República Democràtica del Congo)

El repte: tractar-lo en origen

■ El brot que ha començat a la República del Congo ja s'ha estès a 13 països on no hi ha vacunes. La Unió Africana ha alliberat 10,4 milions de dòlars del Fons Covid-19 per donar suport a la resposta (diagnòstic, tractament i vacunes) i l'OMS ha transferit 1,5 milions. L'origen del brot se situa a la ciutat minera d'or de Kamituga (Congo), de 250.000 habitants. Hi viuen temporalment milers de miners que solen anar a bordells, que, segons s'està confirmant, són els principals focus d'infecció (a diferència del brot del 2022, que va tenir més contagis en la comunitat gai). Tant els miners com les treballadores sexuals tornen als seus països amb la infecció. La verola del mico, que també s'encomana per contacte amb les secrecions, s'ha propagat als campaments de refugiats de Kivu, on s'allotgen 4,2 milions de persones. El virus afecta més persones desnodrides i nens. Segons el Govern congolès, aquest any sospiten de 15.700 casos de contagiats de verola del mico de totes dues classes, amb 550 morts.

Un 'marcapassos cerebral intel·ligent' redueix els símptomes del parkinson

BARCELONA Agències

Un dispositiu intel·ligent implantat i regulat per l'activitat cerebral del cos podria proporcionar un tractament continu i personalitzat contra els problemes de mobilitat i insomni en els pacients amb la malaltia de Parkinson. Ve a actuar com un marcapassos. Aquest tipus de tractament, anomenat estimulació cerebral profunda adaptativa (aDBS, per les sigles en anglès), és una millora de la tècnica que des de fa anys es fa servir per al parkinson i altres trastorns cerebrals, l'ECP.

El nou dispositiu monitora l'activitat cerebral del pacient i, quan detecta problemes, intervé amb impulsos elèctrics calibrats amb precisió. Així, crea un mecanisme de retroalimentació contínua que pot reduir els símptomes a mesura que apareixen. La teràpia, que es complementa amb medicació que el pacients prenen per controlar els símptomes, proporciona menys estimulació quan la medicació és activa –per evitar l'excés de moviments– i més estimulació quan el fàrmac desapareix –per prevenir la rigidesa–.

Aquest implant personalitzat ha pogut reduir a la meitat els símptomes de quatre malalts

Aquest *marcapassos cerebral* ha estat desenvolupat per la UC San Francisco i és més eficaç perquè l'ECP tradicional ofereix un nivell constant d'estimulació però, com que el cervell no sempre necessita la mateixa intensitat de tractament, pot causar efectes secundaris no desitjats. Amb tot, la nova tècnica regula el nivell d'estimulació en temps real amb la informació del cervell.

Els investigadors van provar aquesta tecnologia en un assaig clínic amb quatre persones amb un tractament convencional d'ECP i van comprovar que el dispositiu reduïa els símptomes un 50%. L'estudi s'ha publicat a *Nature Medicine* aquest dilluns.●

La intensitat i la freqüència a l'hora de caminar són tan importants com el temps que es dedica a l'activitat

Caminar és més que comptar passes

DAVID DUSSTER
Barcelona

En Javier, no em va dir mai el seu cognom, va aparèixer de sobte d'entre la boira a les costes de l'Alto de San Roque, a prop de Liñares, el segon dia a Galícia del camí de Sant Jaume. Superava els vuitanta anys, carregava una motxilla de mida mitjana i parlava sense parar, sense que li faltés l'alè malgrat les lleugeres rampes. Em va explicar que havia completat 32 vegades la ruta dels pelegrins, cosa que seria, va calcular, unes dues vegades el diàmetre de la Terra (12.742 quilòmetres).

Els beneficis per a la salut física i mental de caminar estan molt documentats i per aconseguir-los no cal que ens convertim en l'incansable Javier. N'hi ha prou amb uns 150 minuts cada setmana, segons recomana el Ministeri de Sanitat. I ni tan sols és necessari caminar 10.000 passos cada dia, com es creia fins a l'any passat.

Unes investigacions recents han descartat aquesta meta. Segons un estudi publicat a la revista *European Journal of Preventive Cardiology* el 2023, ja n'hi ha prou amb caminar 3.967 passos per disminuir la possibilitat de morir per qualsevol causa.

"Uns 4.000 passos, que són uns 2-2,5 quilòmetres, és el mínim, però com més, millor, més es redueixen els riscos cardiovasculars", confirma el doctor Manuel Anguita, de la Societat Espanyola de Cardiologia. "Però sense excedir-se de les possibilitats de cadascun, malgrat que és veritat que caminar és una classe d'exercici que qualsevol persona, amb independència de l'edat, pot dur a terme", afegeix.

Segons Anguita, la xifra de 4.000 passos més o menys coincidiria amb les recomanacions dels cardiòlegs, que aconsellen uns 150 minuts setmanals depenent de la velocitat de la marxa. "Cal caminar aquell temps a una intensitat moderada i després anar augmentant progressivament l'exercici, tant la durada com la freqüència o la intensitat, sobretot si l'objectiu és perdre pes, fins a uns 300 minuts cada setmana", valora l'endocrí Cristóbal Morales, vocal de la Societat Espanyola de l'Obesitat (Seedo).

La velocitat amb què caminem és tan important com el nombre de passos o els minuts. Per Manuel Anguita, és una suma de temps i intensitat. "Si anem més de pressa podem caminar menys temps", afirma el doctor, que introdueix el factor psicològic del plaer.

Caminar hauria de ser una diversió i no una obligació. Per aquesta raó el doctor Anguita és partidari de dur a terme per separat la caminada, que és una activitat aeròbica, i els exercicis de força, com ara treball amb pesos o moviments de rem, anaeròbics. "Si s'intercalen sèries de força, és recomanable que com a mínim el 75% sigui aeròbic", explica Manuel Anguita.

De fet, molts dels beneficis que es persegueixen introduint exercicis addicionals a la caminada es poden aconseguir fàcilment. És el que passa, per exemple, amb el *rucking*, una moda recent que consisteix a portar una motxilla carregada de pes per cremar més calories i enfortir els músculs. I sí, és veritat, com més pes afegit, més calories es gasten, però augmentar el ritme i escollir rutes amb desnivells o passejar per la platja també provoca més despesa calòrica i treball muscular.

Abans d'endurir la marxa, cal ser conscient de la forma física de cadascun, del que estem acostumats a fer i de si tenim alguna patologia prèvia. Les càrregues elevades augmenten les incomoditats i forcen més l'esquena, amb els riscos que això comporta. "L'ideal és ser tan actiu com un pugui i lluitar contra el sedentarisme. La cadira mata i hem d'intentar recuperar un estil de vida com el de generacions anteriors", resumeix Morales.

Abans d'endurir la marxa cal pensar que un passeig ha de ser un plaer i no una obligació

"A l'hora de caminar –reflexiona el doctor Cristóbal Morales–, la forma i la postura són importants i, abans de posar pes en una motxilla, que crema més calories, t'ha d'avaluar un professional de la salut per fer una prescripció d'exercici personalitzada".

Segons l'endocrí sevillà, l'objectiu ha de ser aconseguir una marxa a 5-6 quilòmetres per hora, en què al principi costi parlar, i anar augmentant progressivament, optant per terrenys amb desnivells, cosa que també es pot fer en una cinta de gimnàs.

"Si un vol perdre pes ha d'anar acompanyat un patró nutricional correcte i d'un entrenament de força, ja que cal augmentar la massa muscular i també millora la funcionalitat i qualitat de vida", conclou Morales.

També s'ha de valorar si un prefereix altres activitats aeròbiques, com ara córrer, en lloc de caminar. Per als cardiòlegs, pel que fa als beneficis, no hi ha gaire diferència. "Si corres, mous més grups musculars i necessites menys temps que caminant, però depèn del gust de cadascú; només cal tenir en compte que córrer té més risc de lesions, sobretot si es practica en superfícies dures, però es pot evitar amb un escalfament previ", explica el doctor Anguita.●

MANÉ ESPINOSA
La caminada mínima recomanada pels metges és d'uns 150 minuts cada setmana de mitjana

Exercicis senzills per intercalar en un passeig

Hi ha certs tipus d'exercicis que poden ser fàcilment compatibles amb una caminada, com aquells per entrenar l'equilibri, que és bàsic per a la gent gran, més propensa a les caigudes. Fer deu passos de taló a puntera, passos laterals o caminar cap endavant girant el cap, primer a la dreta i després a l'esquerra, ajudaran a entrenar l'equilibri.
Perquè un passeig sigui més cardiosaludable, la Facultat de Medicina de Harvard recomana, després de deu minuts de caminada, moure els braços cap a dalt i cap a baix repetidament durant uns deu minuts i després tornar a caminar sense preocupar-se de res més fins a cobrir el temps previst.
Si es vol incorporar un entrenament de força breu es pot optar per exercicis senzills com ara baixar i pujar voreres, pujar escales o asseure's i aixecar-se repetides vegades d'un banc.

Sanitat prohibeix i retira diversos productes 'cremagreixos' perquè contenen sibutramina

REDACCIÓ Barcelona

L'Agència Espanyola de Medicaments i Productes Sanitaris (Aemps) ha prohibit la venda i ha ordenat la retirada immediata de diversos productes *cremagreixos* perquè contenen sibutramina, un supressor de la gana present en prou quantitat per provocar greus efectes per a la salut.

Es tracta de Soraya Cápsulas, HHS Kuka Café, Soraya Slim Coffee Café, Lipo Solución i Té Detox, en els etiquetatges del quals ni tan sols hi apareix aquesta substància, per la qual cosa "amaguen al consumidor la seva veritable composició i poden causar danys greus a la salut", va informar ahir l'Aemps.

La sibutramina és un principi actiu anorèctic que proporciona una sensació de sacietat i un augment de la despesa calòrica. Addicionalment, genera un increment de la freqüència cardíaca i la pressió sanguínia i hi ha casos registrats d'arrítmies, cardiopaties isquèmiques i accidents vasculars greus. Altres efectes adversos que poden presentar-se són, entre d'altres, sequedat de boca, mal de cap, insomni o restrenyiment, a més de gran quantitat d'interaccions amb altres medicaments.

Com explica l'Aemps, la sibutramina formava part de la composició de medicaments amb recepta destinats al tractament de l'obesitat. Tot i això, se'n va suspendre la comercialització a la Unió Europea perquè se'n va associar el consum amb efectes adversos greus de tipus cardiovascular.

En el cas concret del Té Detox, també conté sildenafil, una substància indicada per restaurar la funció erèctil deteriorada mitjançant l'augment de flux sanguini del penis per inhibició selectiva de l'enzim fosfodiesterasa 5 (PDE-5), que està contraindicat en pacients amb infart agut de miocardi, angina o hipotensió, entre moltes altres patologies.

L'agència ha tingut coneixement de la venda de tots aquests productes a través del grup de consum de la UDEV central de la comissaria general de policia judicial en el marc de l'operació Butterfly.●

El crani de l'Abric Romaní era de cérvol, no pas de neandertal: "Ens vam equivocar"

El fragment era la primera resta 'humana' trobada al jaciment

BARCELONA ACN

Els fragments de crani de neandertal trobats fa dos anys a l'Abric Romaní, a Capellades (Anoia), han resultat ser de cérvol. "En ciència és difícil reconèixer els errors, però el millor és dir que ens vam equivocar". Així ho va explicar a l'agència ACN Palmira Saladié, codirectora del jaciment, que admet que hi va haver una certa precipitació.

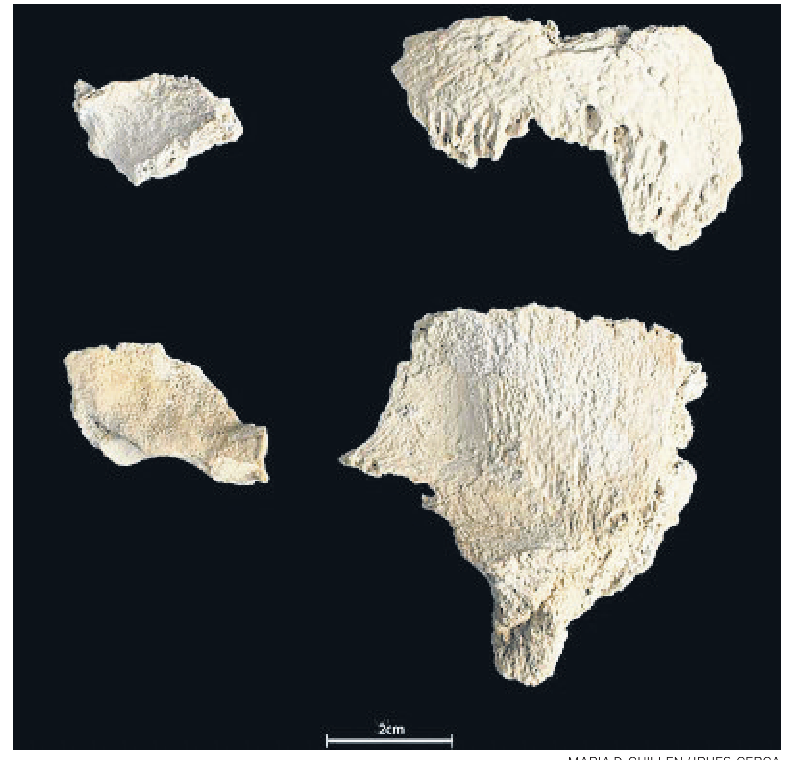
La neteja i les proves que es van fer després van confirmar l'error. "La peça estava molt alterada i havia agafat una morfologia errònia", afegeix. L'anunci de la troballa "excepcional" –era la primera resta *humana* que hi apareixia– coincidia amb els 40 anys d'excavacions continuades. Aquest any les feines han permès completar el nivell R, on han aparegut les banyes de quatre cérvols entre el més destacat.

La ciència s'escriu i es reescriu seguint els avenços, i el jaciment de l'Abric Romaní de Capellades n'és un exemple.

El 2022 passava a ocupar el rànquing privilegiat de jaciment amb restes de neandertal i, dos anys després, s'ha hagut de fer marxa enrere perquè finalment han resultat ser de cèrvid. La investigació, tot i això, continua a ple rendiment un estiu més.

Palmira Saladié admet que no tenir restes humanes els resta l'"impacte social" que van guanyar en el moment de l'anunci, si bé defensa que això no "li treu valor patrimonial". I és que, segons explica, el projecte està encaminat a comprendre l'estil de vida dels neandertals i això, remarca, compleix aquesta ambició i l'aconsegueix amb escreix malgrat no haver-hi trobat encara les restes humanes.

En aquest sentit, remarca que l'Abric Romaní és un lloc "clau" per comprendre com eren els neandertals. "Ens ha permès veure que se semblaven molt més a nosaltres del que ens imaginàvem fa uns anys", afirma.

MARIA D. GUILLEN / IPHES-CERCA

Imatges del crani distribuïdes el 23 d'agost del 2022

La identificació fallida es deu al fet que la peça "estava molt alterada i havia agafat una morfologia errònia"

Segons la codirectora, durant aquests anys d'investigació s'ha vist que "no hi ha diferències" entre els campaments de caçadors recol·lectors actuals i els de l'Abric Romaní en termes d'organització social, capacitació, estratègia i altres aspectes. Una informació que ha tingut un impacte al país, però també en l'àmbit internacional.

Aquest enclavament destaca, per exemple, per concentrar el nombre més alt de llars trobades, prop de 500. "És el jaciment amb més llars del món", subratlla la investigadora. Aquest element és un dels trets distintius del jaciment, on continuen apareixent restes de fusta, llenya per cremar i, sobretot, eines, un "registre molt important per a la prehistòria mundial".

En els diversos nivells excavats s'han anat alternant campaments de cacera, bivacs i també campaments centrals que s'han fet servir durant estades més llargues.

La campanya d'excavacions d'aquest any s'acaba el 26 d'agost. Hi hauran treballat unes 25 persones de l'equip d'investigadors. Entre les novetats més destacades hi ha l'acabament de l'anomenat nivell R, on hi havia un campament de caça, principalment de cérvols. L'aparició de les quatre banyes de grans dimensions de quatre exemplars adults és una de les troballes més destacades que han fet els investigadors en aquest nivell.

"Ens indica que l'ocupació va ser a la tardor i que caçaven els mascles adults", detalla la codirectora. I no era casualitat. Saladié explica que triaven aquesta estació perquè coincideix amb el zel dels animals, el moment en què estan més "febles". Això feia que els resultés "més fàcil" caçar seguint el sistema del "cos a cos".

Aquest any també han començat a preparar el pròxim nivell d'excavació, el nivell S, situat a més de 60.000 anys d'antiguitat. Els investigadors no s'aventuren a posar una data final d'excavacions. "Queden uns 25 metres cap a baix, no sabem quants anys seran i quina resolució hi haurà, perquè a mesura que anem baixant és possible que es perdi la conservació i no siguin tan importants", diu. Malgrat tot, ja dona per fet que hi haurà feina per a una nova generació d'arqueòlegs.

En un futur els investigadors també es plantegen obrir un museu on poder explicar aquell període.●

In Memoriam

ANIVERSARIS

Vigésimo Aniversario

Doctor Jaime Planas Guasch

Fundador de Clínica Planas y Fundación Jaime Planas

Veinte años que no te tenemos, pero tu espíritu y ejemplo sigue con nosotros. Tu esposa, hijos, nietos y colaboradores te sentimos presente.

Avui fa un any

Serveis Funeraris de Barcelona
mémora

Bartolome Pastrana Carpena	Miguel Paez Trallero
Rosa Maria Rius Borrell	Maria Teresa Rosell Casas
Maria Luisa Juliá Daurella	Francisco Javier Amenedo Oller
Felix Parrado Granado	

Llistat publicat per cortesia de Serveis Funeraris de Barcelona.

Els premis als carrers rebaixen la tensió de les festes de Gràcia

Mozart, Rovira i Trias, i Jesús copen el pòdium d'aquesta turbulenta edició

PAULA SAMA

Veïns del carrer Mozart celebren la victòria

LUIS BENVENUTY
Barcelona

I el premi a la millor decoració de les festes del barri de la Vila de Gràcia d'aquest any és per al... carrer Mozart! El seu viatge al Japó anomenat *MozartZaki* va obtenir 364 punts, mentre que el *Wedding chapel* de la plaça Rovira i Trias es va quedar en 336, i la *Discodèlia* del carrer Jesús, en 330.

I llavors, molts dels veïns que omplen tots els racons de la plaça de la Vila de Gràcia en aquest no tan tòrrid vespre d'agost es posen a cridar "trampa, trampa, trampa"... Però no se senten enganyats. No és que estiguin descontents de veritat, la tensió no s'està redoblant. En realitat, els crits de trampa davant la difícil decisió del jurat designat formen part de les tradicions d'aquesta popular celebració d'estiu.

A més, l'estrena de la nit silenciosa, de la nit sense concerts ni estridències, va resultar molt més satisfactòria del que en principi s'esperava. La gent s'ho va passar molt millor del que es creia jugant al Trivial Pursuit i xerrant del que s'esperava amb els veïns. D'aquesta manera, la festa torna a córrer pels seus furs, per on sempre hauria d'haver anat.

En aquest tram final, sembla que els veïns de Gràcia s'estan conjurant per deixar enrere les desavinences. Ara hi ha certs aires de catarsi pel barri. "Malgrat que hem tingut un començament de festa una mica tens, almenys hem pogut arribar fins aquí", va assenyalar la presidenta de la Fundació Festa Major de Gràcia.

PAULA SAMA

La plaça de la Vila de Gràcia es va omplir de gom a gom

Aquí a la plaça de la Vila de Gràcia la majoria de la gent que sempre va fer possible la festa no té clar el detonant de la crisi de les colles que va desencadenar la molt decebedora suspensió dels actes de cultura popular. "Coses que venen de llarg...". "Sí, bé, picabaralles i diferències que no s'arreglen, algunes de personals, d'altres de molt velles". "I després l'Ajuntament ho va suspendre tot, a veure si així força-va l'acord, però la cosa no va sortir bé".

I en alguns dels discursos i parlaments d'aquest llarguíssim lliurament de premis, van donar a entendre que tot això no podia tornar a passar, que en el fons les festes populars són una mostra de convivència i treball colze a colze. A Laia Bonet, la primera tinenta d'alcalde i regidora responsable del districte de Gràcia, la van esbroncar tant que no es va poder entendre res del poc que va dir.

El barri ara sembla que es conjuri perquè les diferències no tornin a deixar coixa la celebració

Sí, aquí a la Vila de Gràcia molta gent responsabilitza l'Ajuntament del que ha passat, de la coixesa de la present edició d'aquestes festes. Però igualment, de qualsevol altra manera, el públic hauria esbroncat la primera tinenta d'alcalde. Esbroncar les autoritats també forma part de les tradicions de les festes de Gràcia.

També aquí mentre esperaven expectants i divertits les decisions del jurat molts van voler desmarcar-se de la proliferació de pintades turismofòbiques que també està marcant aquesta edició de la que ve a ser a efectes pràctics la festa major d'estiu de Barcelona.

Aquí a tothom li preocupa des de fa anys la massificació turística i la possibilitat de morir d'èxit d'una manera definitiva. "Però dir que uns sí que poden venir i d'altres no és massa". Molts dels qui s'escarrassen bona part de l'any per decorar els seus carrers van voler desvincular-se de les iniciatives de determinats grups suposadament alternatius.●

AUTOR DESCONEGUT / ARXIU JMC

El carrer Progrés guarnit per a la festa major de l'estiu del 1924

El districte de Gràcia col·loca una placa als carrers de Puigmartí i Progrés en honor a la trajectòria centenària dels seu veïnat a la festa major

100 anys de carrers guarnits

EDUARD ABAD
Barcelona

La festa major de Gràcia és indissociable dels seus carrers guarnits. Estiu rere estiu, el veïnat de la Vila revela el 15 d'agost el resultat de mesos de feina de formigueta, altruista i voluntària. Es tracta d'una tradició arrelada als graciencs, que ha estat transmesa de generació en generació. En alguns carrers, des de fa més de 100 anys. El 2023 es va col·locar una placa en homenatge als veïns de Mozart i de Verdi, que van fer i continuen fent possible aquesta fita més que centenària. Avui, el districte de Gràcia descobrirà una altra placa a Puigmartí i Progrés amb el mateix reconeixement.

"És el 1862 quan hi ha la primera notícia d'un carrer guarnit", explica a *La Vanguardia* Josep Maria Contel, membre del Taller d'Història de Gràcia. Malgrat diferents episodis d'alts i baixos, la tradició ha aconseguit perdurar gràcies a l'esforç de persones desconegudes que han aportat el seu gra de sorra a cada edició de la festivitat. Aquests "artistes anònims que no són artistes", tal com els identifica Contel. Són personatges com en José Sarasa (82 anys) o la Maite Torres (67), que fa més d'una cinquantena d'anys que participen en les festes.

La Maite ha viscut sempre a Puigmartí. "Vaig néixer al número 28, vaig passar al 36 i després al 38; tot a la mateixa vorera", assenyala. El seu avi i més tard el seu pare van ser presidents de la junta del carrer. I ja des de petita, amb només 10 anys, es recorda pintant elements de la decoració: "És el que he viscut sempre, la festa era una part més de casa". En José, que va arribar a la Vila amb sis anys, ha tingut una experiència semblant. "El que viu a Gràcia de tota la vida, té els guarnits al cos", afirma amb orgull.

Amb tanta història darrere, la tradició ha patit tota mena de canvis. Per exemple, en la magnitud de les decoracions mateixes. "Abans no hi havia aquests guarnits tan forts. Eren només *muñecus* de paper. No ens gastàvem cèntims perquè no n'hi havia", comenta en José. El tipus de persones que col·laboren en la confecció de les decoracions també ha estat un dels factors que més ha variat. "Quan jo era jove, la gent tenia molt ofici. Hi havia un fuster, un paleta, un pintor, un electricista... Però ara ja no és així", lamenta la Maite.

De la mateixa manera, antigament coincideixen en una qüestió: el que clarament s'ha transformat són les festes del barri i la Vila en general. Tal com expliquen, l'ambient de temps enrere era més familiar, menys turístic. És una impressió que comparteixen el Ramon Ortiz (guarnidor de Progrés, 42 anys) i la Marina Solé (de Puigmartí, 31 anys). "L'estil de vida s'ha modificat molt i ara la gent canvia molt més d'habitatge", resumeix la Marina, que viu a prop de Puigmartí. En Ramon, que tampoc resideix a Progrés, intenta assenyalar algun possible culpable: "El procés de gentrificació fa que no tinguis tants veïns guarnint".

ARXIU NACIONAL DE CATALUNYA

Puigmartí va guarnir el carrer el 1939, ja acabada la Guerra Civil

les dones no prenien part en la creació dels guarnits. Segons indica Contel, no s'hi van incorporar plenament fins als vuitanta. "Recordo que, quan jo vaig començar, a Puigmartí només hi havia la meva mare que ajudava", exemplifica la Maite. "Ara és al revés, hi ha moltes més dones que homes", conclou en José.

Malgrat les diferències que poden caracteritzar l'experiència de cada carrer, els dos veterans entrevistats

Més enllà de possibles dubtes i preocupacions, des d'ambdós carrers mantenen cert optimisme envers el futur. "Al final, els guarnits són com un símbol de resistència, de la Gràcia de tota la vida, d'implicar-te amb la festa i amb la comunitat", reflexiona en Ramon. "La festa perdurarà tot el temps que l'individualisme permeti", sentencia Contel.●

Calatrava i Barcelona

Xavi Casinos

Els carrils reversibles de la Diagonal han passat a millor vida. Ja no servien per a res i ha estat més que raonable eliminar-los. Però confesso que no acabo d'entendre que inclogui el desmuntatge dels arcs que sostenien la senyalització vertical. No es podien quedar i continuar marcant l'entrada i sortida de Barcelona? Hi eren des de finals dels vuitanta i ja formaven part del paisatge urbà. En lloc d'assenyalar el sentit dels carrils, podrien facilitar algun altre tipus d'informació, des d'una simple benvinguda a Barcelona fins a l'estat del trànsit o altres incidències.

La idea dels carrils reversibles de la Diagonal va ser del llavors regidor de Via Pública Joan Torres –com l'ha trobat a faltar Barcelona des que l'exalcalde Pasqual Maragall va decidir el 1995 prescindir inexplicablement d'ell en el govern municipal– per descongestionar el trànsit a l'entrada i sortida de la ciutat en moments crítics. Josep Antoni Acebillo, home fort juntament amb Oriol Bohigas de l'urbanisme en l'època preolímpica, va encarregar el disseny dels arcs a Santiago Calatrava, un jove arquitecte valencià que començava a despuntar.

Confesso que escriure aquest article m'ha generat dubtes, per si hi ha qui pensa que defenso els arcs perquè són de Calatrava. No em trobo entre els seus fans, però reconec que em rendeixo i admiro amb tots els qualificatius possibles el seu magnífic pont de Bac de Roda. Quan, també als vuitanta, es va decidir construir aquell viaducte per unir els districtes de Sant Andreu i

Els arcs que sostenien la senyalització vertical de la Diagonal ja formaven part del paisatge urbà

Sant Martí, separats per les vies del tren, Bohigas i Acebillo l'hi van encarregar a l'arquitecte valencià perquè estaven convençuts que calia monumentalitzar els barris allunyats del centre. I el cert és que aquell pont que es retalla al cel com una gran escultura blanca ha aportat singularitat i dignitat a una de les zones històricament més maltractades de la ciutat.

Però resulta que Calatrava té una cara B que ha perjudicat, i molt, la seva innegable genialitat. Els últims anys s'ha hagut d'enfrontar a diversos judicis per greus defectes estructurals i de materials en alguns dels seus edificis. S'hi uneixen les crítiques per la uniformitat de la seva obra i els elevadíssims sobrecostos respecte al pressupost inicial. Un dels casos més sonats va ser la Turning Torso, una torre recargolada de 190 metres, 54 plantes, 147 apartaments i oficines que és un dels símbols de la ciutat sueca de Malmö. Tot i que ha rebut diversos premis, els habituals sobrecostos de l'arquitecte van ser tan astronòmics que van provocar l'acomiadament de Johnny Örbäck, el CEO de la promotora HSB.

Calatrava té una altra obra emblemàtica a Barcelona, la torre de comunicacions de Montjuïc. I això em porta a revelar una cosa que em va confiar en certa ocasió Maragall quan encara era alcalde. Em va dir que, de totes les obres olímpiques, es penedia d'aquella torre al costat de l'estadi.

OVERBOOKING

10

La màgia de l'illot intermitent

Eusebio Val
Mont Saint-Michel

Coronat per la seva punxeguda abadia medieval, el Mont Saint-Michel és un dels llocs més màgics de França. Sembla sortit d'un conte fantàstic. Aquest illot rocós, a la costa de Normandia, que, segons hi hagi marea alta o baixa, està envoltat d'aigua o de sorra, rep gairebé tres milions de visitants a l'any, un flux sempre a l'alça que obliga a prendre mesures per gestionar-lo.

Victor Hugo, gran amant de la meravella normanda, va afirmar ja el 1884, quan el Mont Saint Michel rebia pelegrins però no turistes, que aquest enclavament era l'equivalent a la gran piràmide d'Egipte, i que calia preservar, al preu que fos, "aquesta doble obra d'art i de la natura".

Patrimoni mundial de la Unesco des del 1979 i segon monument històric més visitat de França després de l'Arc de Triomf de París, aquest illot intermitent està administrat per un ens públic, dependent de l'Estat, que va començar a funcionar fa només tres anys. Tot i que no és fàcil d'arribar al Mont Saint-Michel, a uns 350 quilòmetres de París, la seva fama universal l'ha convertit en un imant irresistible. Ni l'alcalde ni el director general de l'ens públic volen imposar quotes, com es fa a Venècia o a les calanques de Marsella. En el seu origen va ser una destinació de pelegrinatge, religiosa, i això pesa per no decretar límits. Sí que s'intenta, òbviament, regular el flux i repartir l'afluència de la manera més raonable possible perquè l'experiència de la visita en un espai tan estret no esdevingui un malson de pressions i aclaparaments.

ANDIA / GETTY

Llargues cues per accedir al Mont Saint-Michel

> El Mont Saint-Michel recorre al preu del pàrquing, a la publicitat i, en el futur, a la intel·ligència artificial per regular-ne l'accés

Són diversos els mètodes per controlar la massificació. Hi ha hagut campanyes publicitàries al metro de París per aconsellar la visita en temporada baixa. Una de les eines més eficaces és la política de preus dels grans aparcaments, al continent, que obligatòriament s'han d'utilitzar, per després anar a peu o en autobusos gratuïts pel pont. Les tarifes varien segons la temporada i són més baixes d'hora al matí o a última hora, fins a arribar a la gratuïtat a partir de les 18.30 hores. Un altre recurs és la policia municipal, que intervé per canalitzar la gent i obligar-la a sortir de la via principal, la Grand Rue, quan és plena.

La tecnologia, sobretot la intel·ligència artificial, pot ser un instrument molt útil de cara al futur. Ja s'ha experimentat al Mont Saint-Michel el sistema Flux Vision, de la companyia Orange. Les antenes capten el senyal dels mòbils dels visitants, fins i tot a distància de l'enclavament, cosa que aporta informació valuosa sobre el seu nombre, nacionalitat i posició. Les dades permeten a l'ens públic respondre a les necessitats i planificar millor. En el futur es pensa que els enginyers podran generar algoritmes capaços de processar tota la informació i, en cas de col·lapse, alertar per SMS els qui es disposen a anar-hi perquè demorin l'entrada. Victor Hugo no podia imaginar un tal prodigi per gaudir del seu estimat Mont Saint-Michel. Potser sí que ho hauria previst la ment del seu coetani Jules Verne.●

Mont Saint-Michel

Amb la seva abadia medieval, aquesta joia cultural i de la natura es troba a 350 quilòmetres de París

Talls en el subministrament d'aigua al Priorat per la sequera

La Morera de Montsant en restringeix el proveïment als veïns

ESTEVE GIRALT Tarragona

"Les pitjors prediccions s'han complert i els pous i fonts dels nuclis de la Morera de Montsant i Escaladei s'han esgotat totalment. És per aquesta raó que ens veiem obligats a fer restriccions i tancaments de l'aigua potable dels dos nuclis urbans. És la primera vegada en la història que ens trobem amb aquesta situació". És el comunicat de l'Ajuntament de la Morera de Montsant als seus 159 veïns empadronats, més del doble en aquesta època de l'any.

De moment, l'Ajuntament ha decidit interrompre el subministrament diari d'aigua potable d'onze de la nit a vuit del matí. A més, des d'ahir s'estableixen només tres franges de proveïment: de vuit a deu del matí; de 13.30 a 16.30 hores i de 20.30 a 23.00 h. S'han tancat totes les fonts i s'"intentarà" mantenir la piscina municipal oberta fins al 31 d'agost sense noves aportacions d'aigua, gràcies a la depuradora. "Demanem encara més la màxima cura i coneixement en el moment de fer servir l'aigua en les hores que estigui oberta, tot i que probablement haurem de restringir una mica més", va advertir ahir a la tarda l'Ajuntament.

Són mesures excepcionals per intentar garantir un subministrament d'aigua potable de mínims als veïns, restaurants, establiments i allotjaments turístics i cellers del poble, a les portes de la verema. L'estiu és una de les èpoques de l'any de més activitat i afluència de visitants.

> **Diversos pobles es preparen per fer arribar camions cisterna a les portes d'una verema crítica**

"La situació a la comarca és dramàtica", destaca Sergi Méndez, president del Consell Comarcal del Priorat. La realitat de la Morera no és una excepció al Priorat, una de les comarques més castigades per la sequera de tot Catalunya. Altres municipis, com Porrera o Marçà, han demanat informació a les administracions superiors per estar preparats per proveir-se amb camions cisterna d'aigua potable en les pròximes setmanes, segons avança Méndez, si continua sense ploure.

A més de Porrera, Torroja, Poboleda i Gratallops, de la Mancomunitat del Topograpo, al cor del Priorat vinícola, tampoc no saben si podran garantir el proveïment d'aigua potable als veïns i cellers en les pròximes setmanes. "És on es concentra el major nombre de bodegues i no saben què passarà, si es podrà garantir l'aigua potable al principal sector econòmic del Priorat", alerta Méndez. L'ens supramunicipal està parlant amb l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) per preparar-se per portar aigua en camions cisterna en una crisi sense precedents al Priorat. Paradoxalment, tot i formar part de la conca de l'Ebre, els seus pobles no estan connectats per rebre l'aigua del riu.●

ARIADNA ESCODA / ACN

Gran diada castellera al final de Sant Magí

Les festes de Sant Magí es van acomiadar ahir amb una jornada marcada per la brillant diada castellera a la plaça de les Cols. El millor castell va ser el 2 de 9 amb folre i manilles, el primer gamma extra de l'any de la Colla Jove. Els Xiquets de Tarragona van fer la millor actuació del curs amb la tripleta màgica. La Colla Castellera de Sant Pere i Sant Pau i els Xiquets del Serrallo també van completar la millor exhibició de la temporada. / Esteve Giralt

Amb 47 anys
Victòria de Suècia torna a l'acadèmia militar

Victòria de Suècia, de 47 anys, hereva al tron, ha ingressat a l'Acadèmia Superior de la Defensa Nacional Militar per iniciar una nova fase en la seva formació castrense. "Em submergiré, entre altres coses, en la tàctica, la ciència i l'estratègia militar", va explicar.

Addicció a la ketamina
Revelades les últimes paraules de Matthew Perry

Matthew Perry, que ahir hauria fet 55 anys, va dir abans de morir: "Posa'm una de ben forta", al seu assistent Kenneth Iwamasa, involucrat en la seva mort. Segons l'assistent, l'actor li va demanar una dosi de ketamina més gran en la seva tercera injecció del dia.

Junts però cadascun al seu llit

Bette Midler revela que ella i el seu marit fa 40 anys que dormen separats

ELENA CASTELLS
Barcelona

Quan a un famós que fa molts anys que és casat amb la mateixa persona se li pregunta pel secret del seu llarg matrimoni la resposta sol fer olor de cotó de sucre. Que si som ànimes bessones, que si parlem molt, que si riem més, que si llibertat i donar-se espai... Ningú no admetrà que l'èxit per avenir-se és dormir millor. Bé, sí, ho acaba de dir la veterana actriu Bette Midler, que ha confessat que fa 40 anys que ella i el seu home dormen en habitacions separades. Aquest és el veritable secret del seu llarg matrimoni. "El meu marit ronca", va explicar recentment en una entrevista amb *Entertainment Tonight*. Midler, de 78 anys, és casada amb Martin von Haselberg des del 16 de desembre del 1984. L'actriu va explicar que han dormit en habitacions separades des del principi.

En la mateixa situació es troben el cantant Kevin Jonas i la seva esposa Danielle Deleasa. L'integrant de la banda Jonas Brothers ronca, per la qual cosa també dormen en habitacions separades. "Estan totalment enamorats, però la Danielle no pot suportar els roncs d'en Kevin, de manera que ha començat a dormir a l'habitació dels convidats. Va començar com una cosa normal", va revelar una font poc després que la parella es casés el 2009. "El tema dels roncs s'ha convertit en objecte de broma entre els amics de la parella", assegurava.

D'altres que practiquen l'*sleep divorce* (que vindria a ser una cosa semblant a dormir separats), tot i que no se sap si pels roncs d'algun dels dos, són Victoria i David Beckham, que fa anys que ho fan. Segons han confessat, a la seva mansió, cadascun disposa del seu propi ala, amb habitacions, lavabos i fins i tot cuines diferents.

L'actriu Cameron Díaz era una fèrria defensora d'aquesta tendència. "Hauríem de normalitzar els dormitoris sepa-

JIM LO SCALZO / EFE

GREGG DEGUIRE / GETTY

PATRICK MCMULLAN / GETTY

Donald i Melania Trump "Són molt feliços d'estar separats", diu la biògrafa d'ella

Gwyneth Paltrow i Brad Falchuk. L'actriu i el productor es van casar el 2018

Bette Midler i Martin von Haselberg Dormen separats des del 1984

Kevin Jonas i Danielle Deleasa. A baix, el cantant i la seva dona; tenen dues filles

Helena Bonham Carter i Tim Burton Ja separats, van practicar l'"sleep divorce'

RAYMOND HALL / GETTY

SEAN DEMPSEY / GTRES

En plena forma
Robert De Niro celebra els 81 amb un gran salt al mar

El protagonista de *Taxi Driver* ha demostrat que continua en plena forma després de fer-ne 81 amb una imatge i vídeo que ha publicat la seva filla Drena a Instagram per celebrar el seu aniversari i en què se'l veu fent un espectacular salt al mar.

SANTORAL

Bernat de Claravall, Cristòfol de Còrdova, Leovigild, Samuel, Porfidi, Sever, Filibert de Noirmoutier, Màxim, Lluci

ANIVERSARIS

50 ***Amy Adams*** *actriu*

53 ***Jonathan Ke Quan*** *actor*

32 ***Demi Lovato*** *cantant*

45 ***Jamie Cullum*** *músic*

64 ***Eva Nasarre*** *exgimnasta*

rats”, apuntava fa un any en un podcast. “Per a mi, el millor és tenir la meva casa i que tu tinguis la teva. I enmig de les dues, la casa familiar. Jo me n'aniré a dormir a la meva habitació i tu te n'aniràs a la teva. I quan vingui de gust una visita, anem a l'habitació situada al mig, el lloc on trobar-se per mantenir relacions”, afegia. Com a teoria ho veia bé, però no va trigar a confessar que ella no practica aquesta tàctica. “Aquesta era la meva manera de pensar abans de casar-me, però ja no, ara és diferent, perquè en Benji és meravellós”, fent referència al seu espòs des del 2015, el cantant, productor i guitarrista Benji Madden.

Uns dels pioners a implementar el fet de dormir en habitacions separades va ser el matrimoni –ja separat– format per l'actriu Helena Bonham Carter i el director de cinema Tim Burton. Com que passaven molt de temps junts quan compartien rodatges, van decidir que el millor era conviure separats, per la qual cosa cadascun tenia la seva pròpia casa. Durant 13 anys van viure a Londres, en habitatges separats, però connectats per una porta.

Donald Trump i Melania Trump potser no són el millor exemple de matrimoni ben avingut, però també dormen separats. La biògrafa de Melania, Mary Jordan, afirma que

Gwyneth Paltrow va explicar que ella i el seu marit, Brad Falchuk, només dormien junts quatre dies a la setmana

els Trump gaudeixen del seu temps tots dos sols i dormen en habitacions separades independentment de la casa on s'allotgin. “No conec cap parella que passi tant de temps separada. Són perfectament feliços així”, relata.

L'actriu i empresària Gwyneth Paltrow va revelar fa uns anys que el seu secret per mantenir una relació sana i feliç amb el seu marit, el productor Brad Falchuk, era dormir plegats “només quatre dies a la setmana”. Paltrow va explicar a *The Sunday Times* que són l'enveja del seu cercle íntim: “Tots els meus amics casats diuen que la nostra manera de viure els sembla ideal i que no n'hauríem de canviar res”. I va afegir: “Les persones que no ho proven són irrellevants per a mi”.●

Els Sussex culminen la gira colombiana

Enric segueix Meghan en un nou viatge polèmic amb tocs de gira reial

ENRIC TRIAS Barcelona

“Aquesta és una dona que mereix venir al nostre país i explicar la seva història”, així va rebre la vicepresidenta de Colòmbia, Francia Márquez, Meghan de Sussex i el príncep Enric en un viatge “cultural i social” de quatre dies que van començar dijous i el tema central del qual ha estat la lluita contra l'odi i la desinformació en xarxes socials, un afer en què els ducs de Sussex posen especial atenció des de la seva ruptura amb la família reial britànica.

Hi va haver oportunitat per ballar salsa (al so de *Cali pachanguero*, de Grupo Niche), tocar els bongos i fins i tot perquè l'exactriu demostrés el seu domini de l'espanyol durant una conferència sobre les dones afro i el poder a la ciutat de Cali, l'últim dia de la seva gira pel país. “Perdoneu si el meu espanyol no és perfecte, perquè el vaig aprendre fa 20 anys a l'Argentina”, es va disculpar Markle davant una audiència emocionada quan va expressar les primeres paraula del discurs en la seva llengua.

ANDRES CASTILLA / AFP

Van visitar un centre cultural de música i percussió caribenya a Cartagena

La vicepresidenta, a qui la duquessa es va referir com a “amiga”, va ser qui va convidar formalment Meghan a la gira (que també va incloure les ciutats de Bogotà i Cartagena) després de sentir-se inspirada pel seu documental a Netflix. Per això, en aquest viatge amb caire de gira reial, es diu que va ser el príncep el que hauria quedat relegat al paper de consort. Márquez va descriure la gira com una “visita molt especial” destinada a construir ponts i unir forces contra el ciberassetjament i la violència i la discriminació digital, i també per promoure el lideratge de les dones al país.

Durant un dels seus discursos, el fill de Carles III va semblar que s'afegia a les crítiques a Elon Musk per la desinformació relacionada amb els aldarulls de Southport durant els últims dies de juliol. El príncep va subratllar la importància i la responsabilitat “dels que ocupen posicions d'influència” a l'hora de permetre la difusió de “mentides, abusos i assetjament”.

Després del seu viatge a Nigèria al maig, aquesta és la segona gira fora dels Estats Units que els Sussex duen a terme des de la seva sortida del Regne Unit. En aquestes visites, el príncep i la seva dona visiten escoles, assisteixen a actes institucionals i són rebuts per autoritats d'una manera semblant a quan atenien compromisos oficials en nom d'Elisabet II. Tot i que ara, sense el suport de les oficines governamentals del Regne Unit ni de la Commonwealth, els tabloides es burlen dient que aquests viatges de la parella són gires *do it yourself* (fes-ho tu mateix).

RAUL ARBOLEDA / AFP

Markle va parlar espanyol en un discurs a Cali

IVAN VALENCIA / AP-LAPRESSE

La parella a San Basilio de Palenque

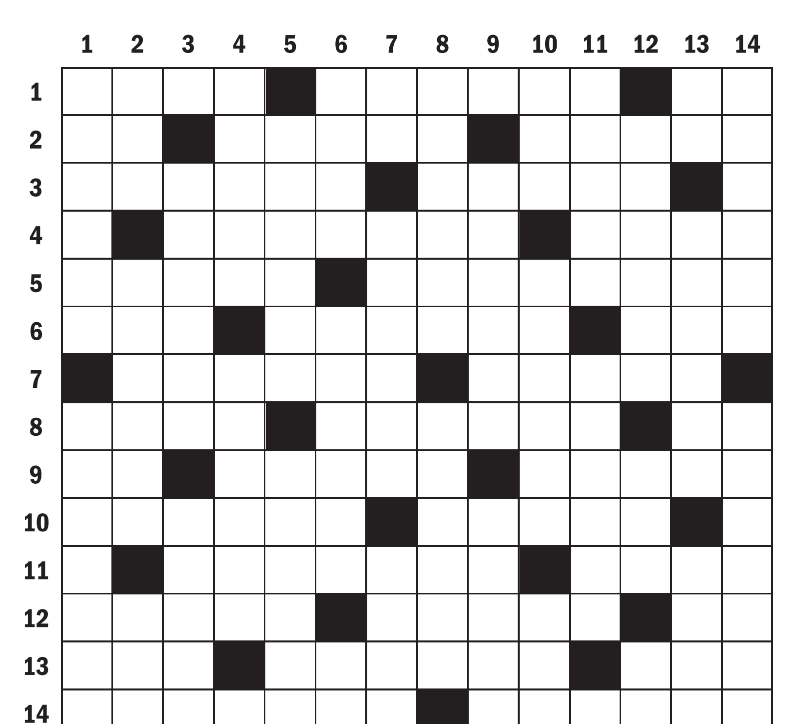
Després del viatge a Nigèria, és la seva segona sortida filantròpica des que van marxar del Regne Unit

Les autoritats del país van mantenir l'itinerari de la parella en secret per evitar problemes de seguretat. En el dispositiu hi van participar soldats, policies, seguretat privada i fins i tot es va fer servir un tanc de l'exèrcit colombià quan la parella es va desplaçar fins a San Basilio de Palenque, una ciutat que es descriu com un tros de l'Àfrica a Colòmbia, a causa que va ser fundada per esclaus africans alliberats.

Durant el viatge Enric també es va reunir amb membres de l'equip local dels Invictus Games, la cita esportiva per a discapacitats que organitza el príncep i que és l'única tasca *royal* que els Windsor li van cedir permanentment després de la renúncia.●

ELS MOTS ENCREUATS Màrius Serra

Núm. 12362

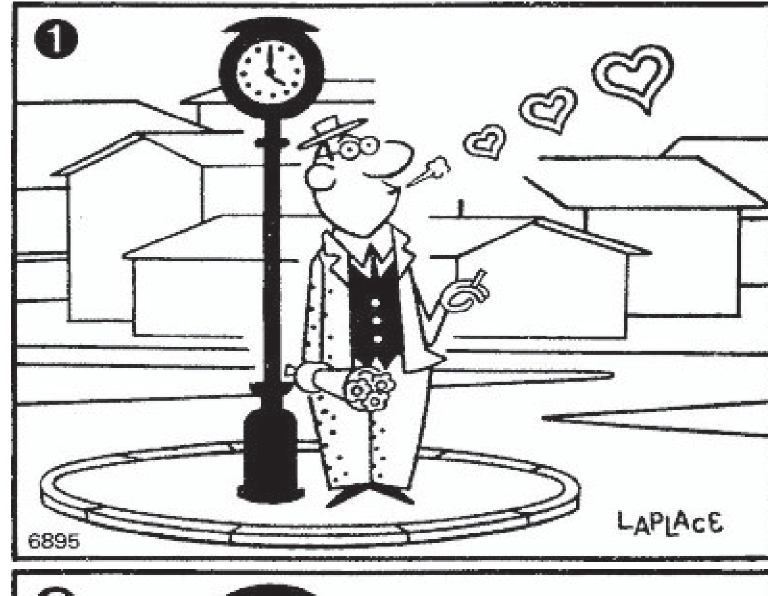
HORITZONTALS 1. Ratolí dormilega. Vanitoses. Iridi. **2.** La nota que ressona per sobre del sol. Ho remullis tot amb les gotes de la matinada. Caragola fort els juntures que uneixen els amics d'un grup. **3.** Coaguli. L'accent circumflex que corona un ull. Iode. **4.** El primer de tots. Relatius als certàmens, a les lluites i als jocs públics. Al final eren festives. **5.** Mediti, tot pensarós. Dejunis diürns que practiquen els musulmans practicants. **6.** Principi asimètric. L'últim. Tou, sobretot a l'hora de xerrar. **7.** Relatiu a l'oca. Dispositiu òptic emprat per a generar llum polaritzada. **8.** Faci que alguna cosa suri durant un comiat de soltera. L'acció de deixar-se emportar violentament per una passió. A vosaltres. **9.** El cor de l'orla. Aquesta queda al final de totes les classificacions. Alegre i feliç. **10.** Que té autoritat dins d'una entitat local menor. En fan els cuiners, en tenen les bicicletes i se'ls llencen pel cap els malavinguts. Fòsfor. **11.** Est. Peça de metall que guarneix l'extrem inferior de la llança. Heroi. **12.** Aixequis la mà plana davant d'un jutge i pronunciïs una fórmula ritual. En un cert sentit, l'última dels últims. Ribes gens romàntiques. **13.** Divinitat de tornada. Farà servir el llevataps per permetre'ns degustar un cava. Les beceroles de la premsa madrilenya. **14.** Període de tres anys. Conjunt de pràctiques, com la mortificació, la meditació, etc., encaminades a assolir la perfecció personal, especialment dins una religió.

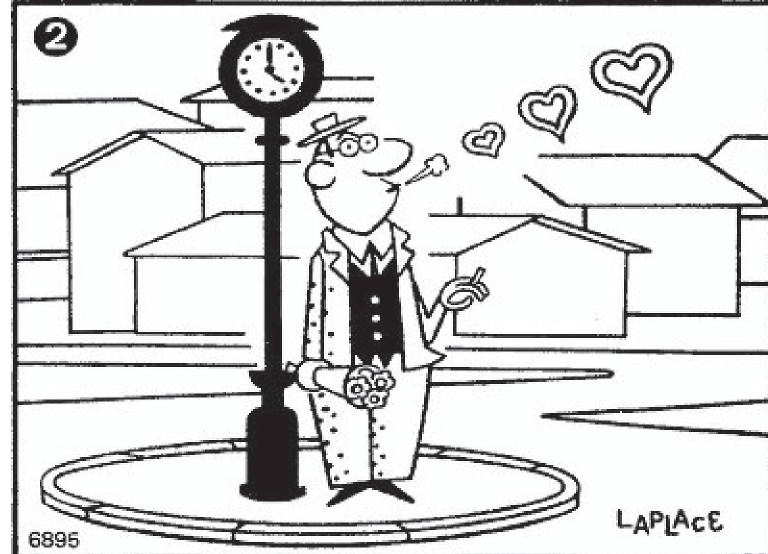
VERTICALS 1. Solca la terra tot pensant en la musa de Petrarca. Pentinat, el terra del jardí, amb un rasclet. **2.** En un cert sentit, alegrement joiós de la seva orientació sexual. Que es pot fer servir. Del dret remet a Eurovisió i del revés a Lledoners. **3.** La més vibrant de l'alfabet. Llesco. Llanci projectils en un pub escocès. **4.** Ventili. Persona que segresta, reprimeix, tortura o mata per encàrrec d'algú. Est. **5.** Semblant a un ou per la seva forma. Que té el mateix to que un altre so. **6.** Ho emprin. Hi posis embellidors. Baix en nicotina. **7.** Prim que et fa fora dels cinemes. Fer baixar la bandera pal avall. Causi desperfectes. **8.** Estellar, és clar que sí. Sotmeti un material tèxtil a l'acció del vapor. **9.** Nitrogen. Correcció. Llit de riu. **10.** Cel una mica regirat. Liana. En un cert sentit, el pantà que associem a un campanar d'aparició intermitent. **11.** Compacte, fort. Desordenat de mena. Centúria. **12.** També en diem servei o bany o altres eufemismes. Lucy in the Sky with Diamonds i un globus de campionat. Mamem sense ajuntar els llavis. **13.** Hem perdut les fonts del Nil. Emblanquinà. Aquests no hi veuen de cap ull. **14.** Llesqueta prima i estreta que s'obté raent amb una làmina de ferro un objecte de fang abans de coure'l. Calvari.

ELS 8 ERRORS

Original publicat a La Vanguardia entre 1982 i 1999

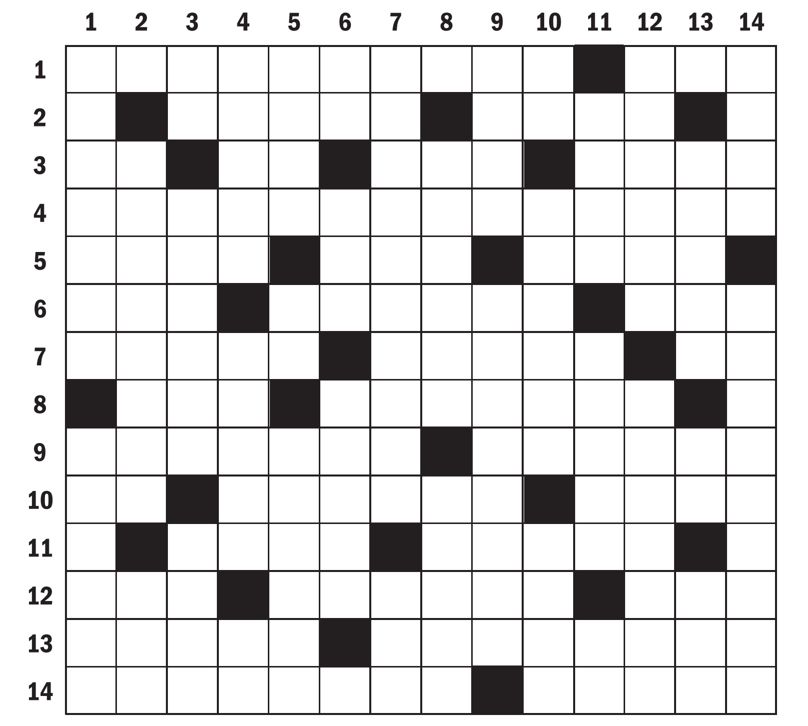
En el dibuix de dalt hi ha vuit diferències respecte al dibuix de baix

CRUCIGRAMA Fortuny

Núm. 13817

HORIZONTALES 1. Si le pedimos la luna nos la pondrá en el armario. Ni Dios acabó con su paciencia. **2.** En medio del mar. El metro de Londres. Proporciona alimentos naturales a finales de octubre. La primera piedra del edificio. **3.** En medio de las pinzas. De más y de menos. Laboratorio sin música ni religión. Estableces una conexión. **4.** Tendencia a creer que la unión de los socios los hace menos débiles. **5.** Griega que nunca falta en un coloquio tabernario. En la gandula son pares. Si es muy atrevida resulta difícil de introducir. **6.** Demuestra admiración. Lo diré de una vez, para que resulte más coherente. Inicialmente pertenecen a Toribio Grande Gordo. **7.** Aprovecha el tráfico para hacer su agosto. Calvino que no era calvinista. Os van muy bien. **8.** Tormentosa divinidad. Resulta demasiado frecuente en muchas terrazas. Centro de calor. **9.** La despensa del guerrero. Los bailes desgarrados propician que se pueda coger. **10.** Extracto de naranja. Lo miraron con la peor de las intenciones. As a puñados. **11.** El fin del amor. Raíz del ser griego. Cubre gran parte del cuerpo por la espalda. Quinientos. **12.** Navega a contracorriente. Energía y coraje. Resalta la igualdad. **13.** Hubo un tiempo en que todo el Priorato era suyo. Encendedor que funciona con cerillas. **14.** Resulta cómico en un solo acto. ¡Qué más quisiéramos!.

VERTICALES 1. Cuando se ha perdido el compás es difícil que salga redonda. Operar sin control, si no nos da reparo, puede ser muy dulce. **2.** Del mar pero no del mero. Adora a las mascotas. Ácido de la carne. **3.** Señalan los límites del rugby. Montes que esconden un tesoro exótico. ¡Ojo!, que está subiendo. **4.** Lo más despampanante de Sudamérica. Inventan el picadillo de carne. Invertidas en broma. **5.** Coger la puerta. Señalan los límites del dinero. Me daré cuenta de que Renato está loco. **6.** Unida sin vocales, de nada. Viene de Argelia cargado de ritmo. Se abre tirando, se cierra empujando. Romano en Roma. **7.** Es un insecto tipo barrenillo y está especializado en olivos. El subdirector las lleva en el corazón. **8.** Por delante y por detrás. Consigue hacer carrera a pesar de los obstáculos. Lo otro, lo restante. **9.** Tiene un color vino precioso. Para los que miran es como una bañera. **10.** Obliga pero no ata. Suenan por debajo de los violines. La cosa es que da repelús. **11.** Ataque repentino que proviene de Inglaterra. Tener entre ceja y ceja. Un poco de risa ascendente. **12.** Sociedad del etéreo patriarcado. Se le cae el alma a los pies. **13.** Repetida en el bombo. Anuncia un acto que no llega a realizarse. Artículo de Larra. Nota de solicitud. **14.** Contacto de boquilla. Las porteras temen sus acciones.

SOLUCIONS

MOTS ENCREUATS ANTERIORS

P	R	O	G	R	E	S	■	R	E	F	A	C	I
O	O	■	A	U	G	E	N	D	■	E	R	T	S
Q	U	A	L	L	■	D	E	N	T	I	N	■	T
U	■	D	E	L	M	A	R	■	R	A	I	E	M
E	C	O	S	■	E	N	V	A	I	■	S	S	E
S	I	N	■	E	N	T	A	L	L	A	■	B	S
A	N	D	A	N	O	■	L	L	I	U	R	A	■
■	G	A	M	A	R	A	■	I	O	G	U	R	T
A	L	T	A	R	■	C	B	S	■	E	M	B	O
C	A	■	I	C	T	E	R	I	C	■	I	A	R
I	■	E	N	A	R	T	A	■	I	F	I	■	T
D	O	S	A	■	A	O	M	B	R	I	■	B	E
E	R	C	■	V	I	S	■	A	C	T	U	A	R
M	I	O	L	A	T	■	A	L	S	A	C	I	A

CRUCIGRAMA ANTERIOR

C	O	N	T	E	S	T	A	D	O	R	■	S	A
A	■	I	N	R	I	■	L	E	V	I	T	A	S
N	B	A	■	P	E	R	E	C	E	■	I	B	I
C	A	S	I	■	R	E	L	O	J	E	R	O	S
I	R	■	L	A	R	R	A	■	A	T	E	R	T
O	B	T	U	R	A	R	■	A	N	O	■	E	E
N	O	E	M	I	■	O	S	T	E	N	T	A	■
D	■	P	I	E	R	C	I	N	G	■	U	R	B
E	V	E	N	T	O	■	C	I	R	E	N	E	A
C	E	■	A	E	S	A	■	T	A	T	E	■	L
U	N	I	R	■	S	I	U	X	■	A	C	E	S
N	O	C	■	O	I	T	N	E	G	■	I	L	A
A	S	E	O	S	■	O	A	■	O	C	N	A	M
■	A	N	I	V	E	R	S	A	R	I	O	■	O

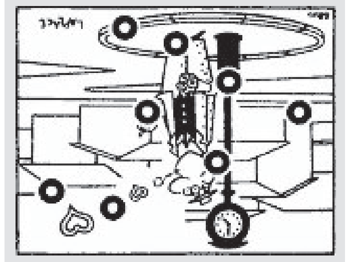
PROBLEMA D'ESCACS ANTERIOR

1.f5! exf5 [és millor 1...gxf5, forçant 2.♘xf5] **2.♘xf5** [encara més forta era 2.♕h4! 0–0 3.♖xf5!, amb atac de mat] **2...0–0 3.♘h6+ ♔g7 4.♘xf7 ♕c6 5.♕f4 g5 6.♕xg5+ ♕g6 7.♕xg6+ ♔xg6 8.♖f6+ ♔g7 9.♖af1 ♘c5 10.♖6f5 ♘e4 11.e6 ♖ae8 12.♖e5 1–0**

JEROGLÍFIC ANTERIOR

POSA'T LES PILES

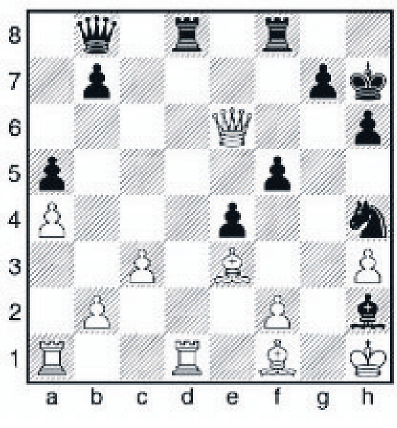
ELS 8 ERRORS

ESCACS Miguel Illescas

Núm 6818

DIFICULTAT BAIXA, D'1 A 5 MINUTS

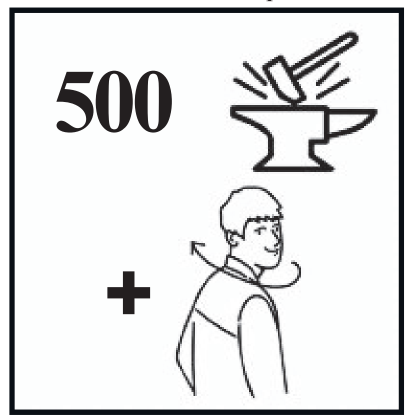
NEGRES JUGUEN I GUANYEN

Kupert – Muel (1962). Hi ha ocasions en què ens adonem que una peça ens destorba, i ens agradaria fer-la desaparèixer. Podria ser el cas de la posició del diagrama. Si les negres no tinguessin l'alfil a h2 podrien amenaçar mat de manera eficaç amb el salt del cavall a f3, donant suport a l'entrada de la dama a h2. Dit això, la resta és fàcil.

Informació proporcionada per www.ajedrez21.com

JEROGLÍFIC

Va ser així: no ens ho esperaven

PASSATEMPS

FRED BASSET Alex Graham

SUDOKU

FÀCIL

					6			
	2			4	5		3	
		9	2		7	6		
2	1	4				7		
	3						5	
		8				4	1	9
		5	6		4	9		
	7		1	8			4	
			3					

INTERMEDI

	7	1					2	
3								6
		9		6		8		1
			7		2			
		5				7		
			5		4			
7		4		3		6		
8								4
	2					1	5	

DIFÍCIL

	2		4			6		
		5			7			8
6				8			5	
	4							9
		7				1		
3							4	
	5			2				6
9			3			4		
		8			1		2	

COM S'HI JUGA: Completeu el tauler (subdividit en nou quadrats) de 81 caselles (disposades en 9 fileres i 9 columnes) omplint les cel·les buides amb un número de l'1 al 9, sense repetir cap número en la mateixa filera, ni en la mateixa columna ni en cada quadrat

SOLUCIONS D'AHIR

FÀCIL

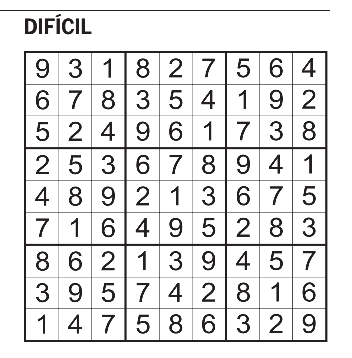
7	8	4	6	9	3	5	2	1
2	9	3	7	1	5	4	6	8
5	6	1	8	4	2	9	7	3
4	3	9	2	7	1	8	5	6
1	7	5	9	6	8	3	4	2
8	2	6	3	5	4	1	9	7
3	5	8	4	2	7	6	1	9
6	4	7	1	3	9	2	8	5
9	1	2	5	8	6	7	3	4

INTERMEDI

1	6	2	7	8	5	9	3	4
8	9	5	3	4	2	7	1	6
3	7	4	6	1	9	5	8	2
5	3	8	4	9	7	2	6	1
9	2	1	5	3	6	8	4	7
6	4	7	8	2	1	3	5	9
7	8	6	2	5	4	1	9	3
4	5	9	1	7	3	6	2	8
2	1	3	9	6	8	4	7	5

DIFÍCIL

9	3	1	8	2	7	5	6	4
6	7	8	3	5	4	1	9	2
5	2	4	9	6	1	7	3	8
2	5	3	6	7	8	9	4	1
4	8	9	2	1	3	6	7	5
7	1	6	4	9	5	2	8	3
8	6	2	1	3	9	4	5	7
3	9	5	7	4	2	8	1	6
1	4	7	5	8	6	3	2	9

ASTROLOGIA

Blanca Herrero

Àries 21 de març al 19 d'abril
És possible que avui sigueu egoistes, perquè tendireu a mirar només per a vosaltres. Això deteriorarà les relacions personals.

Taure 20 d'abril al 20 de maig
Avui us preocupareu per afers materials. La falta de certesa us provocarà ansietat: eviteu-la. Necessitareu equilibri i mesura.

Bessons 21 de maig al 20 de juny
Dia difícil, però si proveu d'expressar-vos de manera amable i lògica podreu superar qualsevol dificultat i evitar tendències negatives.

Cranc 21 de juny al 22 de juliol
Dia molt favorable en l'àmbit laboral si està relacionat amb l'art o la cura dels altres. Podrien intentar enganyar-vos o robar-vos.

Lleó 23 de juliol al 22 d'agost
Disposareu de gran voluntat i energia per aconseguir els vostres objectius. A més, tindreu una creativitat molt innovadora.

Verge 23 d'agost al 22 de setembre
Tindreu una jornada laboral molt activa i buscareu el respecte de les persones amb qui treballeu. L'organització serà l'essència.

Balança 23 de setembre al 22 d'octubre
Gràcies a la vostra feina aconseguireu els vostres objectius. Les activitats hauran de ser organitzades, i la imaginació serà important.

Escorpió 23 d'octubre al 21 de novembre
Serà millor que poseu més atenció en les relacions que manteniu, perquè durant aquesta setmana podrien ser força tenses.

Sagitari 22 de novembre al 21 de desembre
És possible que sentiu una gran necessitat de reconeixement per part de les persones amb qui treballeu. Eviteu desplaçaments.

Capricorn 22 de desembre al 20 de gener
Dia en què podrien complir-se alguns desitjos, tot i que hi haureu de posar de la vostra part. La paciència serà recompensada.

Aquari 21 de gener al 19 de febrer
Les vostres energies seran fortes, potser massa o potser les dirigiu malament. Feu els canvis necessaris en la vostra vida.

Peixos 20 de febrer al 20 de març
El vostre comportament serà noble, especialment amb les persones que us motivin en aquest sentit. Alerta amb els abusos.

blanca.herrero@astro.virtualmedia.es

EL TEMPS

MÉS INFORMACIÓ A: http://eltiempo.es

TEMPS I TEMPERATURES PREVISTES

Informació proporcionada per www.taikometeorologia.com

ANDORRA
Girona 16°/32°
Lleida 16°/34°
Barcelona 22°/29°
Tarragona 20°/30°
Palma 22°/29°

A Coruña 18°/22°
Bilbao 14°/24°
Saragossa 17°/33°
Barcelona 22°/29°
Madrid 22°/36°
València 24°/31°
Múrcia 24°/34°
Sevilla 23°/37°
Sta. Cruz de Tenerife 24°/32°

°C <-5° -5-0° 0-5° 5-10° 10-15° 15-20° 20-25° 25-30° 30-35° 35-40° 40°<

QUALITAT DE L'AIRE A BARCELONA

Contaminació Augmenten les partícul·les d'ozó. Més contaminació

Pol·len Sense canvis destacables. Nivells baixos de pol·len

FASES LUNARS

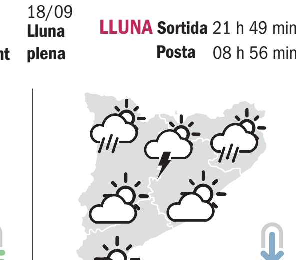
27/08 Quart minvant · 03/09 Lluna nova · 11/09 Quart creixent · 18/09 Lluna plena

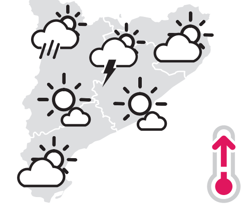
ELS ASTRES

Hora de demà

SOL Sortida 07 h 05 min · Posta 20 h 44 min

LLUNA Sortida 21 h 49 min · Posta 08 h 56 min

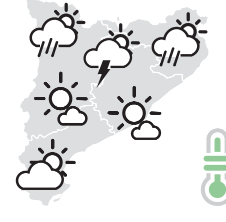

DIMECRES Temps estable amb sol i núvols prims. Calor moderada i xafogor a la costa

DIJOUS Repunt de les tempestes de tarda al Pirineu. Pujada de la temperatura i ambient d'estiu

DIVENDRES Xàfecs a la meitat nord i alguns núvols a la resta. Temperatura dins la mitjana

DISSABTE Sol al matí arreu i tempestes de tarda al Pirineu i les zones pròximes

DIUMENGE Temps insegur amb tempestes de tarda i descens de la temperatura

Alfred Rodríguez Picó

Més calor fins dissabte

Aquest estiu té notables diferències respecte al de l'any passat. La calor no ha arribat fins iniciat el juliol, és més tempestuós i la canícula, o període més càlid de l'any, del 15 de juliol al 15 d'agost, ha batut rècords i és la més calorosa des que hi ha dades, fins i tot més que la del 2003. La temperatura de l'aigua de la mar també ha batut rècords, quina diferència amb quan de petit, a mitjan dels anys seixanta, em banyava a la cala del Cau del Llop, a Llançà, o fins i tot a la mateixa Barceloneta. Però ja sabeu que per més calenta que estigui l'aigua del mar, no hi haurà tempestes si no es compleixen altres condicions, i enguany s'estan complint.

Catalunya. Alguns núvols baixos a la costa, i la pròxima nit, amb algun ruixat aïllat. Sol en conjunt i temperatura en augment. Demà, més sol i més calor. Dijous tornaran les tempestes de tarda al Pirineu i les zones pròximes. Calor fins dissabte i més suavitat diumenge amb tempestes.

Espanya i Europa. Temps fresc i insegur a les illes Britàniques i el mar del Nord, i tempestes entre Itàlia i Grècia. El cel es taparà al Cantàbric amb plugims, i calor intensa al centre i al sud de la Península. Demà i dijous, tempestes a l'interior de la meitat est.

@AlfredRPico

Elena Rivera torna com a protagonista a Antena 3 després de l'èxit d'"Alba'

L'actriu encarnarà una advocada que pateix TOC a 'Perdiendo el juicio'

REDACCIÓ Barcelona

Elena Rivera va debutar com a actriu el 2005 amb només 13 anys. Ho va fer encarnant la Karina a *Cuéntame como pasó*, un personatge que va interpretar de manera ininterrompuda fins a l'any 2018. El seu adeu a la sèrie va ser el principi d'una activa trajectòria en la qual ha enllaçat papers protagonistes en sèries com *La verdad*, *Inés del alma mía*, *Sequía*, *Los herederos de la tierra* i *Alba*, la sèrie que es basava en el drama turc *Fatmagül* i que li va valer, a més, un premi Ondas per la seva sensible interpretació d'una jove que pateix una violació múltiple.

Alba ha estat un dels grans èxits de la ficció espanyola dels últims anys tant a Espanya, on es va estrenar a Atresplayer abans d'emetre's en obert en Antena 3, com a l'estranger després d'entrar a formar part del catàleg de Netflix. Ara, bona part de l'equip d'aquesta sèrie produïda per AtresmediaTV en col·laboració amb BoomerangTV ha tornat a reunir-se per rodar un nou projecte del qual Elena Rivera tornarà a ser el ganxo principal.

CARLOS VILLAREJO / ATRESMEDIA

La intèrpret en una imatge promocional de la cadena

Es tracta de *Perdiendo el juicio*, un drama jurídic en què l'actriu nascuda a Saragossa fa 32 anys encarnarà l'Amanda, una prestigiosa advocada que durant un important judici té una greu crisi del TOC (trastorn obsessiu compulsiu) que pateix. A partir d'aquell moment, la seva carrera cau en picat i es veurà obligada a acceptar una oferta de treball "en un decadent despatx d'advocats, molt allunyat de les seves expectatives, on comparteix casos amb un grup de professionals en hores baixes que no tenen res a veure amb els estirats advocats amb qui estava acostumada a tractar", segons ha avançat Atresmedia.

La seva nova vida suposarà un repte per a l'Amanda tant professional com personal, ja que al nou despatx es trobarà amb persones que trastocaran encara més les seves circumstàncies. A més a més, l'Amanda haurà de defensar la seva germana, que es veu immersa en un estrany cas d'assassinat.

Montse García (Atresmedia) i Luis Santamaría (BoomerangTV) són els productors executius d'aquesta nova ficció que es troba en fase de preproducció i que es començarà a rodar les pròximes setmanes. També repeteixen respecte a *Alba* els guionistes Susana López Rubio i Javier Holgado, responsables d'*Entre tierras*, la ficció protagonitzada per Megan Montaner, que s'ha coronat com la sèrie de *prime time* més vista del 2024.●

GRAELLA ELABORADA PER ONEDATA. COMERCIAL@ONEDATA.ES

PROGRAMACIÓ TV

La 1

6.00 **Noticias 24 horas.** (ST)
8.50 **La hora de La 1** (magazín d'actualitat). Presentadora: Silvia Intxaurrondo. (ST)
10.40 **Mañaneros** (magazín d'actualitat). Presentadors: Ana Prada i Alberto Herrera. (ST)
14.00 **L'informatiu.** Inclou El temps. (ST)
14.10 **Ahora o nunca verano** (magazín). (ST)

15.00 **Telediario 1.** (ST)
15.45 **L'informatiu.** (ST)
16.00 **El tiempo.** (ST)
16.05 **Vuelta Ciclista a España.** Quarta etapa de la Volta, primera en territori espanyol després del periple de la prova per Portugal.

17.30 **Salón de té La Moderna** (sèrie). Tot i que sembla que el Mendoza no vol comentar res, l'Íñigo almenys es desfoga amb ell. (ST)
18.30 **El cazador stars** (concurs). (ST) (R)
19.30 **El cazador** (concurs). Presentador: Rodrigo Vázquez. (ST) (R)
20.30 **Aquí la Tierra** (divulgatiu). (ST)

21.00 **Telediario 2.** (ST)
21.55 **4 estrellas** (sèrie): Nadie confía en nadie. (ST)
22.45 **Pel·lícula: Un hombre de altura.** França, 2016. Int.: Jean Dujardin. La Diane és una dona molt guapa, una advocada brillant amb sentit de l'humor i una personalitat molt forta. Acaba de sortir d'un matrimoni infeliç i és lliure per conèixer l'home de la seva vida. Una tarda, la Diane rep una trucada telefònica d'un home anomenat Alexandre que ha trobat el seu mòbil. (ST)
0.15 **HIT** (sèrie).

La 2

8.55 **Una matemática viene a verte.** (ST)
9.25 **Seguridad vital 5.0.** (ST)
9.55 **Escala humana.** (ST)
10.25 **Arqueomanía.** (ST)
10.55 **Documenta2.** (ST) (R)
11.40 **Al filo de lo imposible.**
12.10 **La 2 express.** (ST)
12.30 **Las rutas D'Ambrosio.**
13.30 **Mañanas de cine: El jinete solitario.** EUA, 2008. Int.: Lou Diamond Phillips i Stacy Keach.

14.50 **Ramón y Cajal. Historia de una voluntad.** (ST)
15.40 **Saber y ganar.** (ST)
16.30 **Grans documentals** (documental). El regne dels ossos polars. (ST)
17.20 **Grans documentals** (documental). Els depredadors submarins. (ST)

18.05 **Merlí** (sèrie): Els presocràtics. Comença el nou curs a l'Institut Àngel Guimerà i el Merlí és rebut amb aplaudiments.
19.00 **El Paraíso de las Señoras.** (ST)
20.20 **La 2 express.** (ST)
20.30 **Diario de un nómada. Carreteras extremas:** Lago Iriki. Miquel Silvestre s'endinsa en el desert cercant el llac Iriki. (ST)

21.00 **Diario de un nómada. Ruta España:** Valencia.
21.30 **Cifras y letras.** (ST) (R)
22.00 **El comisario Montalbano.** El juego de las tres cartas: La mort d'un constructor local, Girolamo Cascio, porta el Montalbano a relacionar-lo amb un assassinat ocorregut vint anys enrere, ja que aquesta mort és la del soci Giacomo Aletto, assassinat per l'amant de la seva dona, Rocco Pennisi. (ST)
1.30 **Documentos TV.** Paternidad. (ST) (R)
2.30 **Festivales de verano:** 59º Jazzaldia.

TV3

6.00 **Notícies 3/24.** (ST)
11.15 **El convidat** (entrevistes). Presentador: Albert Om.
12.55 **Atrapa'm si pots** (concurs): Especials estiu. Presentador: Llucià Ferrer. Programa de preguntes i respostes que convida l'espectador a participar des de casa seva. (ST)
14.00 **Telenotícies comarques.**
14.30 **Telenotícies migdia.** (ST)

15.40 **El doctor Martin** (sèrie). Emissió dels capítols El doctor no hi és i Camins inescrutables. (ST)
17.15 **Hotel Voramar** (sèrie). Emissió dels capítols El secret de l'Anne i Tots els meus anhels. (ST)
18.55 **No tenim vergonya.** (ST)

19.10 **Atrapa'm si pots.** (ST)
20.10 **Tens un minut?** Presentadora: Núria Marín. Concurs en què els participants que accepten el repte han de respondre, en un minut, el màxim de preguntes possibles sobre llengua i cultura catalanes per tal d'endur-se els diners, que es van acumulant amb cada resposta correcta. (ST)

21.00 **Telenotícies vespre.** (ST)
22.05 **Nits Sense ficció.** L'actor Joan Pera està a punt de fer 60 anys a sobre dels escenaris. 60 anys de passió pel drama, la tragèdia i, per damunt de tot, la comèdia. (ST)
23.10 **Nits Sense ficció.** Al local d'assaig, la històrica Companyia Elèctrica Dharma prepara el concert amb què s'han marcat un repte: omplir el Palau Sant Jordi el 2023 (ST)
0.30 **Nits Sense ficció** (documental). Tot assajant Flotats. (ST)
1.35 **Onze** (magazín).

Cuatro

8.30 **Callejeros viajeros** (reportatges): Mar de plata.
9.25 **Callejeros viajeros** (reportatges): Playas de Puerto Rico.
10.20 **Viajeros Cuatro** (reportatges): Cartagena de Indias. (R)
11.30 **En boca de todos** (actualitat). Presentador: Nacho Abad.
14.00 **Noticias Cuatro.** (ST)
14.55 **ElDesmarque Cuatro.**

15.15 **El tiempo.** (ST)
15.30 **Todo es mentira** (humor). Presentadors: Marta Flich i Pablo González Batista.
18.30 **Tiempo al tiempo** (magazín). Presentadors: Mario Picazo, Alex Blanquer i José Luis Vidal.

20.00 **Noticias Cuatro.** Presentador: Diego Losada. Espai dedicat a la informació d'actualitat, que ofereix una mirada pròpia sobre els fets en un to directe i proper.
20.45 **ElDesmarque Cuatro.** Presentador: Ricardo Reyes. (ST)
20.55 **El tiempo.** (ST)

21.05 **First Dates** (entreteniment). Presentador: Carlos Sobera. (R)
22.50 **Código 10** (reportatges): Especial: La noche del crimen (II). Presentadors: David Aleman i Nacho Abad. Lliurament especial sobre successos molt sonats i que el programa ha abordat al llarg de la temporada.
2.00 **ElDesmarque madrugada** (magazín). Presentador: Ricardo Reyes.
2.25 **The Game Show** (entreteniment).
3.10 **En el punto de mira** (reportatges): Millonarios en pandemia.

Telecinco

7.00 **Informativos Telecinco.** Presentadores: Carme Chaparro, Laila Jiménez i Arancha Morales. Inclou El tiempo. (ST)
8.55 **La mirada crítica** (magazín). Presentadors: Antonio Texeira i Jano Mecha.
10.30 **Vamos a ver** (magazín d'actualitat). Presentadors: Adriana Dorronsoro i Alfonso Egea.

15.00 **Informativos Telecinco.** Presentadora: Ángeles Blanco. (ST)
15.25 **ElDesmarque Telecinco.** Presentadora: Lucía Taboada. (ST)
15.35 **El tiempo.** (ST)
15.45 **El diario de Jorge** (talk show).

17.30 **TardeAR** (magazín). Presentadora: Beatriz Archidona. Col·laboradors: Antonio Hidalgo, Manuel Marlasca, Laura Madrueño, Miguel Ángel Nicolás i Jorge Luque.
20.00 **Reacción en cadena** (concurs). Presentador: Ion Aramendi.

21.00 **Informativos Telecinco.**
21.45 **ElDesmarque Telecinco.**
21.55 **El tiempo.** (ST)
22.00 **¡Allá tú!** (concurs).
22.50 **First Dates Hotel.** L'hotel obre les portes per rebre cinc parelles de solters disposats a trobar la seva ànima bessona a la vora del Mediterrani. La Fina i el Cándido, amb 88 i 90 anys respectivament, no han deixat de creure en l'amor. Coqueta i presumida, la Fina busca un galant que conquisti la seva ànima.
0.40 **Una vida perfecta.** (R)
2.10 **Casino Gran Madrid Online Show.**

laSexta

6.00 **Minutos musicales.**
6.45 **Ventaprime** (promocional).
7.15 **¿Quién vive ahí?** (reportatges). (ST)
9.00 **Aruser@s fresh** (entreteniment). Presentador: Alfonso Arús. (ST)
11.00 **Al rojo vivo** (debat). Presentadora: Inés García.
14.30 **La Sexta noticias 1ª edición.** Presentadora: Helena Resano. (ST)

15.15 **Jugones.** (ST)
15.30 **La Sexta meteo.** (ST)
15.45 **Zapeando.** Presentador: Miki Nadal. Programa que esmicola amb humor i desimboltura els millors moments de les cadenes nacionals i internacionals. (ST)

17.15 **Más vale tarde** (actualitat). Presentadors: Marina Valdés i María Lamela. Espai d'actualitat que cerca i analitza amb esperit crític els esdeveniments del dia i posa cara als problemes. (ST)
20.00 **La Sexta noticias 2ª edición.** Presentadors: Cristina Saavedra i Rodrigo Blázquez. (ST)

21.00 **Especial La Sexta noticias.** (ST)
21.20 **La Sexta meteo.** Presentadors: Francisco Cacho i Joanna Ivars. (ST)
21.25 **La Sexta deportes.** Presentadors: Carlota Reig i Óscar Rincón. (ST)
21.30 **El intermedio Summertime** (entreteniment). Presentadora: Sandra Sabatés.
22.30 **¿Quién quiere ser millonario?** (concurs). Presentador: Juanra Bonet. (ST) (R)
0.30 **¿Quién quiere ser millonario?** (concurs). Presentador: Juanra Bonet. (ST) (R)

Antena 3

6.00 **Ventaprime** (promocional).
6.15 **Las noticias de la mañana.** Inclou Deportes y El tiempo. (ST)
8.55 **Espejo público** (magazín). Presentadora: Lorena García. (ST)
13.20 **Cocina abierta con Karlos Arguiñano** (gastronòmic). (ST)
13.45 **La ruleta de la suerte** (concurs). (ST)

15.00 **Antena 3 Noticias 1.** Presentadora: Sandra Golpe. (ST)
15.30 **Deportes.** (ST)
15.35 **El tiempo.** (ST)
15.45 **Sueños de libertad** (sèrie). El Damián intenta estrènyer llaços amb els Merino. (ST)

17.00 **Pecado original** (sèrie). La Julia està amagada a l'UCI de l'hospital del seu germà, des d'on planeja eliminar els éssers estimats del Dogan. La Kumru, per part seva, sembla que està inconscient a l'hospital després de l'accident. (ST)
18.00 **YAS Verano.** Presentadora: Pepa Romero. (ST)
20.00 **Pasapalabra** (concurs).

21.00 **Antena 3 Noticias 2.**
21.30 **Deportes.** (ST)
21.35 **El tiempo.** (ST)
21.45 **El hormiguero 3.0.** (ST)
22.45 **Hermanos** (sèrie). El Gokhan amenaça l'Akif amb la seva infidelitat, alhora que es guanya l'afecte i la confiança del Berk. D'altra banda, la Sevval està destrossada perquè la seva filla l'odia. Mentrestant, l'Aybike no troba el seu penjoll i pregunta a la família si l'han vist. Tots pensen que ha estat la Cansu, però ella nega haver-lo agafat. (ST)
2.15 **The Game Show** (entreteniment).

Una possibilitat cada vegada més pròxima

IA per traduir el llenguatge animal

L'art i la ciència s'aboquen a la comprensió de les espècies

ORIOL MALET

JORGE CARRIÓN
Barcelona

Fabricar, cooperar, planificar, memoritzar, fer-se petons amb llengua, enamorar-se, comunicar-se, posseir i transmetre cultures, doldre's, enganyar, riure, fer art: el divulgador científic Tom Mustill enumera a *Cómo hablar balleno* (Taurus) totes aquestes i moltes altres "coses que altres animals, pel que sembla, fan i que crèiem que fins ara eren exclusivament humanes". La lectura tracta sobre la intel·ligència dels cetacis i els projectes científics que identifiquen cadascun dels seus individus, registren els sons i intenten desxifrar els llenguatges. La intel·ligència artificial coopera en aquesta tasca, identificant les vocalitzacions i trobant patrons que puguin conduir a significats.

L'escriptora Jennifer Ackerman, a *La saviesa dels mussols* (Cossetània), també parla de l'escolta i l'emissió de missatges d'aquestes aus fascinants. El cap d'alguna de les seves espècies, com ara el gamarús de Lapònia, està "dissenyat per escoltar", és una espècie d'"antena parabòlica emplomallada per recollir so". I "els mussolets comencen a vocalitzar dins de l'ou, fins i tot abans que facin eclosió".

L'arribada a les llibreries dels dos llibres ha coincidit amb la notícia que un grup de científics ha demostrat que els elefants es criden entre ells pel seu nom. La revista *Nature Ecology & Evolution* ha donat a conèixer els resultats de la investigació a Kenya, que conclou que és un sistema de comunicació més complex del que pensàvem. Vocalitzar un so diferent per a cada individu obre les portes a la possibilitat que els paquiderms, que posseeixen les seves pròpies cultures (com ens recorda Carl Safina a *Mentes maravillosas. Lo que piensan y sientes los animales*, publicat per Galaxia Gutenberg), també atresorin pensament abstracte. Si és així, els 25 milions d'elefants que hem exterminat els dos últims segles podrien constituir un crim de genocidi.

Un grup de científics ha demostrat recentment que els elefants es criden pel seu nom

Mentre plantegem la possibilitat, cada vegada més seriosa, d'arribar a la singularitat de la intel·ligència artificial, perdem cada dia arguments sobre la singularitat humana. Tot i això, es podria dir que repetim l'error de creure en els centres i les jerarquies, ja que encara situem certes espècies animals –les que posseeixen més elements de la llista de Mustill– en un lloc de preeminència. Els elefants, les balenes, els pops, els dofins o els mussols ens permeten reeditar la idea d'animals superiors. Tornen els nous arbres que ens impedeixen veure el bosc.

A la instal·lació *Liquid Strata,* que es va poder veure en la Fundació Mies van del Rohe durant l'últim festival Sónar, Entangled Others Studio i l'oceanògraf del Barcelona Supercomputing Center Joan Llort ens recorden que al fons del mar hi ha el món mesopelàgic o zona crepuscular, l'ecosistema més gran del món, que es mou cada dia entre els 200 i els 1.000 metres de profunditat, en una migració vertical diària. Aquests milions de peixos i els seus excrements –com diu el comissari i interfície entre ciència i art Lluís Nacenta – "ajuden a absorbir el CO_2 de l'atmosfera i són fonamentals per a la vida a la Terra", però no són exemplars grans i nobles ni atractius, sinó minúsculs i gelatinosos i massius.

Les balenes, els dofins, els pops o els mussols reediten la idea d'animals superiors

"Les deixalles, quan un els veu sota el microscopi, no són boniques, però són importants, mereixen un espai de representació", afirma l'artista argentina Sofía Crespo –d'Entangled Others Studio– per WhatsApp des de Califòrnia. "Va ser un desafiament narrar-los, amb llicències artístiques, per descomptat", afegeix. Es refereix tant a les pantalles de la instal·lació, on flueixen il·luminades i pixelades les formes d'aquelles masses de petits éssers, com als dibuixos de les criatures i a les emoticones de caques que, irònics, s'hi confonien.

El nou repte és començar a entendre aquestes intel·ligències mínimes, aquesta vida en què no ens podem emmirallar si ens veiem amb cossos amb cervell, però sí si recordem que cadascun de nosaltres conviu al seu interior amb 37.000 milions de microorganismes, que som tant un bricolatge d'òrgans com els amfitrions d'una gran quantitat de microbiota.

És fàcil empatitzar amb mussols o balenes, el que és difícil és empatitzar amb insectes, bancs de peixos o plagues. Tot i això, també cadascun de nosaltres

Continua a la pàgina següent

INDIE-POP / ROCK

Contagi i experiència a la Porta Ferrada

Two Door Cinema Club ★★★☆☆
Seguridad Social ★★★☆☆
Lloc i data: Guíxols Arena (Sant Feliu de Guíxols) (17 i 18/VIII/2024)

DONAT PUTX Sant Feliu de Guíxols

Les propostes de Two Door Cinema Club el dissabte i Seguridad Social el diumenge han marcat el tram final corresponent a les músiques populars de l'edició número 62 del Festival de la Porta Ferrada, que un any més ha desplegat a Sant Feliu de Guíxols una eclèctica programació. Cap de setmana intens en el marc del Guíxols Arena, l'escenari amb més capacitat dels sis que, des del 12 de juliol passat, i fins avui dimarts, han acollit els concerts del cicle en diversos formats.

Una pluja no gaire copiosa, però prou persistent per ser un veritable destorb, va endarrerir mitja hora l'inici del concert de Two Door Cinema Club aquest dissabte. Entre caps mullats, pocs paraigües i menys impermeables, els nord-irlandesos van destapar la seva actuació d'allò més enèrgics, encadenant *This is life* amb *I can talk*. I, en pocs minuts, els astres es van alinear i va deixar de ploure. Bonica circumstància que sens dubte van agrair els prop de 1.500 espectadors que havien acudit a la cita. El trio integrat per Alex Trimble (veu, guitarres, programacions), Sam Halliday (guitarres, cors) i Kevin Baird (baix, programacions, cors), reforçat en directe amb dos músics addicionals, va escriure una vibrant gala d'hora i mitja, culminada per una molt corejada *What you know*.

Esquivant el seu darrer single d'aquest mateix any, els músics van passar de puntetes per la seva producció més recent. Tot i que van caure temes com *Sure enough* (2023) i *Lucky* (2022), van centrar el repertori en peces pertanyents als seus dos primers àlbums, *Tourist history* i *Beacon*. Estratègia que es va revelar molt efectiva, ja que van sembrar un feliç contagi entre l'audiència, encantada de la vida amb el registre agut del cantant, les guitarrades tallants, les harmonies vocals i els encertats canvis de ritme amb què puntuen els seus temes. Així, van destacar múltiples detalls com les crestes gairebé discotequeres de *Bad decisions* o la recent *Everybody's cool* en què s'intueixen reminiscències de Talking Heads i David Byrne. Distingits detalls electrònics a *Lavender* donarien pas a l'èpica una mica obsessiva d'*Are we ready? (Wreck)*, o l'elegància més reposada de *The world is watching*. Alegria que s'aniria incrementant en preses posteriors entre les quals convé destacar sens dubte la molt ballada *Undercover Martyn*, *Cigarettes in the theatre* o *Sun*, ja al tram final de la seva ben resolta compareixença.

La jornada de diumenge va estar marcada per l'experiència tant a l'escenari com a la pista i a la grada, amb el grup valencià Seguridad Social com a gran protagonista. Banda encantadora que va iniciar la seva trajectòria als primers vuitanta, i de la formació original de la qual avui dia només roman el cantant José Manuel Casañ, que va comparèixer vestit amb cuir, tatxes i cremalleres, un bastó, i un barret sota el qual descobríem més tard una rotunda cresta vermellosa. L'acompanyaven l'inspirat guitarrista Javi Vela, Jorge Molina (baix) i Víctor Traves (bateria). Al *setlist*, majoritàriament noranter, no hi van faltar *hits* dels seus anys de més esplendor encara tan estimulants com *Quiero tener tu presencia* o *Chiquilla*.

De matriu punkarra i skatalitica (com vam gaudir amb la fabulosa entrada de *Comerranas*), Seguridad Social va iniciar la nit amb *Mi rumba tarumba*. El registre rock-rumba va ser el més predominant del bolo, marcant entre més temes *María Manuela*, o la seva ben resolta relectura de l'inapel·lable *A chi li pu*. Però el catàleg incloïa més arestes, com la coordenada reggae que va marcar peces com les seves versions de l'*Acuarela de Toquinho* o la final *Un beso y una flor*, a més glòria del seu compatriota Nino Bravo. Espurnes hard, punk, o caribenyes en altres temes, van incrementar la nòmina d'una proposta que ens deparava un parell de moments molt destacats: el tema en català *Soc mediterrani*, que van gravar al seu dia amb Miquel Gil i que Casañ va interpretar amb l'única companyia del seu guitarrista, així com la cançó-riu *El viajero*, un interessant i complex exercici musical.

Precedint Seguridad Social havien actuat els granadins La Guardia, amb Manuel España al capdavant i un programa que transitaria per èxits com *Mil calles llevan hacia ti*, *Cuando brille el sol* i d'altres, a més d'una versió del *Rock and roll en la plaza del pueblo* de Tequila. Country-rock i rock and roll efectiu i facturat amb honestedat, però sense grans lluentors ni sorpreses.●

La Guardia van ser teloners de Seguridad Social a la Porta Ferrada

Two Door Cinema Club i Seguridad Social marquen el tram final del festival

Un festival amb 56.450 espectadors

El 62è Festival de la Porta Ferrada tanca avui les portes després d'una edició marcada per l'èxit artístic, la consolidació d'espectadors i una oferta cultural diversa que ha captivat públic de totes les edats.

El festival, produït per TheProject, ha sumat 56.450 espectadors i un 87% d'ocupació mitjana en els set espais repartits per la ciutat, cosa que confirma el seu lideratge com un dels esdeveniments culturals més importants de la Costa Brava i de Catalunya. En total, una cinquantena de concerts celebrats al llarg de dos mesos han omplert Sant Feliu de Guíxols de música, arts escèniques i espectacles que han destacat per la seva qualitat i diversitat. Entre els artistes que han passat per Porta Ferrada cal destacar Tom Jones, Gregory Porter, Amaral, Robe, Hombres G, Andrea Motis, Antònia Font i Julieta Venegas.

“Les deixalles no són boniques, però són importants, mereixen la seva representació”

Ve de la pàgina anterior

som minúsculs, sobretot si ens observen a escala planetària. Nosaltres també som més que res una intel·ligència col·lectiva, encara que ens entossudim a insistir en el talent, la creativitat i el geni individuals. És la nostra ciència en xarxa la que ens permet començar a comprendre els idiomes de la resta d'animals. Som a temps d'evitar-ne la completa extinció.

“L'oceà sempre l'expliquem per fragments, per punts, sense tenir en compte que està en constant moviment. Mitjançant la ciència i l'art hem d'intentar plasmar aquest fenomen dinàmic, el mesopelàgic, sí, però també tots els cossos d'aigua del planeta”, comenta Crespo. En efecte, expliquem els mons naturals a partir d'individus, ramats, ecosistemes concrets, però hem d'intentar les visions de conjunt.

Per això l'exposició *La màquina climàtica*, que es va inaugurar el 7 de juny a l'Hivernacle del parc de la Ciutadella de Barcelona, és un bon observatori per pensar la tensió entre el que és local i el que és global en el context de l'emergència climàtica. El recorregut alterna dades sobre el venerable hivernacle, exemple paradigmàtic de les estructures de ferro i vidre del segle XIX, amb exemples d'hivernacles avantguardistes de tot el món durant els primers anys del segle XXI, i exhibeix les noves tècniques de reg hidropònic i d'hivernacles urbans de caràcter vertical.

La visita d'aquests metres quadrats consagrats a la història del parc i de l'hivernacle, l'arquitectura i l'horticultura ecològiques, i el canvi climàtic fan pensar en l'Institut Municipal de Parcs i Jardins i la seva xarxa d'espais verds distribuïts per tota la ciutat. Tots aquells arbres, arbustos, flors, bones i males herbes, absolutament quotidians, ens haurien d'ajudar a pensar en els pol·linitzadors, en els líquens, en tots els éssers que necessitem per existir. Només cal passejar o mirar per la finestra amb la intenció d'aprendre del gran espai expositiu, fragmentat, de natura.

Per això, “què faries si fossis un insecte que viu al parc?” era una de les preguntes que els formulaven als nens del projecte Barcelona Sensorium, dirigit per Luz Karen Vila Solier, que ha treballat la poesia amb alumnes de tercer i quart de primària de set escoles barcelonines en entorns enjardinats i en boscos. La publicació d'*Una flor és el principi del món*, que recull els poemes, mostra estratègies per posar-nos mentalment al lloc d'aquests altres minúsculs que ens acompanyen (o ens posen en perill, com ara els virus).

Com ens recorda Mustill, una balena absorbeix durant la seva vida unes 33 tones de diòxid de carboni. Com ens recorda l'exposició de la Ciutadella, els arbres són màquines naturals d'absorció (una hectàrea de bosc natiu processa unes 17 tones). És fàcil enamorar-te del teu gat, o del teu gos, o d'un pop en un documental de Netflix, però ens hauríem de conscienciar que també mereixen la nostra empatia els éssers vegetals, els fongs o fins i tot els mosquits a l'estiu.●

És fàcil enamorar-se d'un gat o un gos, però els fongs i els mosquits també mereixen empatia

GUIA TEMPS LLIURE

TEATRES

CONDAL (Av. Paral·lel, 91. 93 442 31 32). A partir del 20 de setembre torna **Escape Room 2**. teatrecondal.cat i promentrada.com

EL MALDÀ, (c/Pi,5). Telf. 93 164 77 78 Un segundo bajo la arena. Col·lectiu Desasosiego Compra d'entrades, consulta d'horaris i preus (www.elmalda.cat)

GOYA (Joaquín Costa, 68. Tel. 93 343 53 23). Del 3 al 12 de setembre torna **Poncia**, amb Lolita Flores. teatregoya.cat i promentrada.com

LA VILLARROEL (Villarroel, 87. 93 451 12 34). Del 3 al 22 de setembre torna **Les mans**. L'Off: del 7 al 22 de setembre torna **L'enterrador**. lavillarroel.cat i promentrada.com

ROMEA (Hospital, 51. 93 301 55 04). Del 3 al 29 de setembre **La colección**. teatreromea.cat i promentrada.com

TEATRE GAUDÍ BCN Sta. MªClaret 120 936035161 Fins 01/09 **'La festa'** Dj Dv Ds 19h Dg 17h **'Guitarra quemada. Lorca en el centro'** Dt i Dc 20:30h **'Showgirls. La Comedia'** teatregaudibarcelona.com 12/09 **'Assange el poder de la informació'**

TEATRE NACIONAL DE CATALUNYA (Pl. de les Arts, 1). Informació i venda entrades i abonaments temp. 2024-2025: www.tnc.cat

EL TURISTA AMNÈSIC 2/7

Treia una bossa groga de tela brodada amb la paraula 'Pan' i comptava els segons al cap; mai errava

L'home Casio

Carlos Zanón

En vista de la impossibilitat física que en Zidane es pogués quedar a dormir a casa fins que Paco Fill tornés guarit de les seves penes adúlteres i ens acabés l'escala, vaig rumiar qui podria donar aixopluc al meu turista amnèsic. De seguida vaig pensar en la meva veïna Mónica. La major part dels personatges d'aquesta història, almenys els considerats normals, són dones, perquè on jo em vaig criar totes ho eren. De més petit, creia que ser home era una mica com ser apatxe o que t'agradés llegir: una cosa s'havia d'extingir o que s'havia de protegir, depèn del dia.

Al meu carrer, vaig viure envoltat de dones en forma de mare, veïnes, germanes, àvies, iaies, ties, dependentes i venedores, que consideraven que l'amor, com la vida i el matrimoni, ja fos en forma de viduïtat, solteria o vida en parella, sempre era un mal estat de benaurança impossible, però, alhora, s'havia de lluitar per això. Les dones eren presència absoluta en les nostres vides mentre que els homes que eren o havien de ser pares, veïns, germans, avis, iaios, oncles, dependents i venedors eren figures masculines fugisseres i fantasmals que venien i se n'anaven –i vegades no tornaven–, que treballaven fora o eren al bar o a la presó o morts en la guerra i per als quals l'amor i la vida i el matrimoni eren coses inefables, però menys importants que enfadar-se per qualsevol cosa o el Barça.

La Mónica vivia paret amb paret amb mi. De fet, la seva mare i la meva es comunicaven, pujades cada una a un tamboret, per la finestra del lavabo com en aquella cançó dels Beatles. Jo, en aquella ocasió, vaig preferir picar a la seva porta des del carrer.

—Qui és aquest?

—En Zidane.

—Aquest no és en Zidane.

—Ja ho sé: jo l'anomeno així.

Ella tenia un gos que es deia Kazan, de manera que tampoc no era per posar-se exquisida. Li vaig explicar la situació i si se'l podia quedar a dormir aquella nit o crear algun sistema de pernocta en dies alterns. La Mónica ho va demanar a la senyora Angelita, la seva mare, i la senyora Angelita va dir no. Què podíem fer?

—Anar on l'home Casio. Ell viu sol.

No em va semblar la millor idea del món, però tampoc no n'hi havia cap altra. L'home Casio vivia a sobre dels Antònios, però sempre caminava pels carrers. El seu lloc preferit eren les portes de les escoles, però com que no hi havia classes, vagabundejava per la ciutat sempre a prop d'algun rellotge. Vam decidir d'anar-lo a buscar. Vam demanar més o menys permís a casa i amb el turista amnèsic vam sortir a la recerca de l'home Casio. No vam trigar a trobar-lo en un dels seus llocs favorits: la torre del Rellotge.

PEP BROCAL

RESUM DEL PUBLICAT

De manera inesperada, enmig del mes d'agost i d'un carrer d'un barri popular de Barcelona hi apareix un turista. El que no deixaria de ser habitual en aquest cas no ho és, ja que el turista no recorda qui és, d'on ve i què hi fa, allà. El troba un noi del barri i, prèvia consulta amb la seva mare, se'l queda fins que algú el reclami. A falta de millor nom, i com que porta un Lacoste, l'anomena Zidane. Al turista amnèsic sembla que li agrada el seu nou nom.

Duia com gairebé sempre una bossa groga de tela amb la paraula *Pan* brodada en blanc penjada del canell dret. Era l'únic encàrrec del dia per a l'home Casio i era encàrrec de gairebé cada dia. Allà estava recte com un senyal de circulació, tot ossos i obsessió amb el seu bigoti hirsut sense afaitar, la seva mirada de peix amb unes ulleres de cul d'ampolla, de pare desconegut i mare obesa mòrbida.

El seu superpoder era que, si li demanaves en qualsevol moment l'hora, sempre te la donava precisa, sense error. Duia un petit Casio digital que rarament consultava, només per a comprovacions d'impertinents i descreguts, i per això el sobrenom.

L'home Casio es passava el dia comptant segons a l'interior del seu cap. El veies moure els llavis en algunes ocasions i qualsevol tasca que el distragués d'això, el posava furiós. Tots els dies tenien l'únic sentit per a ell de comptar el temps. A casa i al carrer. En una ocasió, en Sergio, el pinxo del barri, el va sacsejar i pegar, el va fer caure a terra, el va arrossegar per la vorera, però una vegada compost es va assecar mocs, baves i sang, i continuava donant tot seguit l'hora exacta, perquè mentre en Sergio el pegava no havia deixat de comptar cada minut, cada segon. En certa manera, els dolents no havien aconseguit sortir-se'n amb la seva i a en Sergio el van matar anys després, molt a prop d'allà, per una absurda discussió d'aparcament: l'home va treure una pistola i va disparar a en Sergio i al seu pare. A ell, dur com una pedra, només li va foradar un pulmó. A en Sergio el van deixar sec, però aquesta és una altra història.

Vaig viure envoltat de dones en forma de mare, iaies, veïnes, germanes, àvies, ties o dependentes

—Tens lloc a casa? Et pots quedar amb en Zidane?

L'home Casio no va dir ni sí ni no, per tant, vam donar per bo que era un sí. Vam explicar a en Zidane que s'havia de quedar amb l'home Casio. La Mónica i jo ens vam allunyar dubtant a cada pas si havia estat una bona idea quan vam comprovar que en Zidane ens seguia. Podia ser turista. Podia ser amnèsic. Però fins i tot en aquelles circumstàncies, va entendre que l'home Casio era un guillat i a ningú no li fa il·lusió dormir amb una bomba de rellotgeria.

Hauríem de buscar una altra solució.●

Continuarà

La biblioteca Gabriel García Márquez reobre les portes però continuen les reformes

REDACCIÓ Barcelona

La biblioteca Gabriel García Márquez, considerada la millor biblioteca pública del món, torna a obrir les portes. Des d'aquest dilluns, els usuaris ja poden tornar.

El centre portava tancat des del passat 29 de juliol per "uns treballs de millora per col·locar uns suports estructurals i generar un nou sortint exterior, a l'entrada de l'equipament".

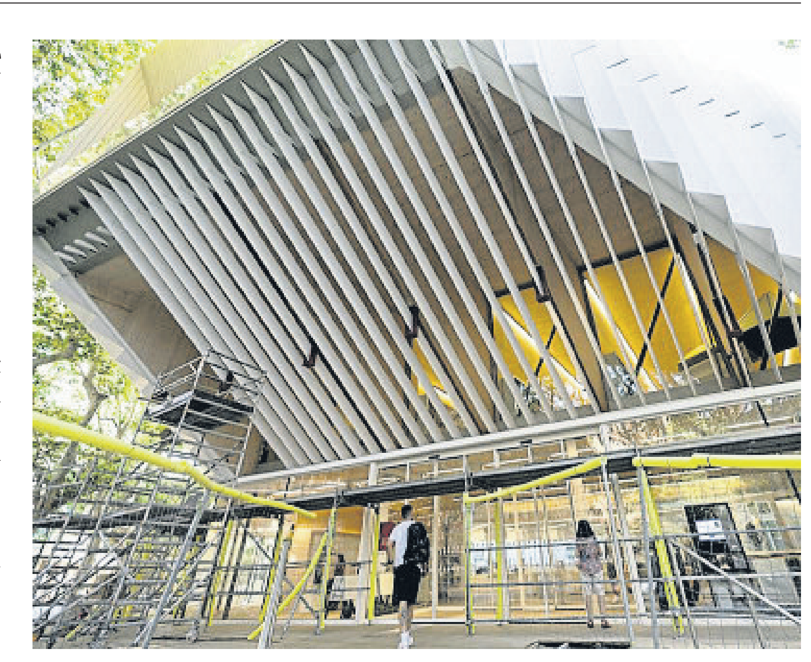
Un problema que ocasionava que els grans murs de vidre s'omplissin d'esquerdes.

Les reformes no han acabat. L'estimació inicial era que duressin 13 setmanes, però ja no afectaran el funcionament de servei de la biblioteca.

L'actuació, que té un cost global de 395.117,84 euros, l'ha dut a terme el mateix equip d'arquitectes del projecte original, Suma Arquitectura, aprofitant els moments de menys afluència d'usuaris.

Durant els treballs s'han instal·lat uns punts de suport estructurals que han quedat integrats a la volumetria de l'edifici i s'ha construït un nou umbracle a la façana, que permetrà activar funcionalment aquest espai exterior a la plaça Carmen Balcells com a escenari per a diferents actes i com a espai expositiu.

Les millores a la biblioteca, inaugurada el maig del 2022, s'han fet per garantir un millor control del moviment de l'edifici, que ha causat alguns desperfectes en elements rígids de la façana.●

Un jove entrant ahir a la biblioteca Gabriel García Márquez

BEGOÑA GÓMEZ URZAIZ
Barcelona

Kyle Chayka, periodista de 'The New Yorker' expert en el món digital, denuncia que les plataformes decideixin què vol el consumidor

"Davant l'algoritme, som camperols medievals enfadats amb Déu"

Una mesura de l'èxit d'un assaig és que te'l citin els teus amics, una cosa que li passa contínuament a Kyle Chayka (Portland, 1988). No hi ha dia que un conegut no li escrigui dient: "Això és tan *mundofiltro*". De vegades, el comentari va acompanyat de la foto d'una cafeteria genèrica però cara, amb un tapís pretesament rústic a la paret i una falguera en alguna cantonada. De vegades, es refereixen a una comèdia romàntica tot just estrenada en una plataforma, o a una cançó de l'estiu, com l'*Espresso* de Sabrina Carpenter, que sona, ho vulguis o no, darrere de cada escolta a Spotify. Així és quan aquest periodista, que cobreix per a *The New Yorker* la fenomenologia del món digital, sap que alguna cosa va fer bé.

"Era part del meu objectiu amb el llibre, aportar un vocabulari que fos útil per explicar el món d'ara", admet. L'assaig a què es refereix es diu també *Mundofiltro* (Gatopardo), i té la tesi clara des del subtítol: com els algoritmes han aplanat la cultura. Chayka argumenta filant una sèrie de dades, intuïcions i vivències de persona més extremament en línia del que desitjaria (resignadament en línia?) que, a força d'aplatar els llibres, les pel·lícules, les sèries i els podcasts perquè passin degudament per l'algoritme i arribin així al públic que creuen que mereixen, s'han tornat més iguals, menys rars i molt menys interessants.

Ens hem acostumat, diu Chayka al llibre, a escoltar el que Spotify vol que escoltem –explica la vegada que se li va desordenar la col·lecció de música a l'app i es va sentir com si patís afàsia, o com si algú hagués entrat a casa seva a moure els mobles de lloc a la nit– i a veure a la nit el que serveix Netflix, o la plataforma de confiança, al seu primer carrusel (la majoria estan dissenyades perquè sigui complicat i tediós buscar als seus enormes arxius) i d'aquesta manera s'ha trencat, argumenta el periodista, "la capacitat moral del gust". I ha quedat substituïda per una mena de consumisme identitari, en què el consumidor de cultura obeeix a l'oferta que li és donada sense sortir gaire d'allà, encara que el que li ofereixi el seu nínxol, el que li classifica com a oient de dives pop o com a amant del cinema de festivals o d'adaptacions de manga a imatge real, cada vegada es vagi fent una mica pitjor, a causa del mateix sistema algorítmic.

DIA DIPASUPIL / GETTY
Kyle Chayka alerta sobre la compartimentalització de la informació i, per tant, del gust

> **"X està acabat, Instagram fa fàstic i Facebook fa vuit anys o deu que és mort", opina Chayka**

Aquests productes generats en motllo, les novel·les romàntiques supervendes que segueixen un patró gairebé militar en la seva construcció i desenvolupament, el famós "estil Netflix" de cinematografia que fa que totes les ficcions i els documentals tinguin el mateix aspecte, les cançons pensades per triomfar a TikTok –a les capes més joves de la generació Z ja no s'escolten cançons senceres, sinó els trossets seleccionats que es fan servir en aquella xarxa social– que l'analista defineix com a música "que et dona deu idees en cinc segons", estan donant en alguns casos símptomes d'esgotament. Però la indústria, denuncia Chayka en una conversa per zoom, no s'està volent donar per assabentada.

Ara que tot es divideix en eres, a l'estil Taylor Swift, Chayka també és capaç de mapar la seva vida segons el que estava fent a internet en aquell moment. A partir del 2016 i després de l'elecció de Trump, l'animositat contra les xarxes socials i contra la indústria tecnològica va prendre una altra dimensió, recorda. I ara? "X està acabat, Instagram fa fàstic i Facebook fa vuit anys o deu que és mort". Ara s'anuncia un tema d'autopromoció professional a Instagram amb una selfie perquè l'algoritme el premiï (li agraden les cares) i el posicioni bé. D'alguna manera, tothom és conscient d'aquesta presència tan poderosa i o bé ho assumeix ("l'algoritme em va fer comprar-ho", es diu a TikTok quan se sucumbeix finalment a una moda viral) o intenta esquivar-ho com qui s'enfronta a un tsunami amb una galleda i una fregadora.

Chayka té altres metàfores: "Sento que som tots o camperols medievals enfadats amb Déu, o treballadors d'una cadena de muntatge i l'únic que podem fer és la tasca que se'ns ha assignat". Fa deu o vint anys, diu, era més o menys possible saber com el teu contingut podia arribar al seu públic. "Podies penjar una publicació a Facebook i sabies que això arribaria a una part dels teus 100 o 500 amics, ara ni tan sols saps amb qui estàs parlant i les xarxes socials han perdut part de la seva funció, ja que prioritzen el comerç en línia i unes quantes publicacions populars. Al final fas coses de tipus supersticiós, com els activistes que pengen informació sobre la guerra a Gaza i al final posen 'una selfie per a alguna cosa'. T'estan obligant a presentar contingut de manera menys autèntica i significativa per veure si així arriba a algú".

Abans de *Mundofiltro*, el 2016, el periodista va encunyar un altre terme que va ser molt útil per identificar un fenomen contemporani: *Airspace*, entès com l'estètica que AirBnb i apps

> **"La recomanació de l'algoritme altera el que mires, i el vídeo que t'arribarà és més mercantilitzat"**

com Foursquare estaven llavors escampant pel món, un mateix estil no agressiu i sense arrels locals de cap mena que podia funcionar igual de bé a Seül que a São Paulo i ser consumit per la mateixa mena de públic. D'alguna manera, el seu assaig és una extensió d'aquella idea. "Les recomanacions algorítmiques alteren el que mires. El vídeo que t'arribarà ja no pertany a una comunitat específica, és més genèric i mercantilitzat. De sobte, el teu *feed* de X és ple de *mems* aleatoris de gent que no t'importa i que està fora del teu abast. Això és el mateix que va fer AirBnb".

Inevitablement, estar fora de l'abast de l'algoritme té el seu prestigi, igual que durant un temps el va tenir no ser a les xarxes –la dissenyadora Phoebe Philo, que va ser àrbitre de l'estèticament desitjable durant una dècada, somiava amb ser introbable per Google–. Recentment, l'artista Cindy Lee va treure un àlbum que no és a Spotify i només es podia escoltar en un YouTube d'una hora que no admetia salts ni acceleracions. "I l'única presència digital era un web de GeoCities", s'admira Chayka. "Era impossible trobar-te'l a les xarxes, havies d'anar a buscar-lo". Si no pots hackejar l'algoritme, menysprea'l".●

El vertiginós mercat blaugrana

Gündogan truca al City

El club de Guardiola en valora la tornada, però amb la carta de llibertat

ÀLEX GARCIA

Ilkay Gündogan, que va arribar al Barcelona fa un any procedent del Manchester City, busca una sortida del club

ANAÏS MARTÍ
Barcelona

Fa un any, Ilkay Gündogan va arribar a Barcelona lliure procedent del Manchester City. Després de guanyar-ho tot sota les ordres de Pep Guardiola, el migcampista va rebutjar renovar i va apostar pel Barça. El van convèncer entre l'extècnic Xavi Hernández i Jordi Cruyff, exmembre de la secretaria tècnica, i Mateu Alemany, exdirector de futbol, hi va posar la resta negociant les condicions. Va firmar per dos anys i un altre d'opcional condicionat si en aquest curs jugava el 60% dels partits. Un any més tard, Gündogan es planteja marxar. I ha sondejat l'opció de tornar a Manchester.

L'alemany no acaba de veure clar el seu paper a l'equip de Flick. No perquè encaixi en l'esquema futbolístic del tècnic, amb qui té una molt bona relació després de coincidir en la selecció, sinó perquè sap que el club té una àmplia nòmina de migcampistes del seu perfil com Pedri, Gavi o Fermín que potser li farien perdre protagonisme. També figura en aquesta llista Dani Olmo. El club necessita forçar alguna sortida per poder inscriure'l. Gündogan no és aliè a tot aquest panorama.

No va anar a Mestalla i diumenge es va exercitar al gimnàs i va completar algunes curses a la gespa al marge del grup i a prop dels readaptadors. Cert és que l'alemany va rebre un cop a la cella durant el Gamper. Però la seva absència va sorprendre perquè l'any passat només es va perdre dos dels 53 partits disputats.

Una de les opcions que a Gündogan li encaixaria seria tornar al Manchester City. Va ser el mateix jugador qui va sondejar el seu antic club. A Manchester no veurien malament la seva tornada. Però segons ha pogut saber *La Vanguardia*, no acceptaran pagar un traspàs. El futbolista va marxar lliure el curs passat i només tornarà si aconsegueix la carta de llibertat. El club *citizen* tampoc no accepta tractes d'intercanvi per João Cancelo, que continua entrenant-se a Manchester. Fonts del club *citizen* asseguren que el Barcelona encara no s'ha posat en contacte amb ells per temptejar la tornada del lateral portuguès. Sí que aclareixen que el City prioritza un traspàs o una nova cessió però amb opció de compra obligatòria.

Cancelo té sobre la taula una potent oferta de l'Aràbia Saudita. També la té Gündogan, a més d'una altra de Qatar i de l'interès d'equips turcs com el Galatasaray o el Fenerbahçe.

Però l'alemany negociarà primer la seva carta de llibertat amb el Barça. Fonts del club barcelonista asseguren que la prioritat no és cobrar un traspàs per ell, sinó alleugerir la massa salarial per poder inscriure Dani Olmo.

El gran fitxatge de la temporada, que no va poder anar a Mestalla perquè el club no gaudeix de marge espera pacientment. El Barcelona insisteix que el jugador de Terrassa hauria d'estar disponible per al partit de dissabte contra l'Athletic Club de Nico Williams, un dels jugadors que pretenia el Barça. El petit dels Williams s'ho va pensar. Entre altres coses, perquè sabia que el Barcelona no li podia garantir una inscripció immediata.

Al Barça li urgeix desfer-se d'una fitxa alta per poder inscriure Dani Olmo abans de dissabte

L'alemany, que farà 34 anys a l'octubre, deixa la selecció després de 82 internacionalitats

Més enllà de la sortida de Gündogan, el club també està pendent de tancar les sortides de Vitor Roque i de Lenglet. Aquest últim fa set anys que és al club. Els dos últims cedit al Tottenham i a l'Aston Villa, però el seu cost de 19 milions anuals és massa elevat per al Barcelona i per a qualsevol club. Fonts de l'entorn del jugador expliquen que les negociacions amb l'Atlètic per tancar una nova cessió estan molt avançades, però no descarten que renovi abans amb el Barça amb un salari més baix. Té contracte fins al 2026.

Lenglet està inscrit i podria jugar si Flick ho desitja. L'alemany, de fet, va quedar satisfet amb el seu paper a la gira americana en què fins i tot va exercir de capità contra el City. Però no és el cas de Vitor Roque, que ni tan sols té dorsal després de cedir el 19 a Lamine Yamal. Fa una setmana, Deco va comunicar al seu agent, André Cury, que Flick prefereix Pau Víctor. Cury estudia una cessió amb opció de compra a la Lliga. Tampoc no descarten que torni al Brasil. La seva intenció és tancar una opció de compra obligatòria per no tornar. Una altra de les sortides que s'està treballant és la de Mika Faye, central del filial que també es va estar entrenant diumenge amb Gündogan.

Ahir per la tarda Gündogan va anunciar que deixa la selecció alemanya, de la que era capità, després de 82 internacionalitats.●

Es dissol el Barça d'hoquei sobre gel

■ El primer equip d'hoquei sobre gel del Barça no competirà aquesta temporada. Els jugadors i el club han arribat a un acord per dissoldre la primera plantilla i no inscriure's a la lliga per al curs 2024-2025, segons va avançar RAC1. La raó darrere d'aquesta mesura és la següent: els esportistes de la secció, creada el 1972, no tenen lloc on entrenar-se i competir. És una situació que s'arrossega des de fa gairebé dos anys, quan la directiva va decidir eliminar la pista de gel i posar al seu lloc el museu de manera provisional. Fins ara, els jugadors disputaven els partits en pistes alienes i sense poder entrenar-se abans. El club està construint una pista de gel temporal a les instal·lacions esportives de la Universitat de Barcelona, però està previst que la pista en qüestió obri les portes a finals del 2025. Les converses perquè el primer equip torni a jugar es reprendran quan les instal·lacions provisionals estiguin enllestides. Els equips d'hoquei sobre gel de categories inferiors continuaran competint aquesta campanya, però entrenant-se i jugant fora de casa. / Redacció

Espanyol L'equip de Manolo González va pagar una mala primera part i en la seva tornada a Primera va debutar amb una derrota i sense gol al nou Zorrilla

Reacció insuficient

VALLADOLID	1
ESPANYOL	0

Valladolid: Hein, Luis Pérez, Javi Sánchez (Juric 62), Boyomo, Rosa, Cömert (David Torres 82), Amal·lah (Meseguer 70), Kike Pérez (Chuki 82), Amath Ndiaye (Iván Sánchez 70), Raúl Moro i Sylla.
Entrenador: Paulo César Pezzolano

Espanyol: Joan García, Tejero (Jofre Carreras 70), Al-Hilali, Sergi Gómez, Cabrera, Carlos Romero, Gragera (Aguado 78), Pol Lozano (Kral 57), Pere Milla (Cardona 57), Puado i Véliz (A. Roca 70).
Entrenador: Manolo González

Estadi: José Zorrilla (22.027 espectadors).

Àrbitre: González Fuertes (c. asturià).

Targetes: Grogues a Roca, Rosa i Cardona.

Gol: 1-0 Raúl Moro (23).

CARLOS NOVO
Madrid

L'Espanyol va debutar amb derrota en la seva tornada a Primera al nou Zorrilla contra un altre acabat d'ascendir, el Valladolid, que amb el seu públic a favor va ser superior als pericos. Els blanc-i-blaus no van superar la seva mala posada en escena i només van vorejar l'empat a prop del final, quan els canvis van millorar l'equip.

Les paraules de Manolo González –"no es pot relaxar ni el Tato" i "cal mossegar i sortir a guanyar des de la primera jornada"– no es van reflectir en el terreny de joc. L'Espanyol va començar veient-les a venir, molt contemporitzador, i el Valladolid el va superar en intensitat.

L'equip de Pezzolano va trigar poc a tenir ocasions, perquè el mig del camp de l'Espanyol amb prou feines podia mantenir la pilota. Sergio Gómez ja va tapar una rematada de Sylla en el 14 i un minut després va ser el davanter Alejo Véliz el que va treure amb el cap gairebé sobre la línia de gol un cop de cap de Cümart amb Joan García gairebé batut.

Les males sensacions de l'Espanyol es van concretar en el minut 23, quan va rebre el primer gol en una acció desgraciada. Raúl Moro, que havia estat inscrit ahir, va xutar des de fora de l'àrea i la pilota va canviar de direcció després de tocar Sergio Gómez per convertir-se en el primer gol dels locals i el primer que encaixa l'Espanyol en aquesta Lliga. Moro és un davanter català de 21 anys cedit pel Lazio.

La reacció de l'Espanyol durant la resta del primer temps va ser inexistent. Karl Hein, el porter estonià, també debutant al Valladolid, va passar totalment inadvertit.

De fet, va ser el Valladolid el que va buscar més el segon gol, amb fins a set rematades en total en el primer temps, tot i que l'Espanyol es va treure una mica el domini de sobre en l'últim tram, que va acabar amb un nou ensurt per al conjunt perico: un cop de cap d'Amath en l'afegit que va tocar la part superior del travesser i se'n va anar a fora.

Amb un gol de Raúl Moro, inscrit ahir, els val·lisoletans en van tenir prou contra un rival amb poca pólvora

La segona part va començar sense canvis de jugadors, però en el 55 van entrar dos dels fitxatges de l'Espanyol, Cardona i Král, substituint Pere Milla i Pol Lozano. El mitjapunta francès va mostrar la seva qualitat en la primera pilota que va tocar, i el pivot txec va rematar en el 58.

L'Espanyol era un altre equip, i el partit anava d'àrea a àrea, molt menys controlat. Va fer un altre doble canvi Manolo González: el del planter Antonio Roca per Véliz i Jofre per Álvaro Tejero.

Cardona va tenir la més clara per a l'Espanyol en el 75, una rematada molt col·locada que se'n va anar fregant el pal de Hein. Per als últims minuts va entrar Aguado, rebut amb una xiulada pel seu passat amb els locals.

L'Espanyol va arribar més sencer a l'últim tram, tot i que tampoc gaire sobrat. També ho va intentar Puado, molt voluntariós i batallador. Pezzolano va provar d'aguantar el resultat amb canvis defensius que donessin aire al seu equip. L'Espanyol ho va intentar fins al final, tot i que el Valladolid no es va veure en cap moment gaire exigit. Podria haver matat el matx Raúl Moro, però el partit va morir a l'àrea local en els sis minuts d'afegit.●

R. GARCIA / EFE

Pol Lozano, Gragera, Puado i Cabrera caminant capcots després d'encaixar l'1-0

PRIMERA DIVISIÓ

1a jornada

Athletic - Getafe	1-1
Betis - Girona	1-1
Celta - Alabès	2-1
Las Palmas - Sevilla	2-2
Osasuna - Leganés	1-1
València - Barcelona	1-2
R. Societat - Rayo	1-2
Mallorca - R. Madrid	1-1
Valladolid - Espanyol	1-0
Vila-real - At. Madrid	2-2

Classificació

	Pt	J	G	E	P	GF	GC
Celta	3	1	1	0	0	2	1
Barcelona	3	1	1	0	0	2	1
Rayo V.	3	1	1	0	0	2	1
Valladolid	3	1	1	0	0	1	0
Vila-real	1	1	0	1	0	2	2
At. Madrid	1	1	0	1	0	2	2
Las Palmas	1	1	0	1	0	2	2
Sevilla	1	1	0	1	0	2	2
Girona	1	1	0	1	0	1	1
Getafe	1	1	0	1	0	1	1
Mallorca	1	1	0	1	0	1	1
Leganés	1	1	0	1	0	1	1
Betis	1	1	0	1	0	1	1
Osasuna	1	1	0	1	0	1	1
Reial Madrid	1	1	0	1	0	1	1
Athletic	1	1	0	1	0	1	1
Alabès	0	1	0	0	1	1	2
R. Societat	0	1	0	0	1	1	2
València	0	1	0	0	1	1	2
Espanyol	0	1	0	0	1	0	1

Lliga Els groguets planten cara a un rival en construcció

El debut de Julián Álvarez com a blanc-i-vermell es queda a mitges

VILA-REAL	2
ATLÈTIC DE MADRID	2

REDACCIÓ Barcelona

Ni amb el morbo del retorn de Sorloth a la Ceràmica, amb gol inclòs, ni amb l'esperat debut de Julián Álvarez com a blanc-i-vermell no va tenir prou l'Atlètic de Madrid per sumar els seus tres primers punts en la seva visita a Vila-real, on els locals van arribar a ser per moments superiors i es van avançar fins i tot en dues ocasions al marcador per acabar donant per bo un empat que va fer justícia al que es va veure al camp. L'ariet argentí gairebé no va aparèixer als 20 minuts escassos que va tenir després de sortir per Griezmann.

Va ser un partit de provatures per a Simeone, que va començar jugant amb una línia de tres en defensa i un nodrit però desordenat centre del camp davant un Vila-real intens i directe que va exercir una pressió alta. Veient que el partit va esdevenir una bogeria d'anada i tornada, el tècnic matalasser va reaccionar amb celeritat per a sorpresa de propis i estranys i va buscar alternatives a la banqueta per buscar un control que va trigar a trobar.

Els de Marcelino –ahir sancionat per la seva expulsió davant el Reial Madrid en l'última jornada de la passada campanya–, van aprofitar la potència de Danjuma per a avançar-se i els errors del seu rival, inclosa una de cantada d'Oblak que va acabar amb gol a pròpia porta de Koke, per demostrar que torna a ser un equip competitiu davant qualsevol rival. Tot i que va acabar sent insuficient per aconseguir la victòria, sí que va demostrar un profitós treball de pretemporada que va donar esperances a la parròquia local.

Els blanc-i-vermells van trobar en Llorente i Sorloth –substituït al descans per Correa– la reacció als gols locals amb accions de mèrit que van servir perquè l'equip mantingués el tipus. Lino va poder marcar les diferències si no hagués enviat una pilota al pal. També va sorprendre al seu debut com a atlètic el moçambiquès Reinildo, que va partir d'inici i va oferir bones sensacions.

Més enllà del partit, el final del culebrot João Félix, que posa rumb al Chelsea.●

79a Vuelta a Espanya L'estrella belga del Visma s'imposa a l'esprint i allarga un dia més el seu liderat després d'una temporada amb caigudes i poques victòries

Van Aert torna a volar

MIGUEL RIOPA / AFP

Wout van Aert celebra el triomf exultant: no guanyava des del febrer

CARLES RUIPÉREZ
Barcelona

Torna. Torna a volar. És un fet. Era una raresa que Wout van Aert, un dels sis magnífics de l'actualitat, estigués a finals d'agost només amb dues victòries. L'estrella belga, de 29 anys, només va guanyar al febrer, en la tercera etapa de la Volta a Portugal i la clàssica d'un dia Kuurne-Brussel·les-Kuurne. Després va arribar la caiguda a A Través de Flandes i la temporada es va esguerrar. Sense monuments, sense poder anar al Giro i sense brillar al Tour, on no va poder competir amb Girmay i Philipsen als esprints.

Fins que Van Aert va trepitjar la Vuelta –per primera vegada– i es va transformar. Les coses van tornar a la normalitat per a un ciclista tan complet que pot guanyar en una contrarellotge, un esprint i una etapa trencacames. Tercer en la crono de Lisboa, segon en la primera arribada massiva i, per fi, ahir, en l'últim dia per Portugal, va poder vèncer a Groves per aixecar els braços i fer el característic vol de la gavina.

Aquest rendiment sí que és el d'un ciclista superdotat, que aprofita la Vuelta per curar-se les ferides i retrobar-se amb dos dies amb el mallot vermell. "Em trobo molt bé. Feia molt que no guanyava i és bonic", destaca. Però és conscient que el final d'avui a Pico Villuercas, ja a Càceres, és massa per a ell. "La diversió s'ha acabat. Seré feliç si lliuro el mallot vermell a en Sepp [Kuss] o en Cian [Uijtdebroeks]", diu sobre els companys que busquen la general.

El pilot és de 175 ciclistes però la Vuelta s'està corrent per parelles. Com si fos una prova de Madison d'un velòdrom, els ciclistes busquen un col·lega de fatigues o un rival per marcar i es fan inseparables. Els passa a Kaden Groves, el guanyador a Ourém, i Wout van Aert, líder de la cursa. L'australià de l'Alpecin va de verd per la classificació dels punts, mentre que el belga vesteix tot de vermell. I semblen un semàfor, sempre a prop, ben situats perquè saben que en l'arribada de Castelo Branco han d'haver-se-les en l'esprint. No els queda cap altre remei i ningú tampoc no ho pot evitar.

D'altra banda, menys glamurós, hi ha Ibon Ruiz i Luis Ángel Maté, que gairebé s'han convertit en parella de fet. Pertanyen als dos equips convidats per l'organització, el Kern Pharma i l'Euskaltel, i no dubten a deixar-se veure des de l'inici. Junts es van escapar en la segona etapa i també ahir en la tercera, on a més a més es van emportar amb ells un company cada un. Per part de l'equip farmacèutic hi entra Unai Iribar i per la formació taronja s'hi infiltra Xabier Isasa.

Maté, el més veterà, de 40 anys, es dona el luxe d'apoderar-se del mallot de la muntanya en la seva última Vuelta. "Em feia moltíssima il·lusió", confessa el de Marbella, a qui li va bé córrer a Portugal, on ha aconseguit dos dels seus quatre èxits com a professional. A 20 de meta els va neutralitzar. És l'hora de Wout van Aert.●

CLASSIFICACIÓ

3a ETAPA		
Lousã - Castelo Branco, 191,5 km		
1	W. Van Aert (BEL/Visma)	**4h40m42s**
2	K. Groves (AUS/Alpecin)	**m.t.**
3	J.Aberasturi (ESP/Euskal)	**m.t.**
4	A. Marit (BEL/Intermar.)	**m.t.**
5	P. Brittner (TXE/DSM)	**m.t.**
6	C. Strong (AUS/Israel)	**m.t.**
9	A. J. Soto (ESP/Kern Ph.)	**m.t.**
10	C. Canal (ESP/Movistar)	**m.t.**
GENERAL		
1	W. Van Aert (BEL/Visma)	**10h05m59s**
2	B. McNulty (EUA/UAE)	**a 13s**
3	M. Vacek (TXE/Lidl)	**a 15s**
4	S. Küng (SUI/FDJ)	**a 19s**
5	E. Affini (ITA/Visma)	**a 21s**
7	P. Roglic (ESL/Red Bull)	**a 30s**
9	João Almeida (POR/UAE)	**a 32s**
12	M. Skjelmose (DIN/Lidl)	**a 35s**

John Carlin

Espanya és el nou Brasil

"Hi ha en l'ésser humà una forta tendència a menysprear els avantatges del present".

Edward Gibbon, historiador del segle XVIII

És estrany que, a diferència de la resta de món, els espanyols no ho vulguin reconèixer. No sé si és per complexos heretats, o perquè som un país de ploraners, o d'indignats, o ves a saber per què, però neguem que Espanya va com un tro.

Deia *The Financial Times* fa un parell de setmanes que dels antics imperis europeus cap no havia tingut un millor segle XXI que Espanya. Avui no només té l'economia que creix més de pressa d'Europa, no només continua gaudint d'una qualitat de vida imbatible, sinó que en futbol s'ha convertit en el que va ser el Brasil: la superpotència del planeta Terra.

Això del futbol no és poca cosa, ja que no hi ha hagut mai cap invent que hagi captivat més éssers humans, amb la possible excepció de la religió. Com bé va dir la BBC fa uns quants dies, "Espanya avui domina el futbol a tots els nivells".

Dades: diferents seleccions espanyoles acaben de guanyar l'or olímpic, l'Eurocopa i el campionat europeu sub 19; la selecció femenina és campiona del món; el Reial Madrid masculí i el Barcelona femení són els vigents amos de les dues Champions League. La BBC hi afegeix aquest detall: de les últimes 27 finals de Mundials, Eurocopes, Champions o Europa League en què han competit equips masculins espanyols... els espanyols n'han guanyades 27!

I no oblidem que els dos entrenadors que més enlluernen a Europa avui són Pep Guardiola i Xabi Alonso, un català i un basc. Un altre il·lustre, Carlo Ancelotti, és un madrileny adoptiu.

La Lliga espanyola, en canvi, no competeix amb la Premier League anglesa. O això diem. Sembla que això canviarà. O almenys que la Premier League decau. La temporada passada l'únic club anglès que va arribar més lluny dels quarts de final en competició europea va ser l'Aston Villa (del basc Unai Emery) a la no gaire prestigiosa Conference League.

I n'hi ha més. En anys anteriors, la Premier havia arrasat al mercat de fitxatges, però aquest estiu no. Dos dels jugadors més cobejats, Kylian Mbappé i Dani Olmo, han fitxat pel Reial Madrid i el Barcelona respectivament. El campió del món

ROBERT CIANFLONE / GETTY

L'últim èxit del futbol espanyol és l'or guanyat als Jocs; a la imatge Fermín marcant un gol a la final contra França

argentí Julián Álvarez se n'ha anat del Manchester City a l'Atlètic Madrid per uns 80 milions d'euros. Cap club de la Premier no s'ha gastat tant en un jugador aquest estiu.

Ah, i el millor futbolista anglès, Jude Bellingham, juga per al Madrid. Ell,

> **Com bé va dir la BBC fa uns quants dies, "Espanya avui domina el futbol a tots els nivells"**

Mbappé i el també madridista Vinícius es postulen entre els favorits per guanyar Pilotes d'Or els pròxims anys. I per guanyar la Champions vestits de blanc aquesta temporada. I la següent, i l'altra.

Cap equip no genera més il·lusió o expectatives al continent europeu que el Madrid. Als tres cracs s'hi sumen tigres en defensa com Rüdiger, Militão, Carvajal i segurament el millor porter del món, Thibaut Courtois.

Qui són els rivals del Madrid a Europa? El Bayer Leverkusen de Alonso, campió alemany per golejada, possiblement. El City de Guardiola, esclar. Aquesta tem-

> **Mbappé, Dani Olmo, Julián Álvarez... La Lliga espanyola i el Reial Madrid generen il·lusió**

porada. Però si Guardiola se'n va l'any que ve, com molts suposen, se n'aniran alguns dels seus millors jugadors. Kevin de Bruyne potser a l'Aràbia Saudita, com ell mateix ha indicat. I a veure si es queda el madrileny Rodri, el millor migcampista del món, o si se'n va, per exemple, al Reial Madrid. L'era de domini del City pot ser que s'acabi aviat. La del Madrid en té per a estona.

Un altre equip amb futur, encara que no tots els seus seguidors ho vegin, és el Barcelona. El caos en la gestió del club ens encega el seu potencial. Sí, la resta d'Europa es fascina amb el Madrid, però també mira amb interès el Barça. Lamine Yamal és el jove jugador del moment. Altres joies de la Masia serien Fermín López, Olmo i Cubarsí. Tornaran de les lesions Pedri, Gavi, Ronald Araújo i Frenkie de Jong. El capità Ter Stegen és un senyor porter.

Això no treu que el Madrid sigui el favorit per guanyar la Champions i que guanyarà la Lliga, segur –si no s'avorreix com contra el Mallorca diumenge–. Però potser no aquesta temporada sinó la següent, si Joan Laporta o qui el reemplaci com a president és capaç de continuar pagant salaris competitius, i el Barça podria tornar a ser gran, podria ajudar a consolidar, des de Catalunya, el domini mundial del futbol espanyol.

Henry dimiteix com a seleccionador de França sub 21

FUTBOL La federació francesa de futbol va anunciar ahir la dimissió de Thierry Henry com a seleccionador de França sub 21. L'exblaugrana, que va portar els *bleus* fins a la final dels Jocs Olímpics, que van perdre contra Espanya, deixa el seu càrrec per raons personals i gairebé un any abans del terme del contracte. / Redacció

El Barça ja coneix el calendari per revalidar la Lliga F

FUTBOL Ahir es va fer el sorteig del calendari de la Lliga F, que arrencarà el 7 de setembre. El sorteig comptava amb la presència de tres equips catalans: el Barcelona (actual campió), l'Espanyol (que acaba d'ascendir) i el Llevant Badalona (antic Llevant Les Planes). El primer derbi català serà un Barça-Espanyol en la sisena jornada. / Redacció

DAMIEN MEYER / AFP

Yabusele supera LeBron James

Yabusele deixa el Reial Madrid per tornar a l'NBA

BÀSQUET Guerschon Yabusele torna a l'NBA amb els Philadelphia 76ers després de tres temporades al Reial Madrid. La Federació Francesa de Bàsquet va confirmar el moviment a través de les xarxes socials. El contracte de l'a la-pivot amb el club *merengue* s'acabava el 2025 i contenia una clàusula de 2,5 milions de dòlars. / Redacció

L'Argentina no convoca Messi per lesió

FUTBOL Lionel Scaloni va donar la llista de la selecció argentina per a la doble cita del setembre contra Xile i Colòmbia en les eliminatòries sudamericanes del Mundial del 2026 i no hi és Leo Messi, recuperant-se de la lesió al turmell. Hi entren com a novetats Taty Castellanos (Lazio) i Giuliano Simeone (At. Madrid). / Agències

Economia

Sector exterior

La desacceleració europea frena el dinamisme de les exportacions

Continuen en nivells rècord, però cauen un 3%, i a Catalunya, un 10%

IÑAKI DE LAS HERAS
Madrid

La desacceleració econòmica a la UE té el seu correlat en les exportacions espanyoles, que perceben les dificultats d'alguns dels seus grans clients comunitaris i han començat a caure, malgrat mantenir-se en nivells rècord. La UE va créixer de mitjana un 0,3% el segon trimestre, la meitat que en el començament de l'any i entre problemes a la sala de màquines, que és Alemanya. El seu comportament va ser pitjor que el d'Espanya, que va mantenir en el 0,8% el seu creixement, però l'escenari s'encomana i ja està posant a prova les empreses exportadores.

Malgrat la feblesa a la UE, destinació del 62,5% de les exportacions espanyoles, les dades sobre comerç exterior publicades ahir pel Ministeri d'Economia donen peu a diverses interpretacions, no totes dolentes. Hi ha alguns elements positius, entre els quals, la forta reducció del dèficit comercial al juny, i d'altres que apunten a una pèrdua de força després de dos anys en nivells rècord.

Entre les bones notícies, el dèficit comercial es va reduir un 70% al juny i es va situar en 712 milions d'euros. Les exportacions van ser de 32.968 milions, la segona millor dada per a un mes de juny fins ara, i el mateix passa amb l'acumulat els sis primers mesos de l'any, amb 195.105 milions d'euros només superats per les xifres del 2023.

A això s'hi afegeix que el preu de l'energia ha tendit a contenir-se, i amb això, les importacions. El Govern central destacava ahir que l'economia espanyola hauria registrat al juny un superàvit comercial de 958 milions si no es té en compte l'energia.

Tot i això, hi ha senyals que apunten en una altra direcció. Les exportacions van ser al juny un 3% més baixes que les del mateix mes de l'any passat –el Govern central sosté que haurien augmentat si el juny d'aquest any no hi hagués hagut dos dies feiners menys– i en l'acumulat de l'any experimenten un retrocés del 2,4%.

Les xifres no acaben de fer caure la balança de manera contundent, perquè si es pren el que va passar el segon trimestre de l'any, les exportacions, per valor de 101.676 milions d'euros, van ser un 4,5% més elevades que les del 2023.

MARTÍ GELABERT

L'automoció és una de les indústries més exportadores

On sí que sorgeix una tendència clara és a les regions de destinació. Sobre el mapa, la pèrdua de dinamisme de les exportacions respon sobretot a la feblesa dels grans mercats europeus. Les vendes a països de la UE van caure un 7,4% al juny, amb retrocessos del 8,3% a Alemanya, del 6,9% a França i del 6,1% a Itàlia. Amb tot, les empreses espanyoles venen un 4,3% més als Estats Units, un 10,7% més a la Xina i un 5,4% més al Japó.

El Ministeri d'Economia feia servir ahir la paraula *resiliència* per descriure el comportament de les empreses exportadores. "El sector exterior espanyol continua mostrant la seva resistència en el complex context internacional", assenyalava per la seva banda el ministre d'Economia, Carlos Cuerpo, a les seves xarxes socials.

L'Institut Nacional d'Estadística (INE) també va informar ahir que la facturació de la indústria va baixar un 5% al juny, de manera que va sumar dos mesos en negatiu.

Catalunya, el gran motor exportador espanyol, serveix també d'indicador avançat sobre les tendències en la indústria i a l'exterior. Va exportar al juny béns per 8.424 milions d'euros, un 10% menys que en el mateix mes del 2023, i el seu dèficit comercial ha passat de 371 milions a 709 milions. Entre el gener i el juny, les exportacions catalanes van caure un 5,3%, fins a 50.414 milions.

El dramatisme és relatiu, perquè l'any passat Catalunya va obtenir un rècord històric d'exportacions, ja que va superar per primera vegada els 100.000 milions d'euros, després que pugessin un 6%.

Les vendes a països de la UE cauen un 7,4% al juny, amb retrocessos del 8,3% a Alemanya i del 6,9% a França

Cuerpo destaca la "resistència" empresarial, però els exportadors es mostren amoïnats

Així i tot, l'associació Amec, que representa els exportadors industrials de Catalunya, va expressar ahir la seva "preocupació" per aquest retrocés, "en un entorn de desacceleració del comerç mundial" que ja va començar el 2023 i que ara sembla consolidar-se. "Malgrat que observem senyals de recuperació en alguns mesos, el context internacional continua sent molt incert i desafiador", va indicar el seu director general, Joan Tristany.

El descens en les vendes de la indústria química, de l'automoció i dels béns d'equipament ha perjudicat l'exportació catalana. Entre el gener i el juny la indústria química ha retallat un 6,9% les exportacions, davant el 6% de l'automoció i el 8,4% dels béns d'equipament.

Al conjunt d'Espanya, els sectors que van encapçalar les exportacions al juny van ser tres: l'alimentació, les begudes i el tabac, amb 1.605,9 milions d'euros; l'automoció, amb 770,2 milions, i les semimanufactures, amb 647,1 milions.

Espanya, a més, ha més que duplicat el seu superàvit amb la Unió Europea. El saldo entre exportacions i importacions ara és positiu, per valor de 4.037 milions al juny, davant els 1.974 milions de fa un any.●

PER PROVÍNCIES

Lleida, l'única que puja gràcies a l'agroalimentació

▪ L'única província catalana que va elevar les exportacions, un 8,1%, fins als 301 milions, va ser Lleida, gràcies a l'agroalimentació, que va aportar 217 milions, un 15% més. En canvi, les exportacions de Barcelona van caure un 12%, fins als 6.449 milions, davant el retrocés del 7,6% de Girona i del 0,4% de Tarragona.

Evolució de les exportacions i del dèficit comercial

Any	Exportacions (Entre el gener i el juny, en milions d'euros)	Dèficit comercial (El juny, en milions d'euros)
2015	125.961	-1.849
2016	129.113	-1.284
2017	141.312	-1.276
2018	145.934	-2.196
2019	148.737	-1.506
2020	125.365	1.077
2021	153.871	-1.485
2022	191.200	-6.708
2023	199.951	-2.355
2024	195.105	-712

FONT: Informe Mensual de Comerç Exterior del Ministeri d'Economia LA VANGUARDIA

Iberia destinarà més pilots a Level per sostenir el seu creixement al Prat

L'aerolínia i Sepla acorden ampliar els efectius que poden operar avions de la 'low cost'

XAVIER CERVERA

Level reforçarà la seva flota a Barcelona, fins als vuit avions

MAITE GUTIÉRREZ
Barcelona

Iberia i el sindicat Sepla han acordat ampliar el nombre de pilots de l'aerolínia que poden operar avions de Level, la *low cost* de llarg abast d'IAG amb base a Barcelona, per acompanyar l'increment previst de la seva flota. La companyia opera actualment sota el paraigua d'Iberia i està en plena gestió del Certificat d'Operador Aeri, amb la qual cosa es constituirà com a aerolínia pròpia.

Ara, com a marca d'Iberia, són els pilots d'aquesta última els que operen els avions de Level. La flota de la *low cost* està composta per sis aparells actualment, però IAG vol afegir-n'hi dos més per al 2026 i reforçar així el llarg abast a la capital catalana, una històrica reivindicació dels actors econòmics de la ciutat. Aquest creixement comportaria destinar més pilots d'Iberia a Level, segons recull l'acord firmat amb Sepla ahir.

Fonts de Sepla apunten que Level haurà de dimensionar la plantilla en funció de la flota, i consideren que els pilots d'Iberia hauran de tenir prioritat per operar les vuit aeronaus que es preveu assolir d'aquí dos anys.

L'acord també manté les actuals condicions econòmiques per als qui pilotin els avions de Level, diferents de les de la resta de la plantilla d'Iberia, tant en productivitat com en retribució, destaquen des de l'aerolínia que presideix Marco Sansavini, ex conseller delegat de Vueling.

El pacte assolit entre Iberia i el sindicat Sepla prorroga dos anys el conveni col·lectiu dels pilots, fins al 2027, i millora els incentius per objectius. En concret, preveu que els pilots rebin ingressos addicionals en funció no només dels resultats econòmics, sinó també quan s'assoleixin objectius lligats a l'operativa: puntualitat, nivell de satisfacció dels clients i productivitat.

Sansavini va destacar que l'acord amb Sepla "és una peça fonamental per a la construcció del futur de la companyia". D'aquesta manera, IAG s'assegura la pau social en la seva principal aerolínia a Espanya en un moment decisiu, després del fiasco de l'operació de compra d'Air Europa, a la qual va renunciar perquè va considerar inassumibles les condicions de Brussel·les.

Ara bé, al hòlding que dirigeix Luis Gallego li queda un altre front obert pel que fa a estructura de costos: Vueling. La companyia líder a l'aeroport del Prat té obertes les negociacions amb el col·lectiu de pilots per prorrogar el seu conveni després de tancar un acord amb els tripulants de cabina fa uns mesos.

El desenllaç de les converses serà determinant per decidir el creixement de la *low cost*. Aquest estiu ha reforçat la seva operativa a Barcelona, on assoleix una quota de mercat del 42%, davant l'ofensiva d'altres aerolínies de baix cost com Ryanair o Wizz Air.●

L'or aguanta a prop de màxims en espera de la retallada de tipus

REDACCIÓ Barcelona

El preu de l'or allarga la ratxa i es va mantenir ahir per sobre dels 2.500 dòlars l'unça, després que superés la xifra per primera vegada divendres i marcar rècords. Els inversors posen l'atenció en el metall preciós davant la previsió de baixada de tipus de la Reserva Federal (Fed), una decisió que sol encoratjar la inversió en l'or pel debilitament del dòlar i per l'atractiu més baix d'altres alternatives. Les dades recents d'ocupació i inflació als EUA encara donen més pes a una retallada de tipus al setembre. A això, s'hi afegeixen les compres dels bancs centrals, que impulsen el valor des de començaments d'any, o el factor de tradicional valor refugi davant les ombres de recessió econòmica de les últimes setmanes o els factors geopolítics (l'Orient Mitjà i Ucraïna principalment).

La previsió de la Fed, la recerca de refugi o les compres de bancs centrals l'han anat impulsant

El preu va arribar un màxim històric de 2.509 dòlars divendres, segons recull Reuters, i ahir es va mostrar vacil·lant, entre caigudes –va caure a 2.488 dòlars durant les primeres hores– i repunts a 2.504 dòlars. Sigui com sigui, l'or s'apunta pujades del 20% cada any. Ara, amb els tipus en el marc central, hi ha un debat sobre com podria retallar les taxes la Reserva Federal, entre senyals una mica contradictoris sobre l'estat de l'economia dels Estats Units. Els inversors en or "normalment són més propensos a pensar que la Fed serà més agressiva", va dir Bart Melek, director global d'estratègia de matèries primeres de TD Securities, citat per Bloomberg. Els preus podrien pujar encara més, fins als 2.700 dòlars els pròxims trimestres, ha vaticinat. "Els inversors estaran pendents del to i el llenguatge de Jerome Powell a Jackson Hole (la reunió de banquers centrals, divendres) per omplir alguns dels espais en blanc pel que fa a això", va assenyalar Tim Waterer, analista en cap de mercats de KCM Trade.

El valor es va començar a disparar a començaments d'any, sorprenent propis i estranys perquè no hi havia un catalitzador macroeconòmic clar per al seu comportament. Al desembre es movia en 2.000 dòlars, moment en què van començar compres de pes dels bancs centrals, que fan provisió enmig d'una estratègia de llarg termini. Segons les dades més recents del World Gold Council, destaquen les compres de les entitats centrals de Turquia, la Xina, l'Índia o Polònia. En qualsevol cas, les nacions amb més or a les seves reserves són els EUA (8.133 tones), Alemanya (3.351) Itàlia (2.451), França (2.437), Rússia (2.335) i la Xina (2.264), expliquen les xifres de la mateixa font.●

MERCATS

Cotització

EN NEGRETA, LA VARIACIÓ DEL DIA I EN RODONA, LA DE L'ANY

Índex	Valor	Variació dia	Variació any
IBEX 35	11.102,50	↑ +1,40%	+9,04%
DOW JONES	40.896,53	↑ +0,58%	+8,45%
EURO STOXX 50	4.871,41	↑ +0,64%	+7,95%
FOOTSIE	8.356,94	↑ +0,55%	+8,23%
DAX 30	18.421,69	↑ +0,54%	+9,85%
NASDAQ	17.876,77	↑ +1,39%	18,83%
NIKKEI	37.388,62	↑ -1,77%	+12,32%

Prima de risc

ESPANYA	
83	-1

Mercat de divises

1 DÒLAR VAL	1 EURO VAL
0,9057 €	1,1041 $

Mercat continu *VALORS PERTANYENTS A L'IBEX35

** LA CAPITALITZACIÓ DE PUIG CORRESPON A LA SUMA DE LES ACCIONS DE LA SÈRIE A I LA SÈRIE B

		Cotització Euros	Var. %	Capitalitz. borsària	Rend. any %
Acciona Energía*	↑	20,56	0,98	6.677,1	-25,00
Acciona*	↑	122,50	3,03	6.719,9	-3,95
Acerinox*	↑	9,24	1,48	2.303,9	-10,47
ACS*	↑	40,62	0,69	11.035,0	1,15
Adolfo Domínguez		4,86	-1,82	45,1	-2,80
Aedas	↑	23,95	0,42	1.046,6	39,39
Aena*	↑	175,70	0,63	26.355,0	11,81
Airbus Group	↑	138,22	0,82	109.778,8	0,19
Airtificial	↑	0,13	0,97	166,7	-3,10
Alantra	↑	8,12	0,25	309,1	-2,95
Almirall	↑	8,90	0,85	1.898,8	5,58
Amadeus*	↑	58,66	1,38	26.426,3	-8,42
Amper		0,10	-0,20	146,1	16,75
AmRest		5,45	-1,62	1.196,6	-11,67
Aperam		24,96	0,00	1.826,7	-22,79
Applus Services		12,74	0,00	1.616,0	27,40
Arcelor Mittal*	↑	20,68	2,27	17.636,1	-18,63
Arima		8,40	0,00	238,8	32,28
Atresmedia	↑	4,51	0,45	1.012,7	31,79
Atrys	↑	3,30	3,13	250,9	-10,08
Audax	↑	1,91	1,17	866,1	46,92
Azkoyen		6,34	-2,46	155,5	5,24
Banc Sabadell*	↑	1,91	2,72	10.388,1	75,18
Banco Santander*	↑	4,29	1,35	66.393,0	15,64
Bankinter*	↑	7,81	1,80	7.021,9	36,78
BBVA*	↑	9,40	1,82	54.174,9	18,47
Berkeley	↑	0,19	0,96	84,3	8,24
Bodegas Riojanas		4,00	0,00	20,2	-13,42
Borges-bain		2,82	0,00	65,3	10,16
CAF	↑	33,75	0,15	1.157,0	6,84
Caixabank*	↑	5,34	1,17	38.840,7	55,99
Catalana Occidente	↑	39,85	0,63	4.782,0	29,67
Cellnex*	↑	34,36	1,03	24.274,5	-3,60
Cevasa		5,80	0,00	134,9	0,35
Cie Automotive	↑	26,15	0,97	3.133,0	3,43
Clínica Baviera		29,70	0,00	477,8	35,81
Coca-Cola E.P.	↑	70,00	1,30	3.176,8	17,17
Colonial*	↑	5,49	1,29	3.441,0	-12,35
Corp. Financiera Alba	↑	51,60	0,19	3.063,0	9,52
Deoleo	↑	0,22	0,90	112,0	-1,75
DIA		0,01	0,00	743,2	8,47
Duro Felguera	↑	0,55	0,73	119,2	-15,49
Ebro Foods	↑	15,84	0,64	2.437,2	3,52
Ecoener	↑	3,90	1,04	222,1	-8,02
Edreams Odigeo	↑	6,68	0,45	852,4	-12,91
Elecnor	↑	19,40	0,94	1.687,8	1,18
Enagas*	↑	13,66	0,29	3.578,8	-3,36
Ence	↑	3,16	2,13	779,2	15,59
Endesa*	↑	18,38	0,91	19.454,6	2,23
Ercros		3,79	-0,26	346,5	47,14
Faes Farma	↑	3,65	0,69	1.154,2	19,37
FCC	↑	12,98	1,41	5.904,3	-10,85
Ferrovial*	↑	36,64	0,77	27.311,8	10,96
Fluidra*	↑	21,90	0,55	4.207,6	18,00
GAM	↑	1,30	1,17	122,5	9,75
Gestamp	↑	2,59	1,17	1.490,6	-24,06
Global Dominion	↑	2,84	1,25	428,5	-13,02
Grenergy		34,55	-0,72	1.057,6	0,91
Grifols B		6,50	-0,46	1.698,0	-38,44
Grifols*	↑	8,70	2,57	3.706,5	-43,72
Grupo Ezentis	↑	0,17	0,59	81,7	71,00
I.A.G.*	↑	2,02	1,05	10.047,4	13,48
Iberdrola*	↑	12,55	1,62	79.871,4	5,73
Iberpapel		18,00	0,00	196,3	0,00
Inditex*	↑	47,50	1,95	148.041,0	22,55
Indra*		16,46	-0,36	2.907,7	19,13
Inmobiliaria del Sur		8,65	-3,35	168,0	25,82
Lar España	↑	8,07	0,50	675,4	48,37
Libertas 7		1,34	-1,47	29,4	32,92
Línea Directa		1,05	-0,19	1.140,7	24,68
Lingotes Especiales		7,36	0,00	73,6	26,13
Logista*	↑	27,52	1,18	3.653,3	18,27
Mapfre*	↑	2,24	0,90	6.904,4	19,98
Melia Hotels*	↑	6,39	0,71	1.407,3	8,43
Merlin*	↑	10,70	0,75	6.031,9	8,68
Metrovacesa	↑	8,24	1,10	1.260,4	5,80
Miquel y Costa	↑	12,60	0,80	512,0	8,01
Montebalito		1,38	0,00	44,2	-5,48
Naturgy*	↑	23,00	0,61	22.301,1	-12,90
Naturhouse	↑	1,89	3,00	114,0	20,28
Neinor		13,28	-0,30	995,6	30,56
Nextil		0,30	0,00	105,0	-20,79
NH Hotel		4,14	-0,36	1.804,0	-1,19
Nicolás Correa		6,80	0,00	83,8	8,78
OHLA	↑	0,32	1,54	186,7	-29,76
Oryzon	↑	1,75	0,23	112,0	-7,31
Pescanova	↑	0,35	0,29	10,1	70,73
PharmaMar	↑	37,84	2,88	694,6	-6,28
Prim		11,10	0,00	189,1	8,40
Prisa		0,34	0,00	369,4	17,24
Prosegur	↑	1,74	2,36	946,2	-1,36
Prosegur Cash	↑	0,53	0,19	787,0	0,53
Puig**	↑	24,10	1,43	13.693,3	
Realia	↑	1,02	1,00	832,6	-4,25
REC*	↑	16,80	0,42	9.090,1	17,74
Reig Jofre		2,74	0,00	220,0	21,78
Renta 4		10,70	-1,83	439,5	6,14
Renta Corporación		0,74	0,00	24,3	-7,75
Repsol*	↑	12,84	0,39	15.625,3	-1,26
Rovi*	↑	76,55	0,46	4.134,9	28,82
Sacyr*	↑	3,17	1,15	2.416,5	1,41
San José	↑	4,29	1,42	279,0	28,20
Solaria*	↑	11,26	1,62	1.407,0	-39,49
Soltec		2,04	-0,73	194,6	-40,88
Squirrel		1,60	0,00	145,1	7,38
Talgo		4,23	-0,82	523,9	-3,64
Tecnicas Reunidas	↑	10,80	2,86	1.130,8	29,34
Telefonica*	↑	4,13	1,22	23.434,8	21,33
Tubacex	↑	2,91	1,75	368,3	-13,76
Tubos Reunidos		0,63	-0,32	110,1	-2,33
Unicaja*	↑	1,21	0,50	3.217,7	42,44
Urbas		0,00	0,00	53,4	-20,93
Vidrala	↑	96,00	0,42	3.097,3	11,60
Viscofan		61,50	0,00	2.859,8	14,74
Vocento		0,75	-1,06	93,0	36,00

MÓN EMPRESARIAL

LV

Instal·lacions del grup Borges a Tàrrega (Urgell)

Borges retalla rendibilitat pels preus de l'oli

El grup eleva els ingressos un 10%, fins a 770 milions

GABRIEL TRINDADE
Barcelona

La mala collita d'olives, que va disparar els preus de l'oli, i els baixos preus en els fruits secs van frenar el benefici del grup agroalimentari Borges en l'exercici fiscal 2023, tancat el maig de l'any passat, segons consta en els seus comptes anuals. La companyia va reduir el resultat net un 27%, fins als 20,1 milions d'euros, però fonts de l'empresa matisen que estan dins del rang previst. Per a l'any 2024 el productor de fruits secs i olis té previst de recuperar la seva rendibilitat i fins i tot millorar-la: el tancament provisional pendent d'auditoria se situa en 30 milions.

Borges, propietat de la família Pont, és un dels principals grups agroalimentaris d'Espanya. Té vuit centres productius entre Espanya i Itàlia, una plantilla de 1.100 treballadors i oficines comercials en vuit països. En total, ven a 100 països de tot el món. Actualment, l'empresa amb seu a Tàrrega (Urgell) té en marxa un pla de creixement per arribar als 1.000 milions el 2027. El 2023 Borges va avançar en aquell objectiu elevant els ingressos un 10%, fins als 770 milions. El resultat d'explotació va ser de 29,2 milions, un 22,5% menys.

El grup de la família Pont guanya 20 milions i preveu elevar els beneficis un 50% l'any que ve

El grup, liderat pel seu president executiu, David Prats, explica que la campanya de l'oli d'oliva va ser d'una "complexitat extrema". La collita a Espanya va disminuir un 55%, fins a les 670.000 tones, per la sequera persistent. A escala mundial, el descens va ser del 25%, fins als 2,5 milions de tones. Tot i això, la demanda només va retrocedir un 8%, fins als tres milions de tones, cosa que va provocar que els preus s'incrementessin exponencialment. A Espanya, el litre d'oli d'oliva verge extra va superar els vuit euros per litre.

El mercat va oferir una treva en els olis de llavors, tot i que no va ser així en els fruits secs. "Estem en un cicle de preus històricament baixos, cosa que frena la nostra rendibilitat", comenta l'empresa. De fet, aquest mateix any Borges ha anunciat la venda del seu negoci agrícola de fruits secs per 80 milions d'euros al fons Natural Capital Fund. La companyia se centrarà únicament en l'aspecte industrial i la distribució, les seves activitats principals.

Durant el 2023 Borges es va desprendre d'altres empreses del seu perímetre, com Borges Organic Olive Oil, Borges Tunisie Export i Borges For Foods Industries Egypt. Fonts de la companyia assenyalen que es tracta de "negocis totalment residuals i no estratègics".●

FLUIDRA

La multinacional de les piscines compra la companyia Chadson Engineering a Austràlia

■ Fluidra ha arribat a un acord per a la compra de Chadson Engineering, especialitzada en el disseny i fabricació de sistemes de filtració granular i regenerativa amb seu a Perth (Austràlia). "L'adquisició complementa l'oferta de productes per a piscines comercials de Fluidra i millora la capacitat d'oferir una àmplia gamma de solucions als clients de la regió d'Àsia-Pacífic", va informar la companyia. El preu de l'operació no ha transcendit. Recentment, Fluidra va anunciar la compra de l'empresa lusitana NCWG, amb què ha reprès el creixement mitjançant adquisicions. / Redacció

TURISME

Catalunya va rebre 2,2 milions de passatgers internacionals al juliol, un 10,1% més

■ Catalunya va rebre al juliol més de 2,2 milions de passatgers internacionals, un 10,1% més que el mateix mes del 2023, va informar ahir Turespaña. El territori català va ser la segona destinació favorita del país aquest setè mes de l'any, quan es va concentrar el 19,9% de l'entrada de persones, darrere de les Balears, que van registrar 2,5 milions (+4,7%). El 70% dels visitants (1.560.305) que van arribar a Catalunya van optar per companyies de baix cost, cosa que suposa un increment del 9,6%. El conjunt d'Espanya va rebre 11 milions de viatgers aeris. / Redacció

MANÉ ESPINOSA

Passatgers a l'aeroport del Prat aquest agost

EL 2023

El sector de la mediació d'assegurances genera més de 816 milions de negoci

■ El sector de la distribució tradicional d'assegurances privades a Catalunya va tancar l'exercici 2023 amb un volum de negoci de 816,10 milions d'euros en primes mitjançades, un 18,86% menys que l'any anterior. Ho indica l'informe anual de la Documentació Estadística i Comptable (DEC) que publica la direcció general de Política Financera, Assegurances i Tresor de la Conselleria d'Economia, elaborat amb la informació que faciliten 492 corredors d'assegurances i 83 agents d'assegurances vinculats inscrits a Catalunya. / Redacció

Lotto 6/49

19 d'agost
Combinació guanyadora:
3-10-12-16-27-42
Complemen: **15** Reint: **1**
Joker: **787963**

	EUROS
6	1.000.000,00
5+C	31.443,32
5	1.518,84
4	65,81
3	9,01

El Gordo

18 d'agost
Combinació guanyadora:
10-13-23-24-31
Número clau (reint): **6**

GUANYADORS		EUROS
5+1	–	–
5+0	1	114.434,19
4+1	25	832,25
4+0	257	94,45
3+1	1.108	25,04
3+0	10.425	8,65
2+1	14.632	4,74
2+0	139.279	3,00
0+1	211.845	1,50

Primitiva

19 d'agost
Combinació guanyadora:
5-7-16-35-37-41
Complemen: **4** Reint: **9**
Joker: **5310148**

GUANYADORS		EUROS
6+R	–	–
6	–	–
5+C	6	23.742,66
5	137	1.906,35
4	7.237	52,49
3	135.576	8,00
R.	734.786	1,00

Bonoloto

19 d'agost
Combinació guanyadora:
2-5-10-20-42-46
Complementari: **25**
Reintegrament: **8**

GUANYADORS		EUROS
6	–	–
5+C	2	68.457,61
5	81	845,16
4	4.615	22,25
3	81.743	4,00
R.	451.716	0,50

Once

19 d'agost
79902
Sèrie: **044**

Cuponazo

16 d'agost
6.000.000 €
45067
Sèrie: **028**

Euro Dreams

19 d'agost
Combinació guanyadora:
6-11-14-17-28-33
Somni: **5**

GUANYADORS		EUROS
6+1	–	–
6	–	–
5	148	82,09
4	5.481	35,63
3	73.445	4,94
2	417.719	2,50

Eurojackpot

16 d'agost
Combinació guanyadora:
4-11-16-46-50
Sols: **1-3**

GUANYADORS		EUROS
5+2	–	–
5+1	3	667.668,00
5	7	161.371,60
4+2	25	7.453,00
4+1	599	388,80
3+2	1.433	178,70
4	1.290	144,40
2+2	22.013	26,90
3+1	31.168	21,20
3	65.478	19,20
1+2	119.982	13,10
2+1	472.851	9,90

Euromillones

16 d'agost
Combinació guanyadora:
15-17-29-45-49
Estrelles: **1-10**
Codi 'El milió': **FPW74286**

GUANYADORS		EUROS
5+2	–	–
5+1	4	184.603,53
5+0	5	34.515,91
4+2	29	1.853,60
4+1	663	149,35
3+2	1.352	77,43
4+0	1.744	42,18
2+2	20.538	17,91
3+1	30.884	13,28
3+0	82.155	9,30
1+2	106.693	8,67
2+1	459.663	6,34
2+0	1.208.658	3,88

Trio

19 d'agost
MIGDIA **478** VESPRE **043**

La Grossa

16 d'agost
38186
Sèrie: 7

Pot acumulat per al següent sorteig:
El Gordo, 5.200.000 euros. **La Primitiva,** 88.000.000 euros.
Bonoloto, 2.000.000 euros. **6/49,** 1.000.000 euros. **Eurojackpot,** 57.000.000 euros.
Euromillones, 82.000.000 euros.

Víctor-M. Amela - Ima Sanchís - Lluís Amiguet

Nicolás Atanés, organitza rutes matemàtiques per a l'Agència Catalana de Turisme

Tinc 20 anys: el cub de Rubik se soluciona en menys de 20 moviments. Soc de Pamplona. El meu germà és de lletres: l'evangelitzo. Estudio 'mates' a la UAB. Votaré el polític que sàpiga 'mates'. Crec en el diàleg, i hi ha fórmules perquè ningú no perdi. Vaig explicar 'mates' a la Masia del Barça i a Maria Branyas, de 117 anys

"Les 'mates' són a tot arreu si vols jugar a descobrir-les"

XAVI JURIO

Què és una ruta matemàtica?
Escollim diversos punts turístics d'una ciutat i li donem un enfocament matemàtic...

Com traçar una ruta optimitzada gràcies a les matemàtiques?
Suposem que vol veure cinc ciutats en un país en el menor temps i amb el menor cost.

La resposta està en la geometria?
I en unes fórmules molt senzilles que permeten reduir els temps de desplaçament i els costos...

Per exemple?
El mètode *stepping-stone*, trepitjant pedres, difícil de reproduir aquí...

Jo no m'atreveixo...
Així que arribi als punts que ha escollit, allà trobarà les matemàtiques. Només veure la Sagrada Família, les seves finestres, penses en la forma que tenen i és combinatòria. La seva estètica rau en la combinació de repeticions geomètriques...

I si proposa un problema matemàtic estimulant que fins i tot jo pugui resoldre?
Quins són els nombres dels quals el producte de les seves xifres són iguals a la suma de les seves xifres?

Que multiplicar les seves xifres doni el mateix resultat que sumar-les?
Això és. Per exemple, el nombre 12 no serveix, perquè: 1+2=3; i 1x2=2...

Doncs a mi no se m'ocorre cap altre...
Però el 22... sí es compleix!

Vegem...
El 22: 2+2=4; sumar les seves xifres dona el mateix resultat que multiplicar-les: 2 x 2=4...

Bravo!
També ens serveix el 321: 3+2+1=6; i 3x2x1=6...

I on ens porta el joc?
Ara el bon matemàtic observa que segueixen una regla general i eleva una hipòtesi sobre els nombres que la compleixen...

I ara un problema bonic?
Quin és el nombre mínim de colors necessari per acolorir un mapa de països sense que es toquin dos colors seguits?

...?
La resposta és un mínim de quatre colors. M'agrada molt aquest problema per tres raons: primer, perquè jugues amb colors; segon, perquè intervé la combinatòria; i tercer, perquè la demostració es va fer amb eines informàtiques utilitzant teoria de grafs.

I ara un per demostrar al cunyat que també és un negat per a les *mates*.
Pregunti-li quant és 2+2...

Home, el cunyat és negat, però...
Òbviament li contestarà que "4" i ofès; però vostè li dirà "deu" i encertarà.

...?
Encertarà si escull un espai matemàtic on el 4 torna a la posició del zero i 2+2=10... Seria un sistema de base 4; i en el sistema binari, 1+1=10.

Els babilonis comptaven en base 6 i per això avui el rellotge, també. Un altre exemple?
Com faria un quadrat amb tres línies?

...?
Dibuixes un quadrat i a dins dibuixes tres línies.

A la fi és un joc de paraules, que al final també són matemàtiques.
I, ara, digui'm un nombre qualsevol.

384.105.
És divisible per 3?

Francament, no ho sé i no vull utilitzar la calculadora del mòbil.
És fàcil: sumi totes les xifres i li sortirà un nombre: en aquest cas, 21...

...I 21 sí que és divisible per 3!
Els nens de primària ja ho saben.

Sempre es pot aprendre d'ells.
Les matemàtiques costen, s'ensenyen malament i al final tenim la percepció que són difícils i ni tan sols tots els profes no els donen una oportunitat a les matemàtiques.

Pobres profes: no és una feina fàcil.
Els profes no saben *mates*; els alumnes, tampoc; les famílies, menys. I la por de les *mates* es transmet. Vull capgirar-ho i encomanar l'interès per les *mates*.

Què va explicar a les promeses del Barça?
A la Masia els vaig explicar les combinacions possibles per formar un equip d'11 a partir de 23 seleccionats.

Ho van entendre?
Al final, em van preguntar com guanyar la grossa de la loteria...

I...?
Tots sabem que les probabilitats que et toqui són ínfimes.

Però és divertit perdre com tothom.
I li vaig explicar a Maria Branyas, que ja té 117 anys, les curiositats d'aquest nombre.

I el 2024?
És un nombre tetraèdric. Si agafes les seves xifres en tres dimensions, pots construir un políedre, que és una figura geomètrica en la qual totes les seves cares són triangles equilàters.

Enigmàtic com les piràmides...
I més encara la meitat que ens queda.

LLUÍS AMIGUET

La música de les 'mates'

Si ens atenim als pobres resultats de Catalunya i Espanya en les proves PISA, hauríem de secundar el jove activista Atanés en la seva creuada seductora per sembrar l'amor per les matemàtiques: el van rebre des de Pedro Sánchez (m'ensenya el seu autògraf) fins a la nostra àvia, Maria Branyas, i els seus 117 anys d'amor als nombres (Maria: vull *contrejar-te* i no podràs dir-me que no), passant per les joves promeses culers de la Masia, que van atendre la combinatòria d'un entrenador per escollir el seu onze; però al final només van preguntar la fórmula, ai, per guanyar la loteria. I és que les *mates* els donarien a ells i ens donarien a tots molt més del que ja ens donen per calcular diners si les aprenem i després les aprehenem, com predica Nicolás, fins gaudir de la seva música, la de les esferes, a cada racó de les nostres vides.